

EUROPOS SAJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

2022 m. metinis
pranešimas

Metų apžvalga

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – Sąjungos teisės laikymosi garantas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – viena iš septynių Europos Sąjungos institucijų.

Šios Sąjungos teisminės institucijos uždavinys – užtikrinti Sąjungos teisės laikymąsi, vienodai aiškinant ir taikant Sutartis, kartu užtikrinant Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų teisės aktų teisėtumo kontrolę.

Savo jurisprudencija ši institucija prisideda prie Sąjungos vertybių puoselėjimo ir vieningos Europos kūrimo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudaro du teismai: Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas.

2022 m. metinis pranešimas

Metų apžvalga

Turinys

	Pirmininko įžanginis žodis.....	4
1	2022-ieji trumpai	9
	A Metai nuotraukose.....	10
	B Metai skaičiais.....	20
	Institucija 2022-aisiais	20
	Teisminės veiklos metai (Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas)	21
	Kalbos tarnybos	22
2	Teisminė veikla	25
	A Teisingumo Teismas 2022 m.....	26
	Teisingumo Teismo veikla ir pokyčiai.....	26
	Teisingumo Teismo nariai.....	32
	B Bendrasis Teismas 2022 m.	36
	Bendrojo Teismo veikla ir pokyčiai.....	36
	Jurisprudencijos naujovės	40
	Bendrojo Teismo nariai.....	42
	C Jurisprudencija 2022 m.	46
	Focus Reglamentas, pagal kurį Sąjungos lėšoms gauti nustatyta sąlyga, kad būtina laikytis teisinės valstybės principo, galioja.....	46
	Focus Aplinkos apsaugos asociacijų teisė kreiptis į teismą.....	50
	Focus Teisė būti pamirštam ir teisė gauti informaciją	52
	Focus Karas Ukrainoje: tam tikrų prorusiškų žiniasklaidos priemonių transliavimo veiklos draudimas ir saviraiškos laisvė	56
	Focus Bendrovei Google skirta rekordinė 4,125 mlrd. eurų bauda už Android mobiliųjų įrenginių gamintojams taikomus apribojimus	58
	Svarbiausių metų sprendimų apžvalga	60

3	70 metų tarnaujame piliečiams ir teisinės valstybės principu grindžiamai Sąjungai	91
	A Institucijos veikla 2022 m.	92
	B Svarbiausi metų įvykiai	96
	Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 70-metis: jubiliejinių metų apžvalga	96
	Europos statytojai: Teisingumo Teismas atveria duris jaunimui	98
	Teismo posėdžių transliacijos – dar vienas Teisingumo Teismo žingsnis arčiau piliečių	99
	Teatralizuotas pasirodymas Teisingumo Teismo didžiojoje posėdžių salėje	102
	C Ryšiai su visuomene	104
4	Institucija, kuriai rūpi aplinka	109
5	Žvilgsnis į ateitį	113
6	Likite su mumis!	117

Koen Lenaerts

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkas

2022 m. pagrindinė tema buvo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 70-metis. Šia proga institucijos Metinis pranešimas įgijo naują pavidalą. Informacijos kokybė išliko tokia pat, tačiau pasirinktas glaustesnis formatas, pagrindinius institucijos ir jos jurisprudencijos pokyčius apžvelgiant daugeliui suprantamu stiliumi.

Šios Metų apžvalgos apimamu laikotarpiu institucija po dvejų metų, kurie buvo sudėtingi dėl su Covid-19 pandemija susijusios sveikatos krizės, vėl pradėjo veikti įprastai. Per šią krizę įgyvendintos technologinės priemonės neabejotinai tapo mūsų kasdienės darbo aplinkos dalimi, tačiau buvo itin svarbu atgaivinti instituciją iš vidaus, atnaujinant spontanišką keitimąsi informacija ir bendravimą vietoje, kuris yra labai svarbus abiejų teismų veiksmingam darbui.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 70-mečiui paminėti pasirinkta tema „Teisingumas arčiau piliečių“ ir buvo suorganizuota nemažai renginių, pavyzdžiui, 2022 m. spalio 8 d. surengta speciali atvirų durų diena, 2022 m. gruodžio 4–6 d. vyko neeilinis Teisėjų forumas, jį vainikavo iškilmingas posėdis, kuriame dalyvavo Jo Prakilnybė Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės sosto įpėdinis, Sąjungos institucijų vadovai, Liuksemburgo valdžios institucijų atstovai, teisėjai ir diplomatai, taip pat išleista proginė knyga, Liuksemburgo paštas išleido specialų pašto ženklą, sukurtas filmas, pasakojantis Teisingumo Teismo istoriją, o institucijos pastatai pervadinti teisingumo istorijai svarbių asmenybių vardais.

2022 m. buvo ne tik institucijos 70-mečio, bet ir kitų svarbių Sąjungos kūrimo etapų jubiliejiniai metai: 30-osios Maastrichto sutarties, kuria Europos Sąjungos steigimo dokumentuose aiškiai paminėtos demokratinės vertybės, tarp jų ir teisinė valstybė, 25-osios Amsterdamo sutarties, kuria „Bendrijos metodas“, visų pirma Teisingumo Teismo jurisdikcija, buvo išplėstas ir pradėtas taikyti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei, ir 20-osios euro įvedimo metinės.

Vis dėlto visi šie minėjimai neturi nustumti į antrą planą realijų, su kuriomis susiduriame.

Deja, pasibaigus sveikatos krizei, 2022 m. vasario mėn. pabaigoje prasidėjo karas Ukrainoje. Šiurpinantys aukų ir sugriautų vietovių vaizdai, kurių, jau tikėjome, nebeišvysime Europos žemyne, priminė, kad taika ir laisvė yra vertybės, kurios, kad ir kokios „savaime suprantamos“ būtų kuriantiems Europos projektą, nėra nepajudinami laimėjimai.

Pačios Europos Sąjungos ir jos institucijų teisėtumą nuolat kvestionuoja euroskeptiškos ar populistinės srovės, taip pat kvestionuojamos demokratinės vertybės, kurių pagrindu ir sukurta Sąjunga. Europos Sąjungoje, kuriai, peržiūrėjus Sutartis, buvo suteikta kompetencija naujose srityse, Teisingumo Teismas labiau nei bet kada anksčiau turi priimti teisminius sprendimus opiais klausimais. Ar tai būtų nuo teisinės valstybės neatsiejamų vertybių išsaugojimas, aplinkos apsauga, kova su diskriminacija, privataus gyvenimo ir asmens duomenų apsauga, tai, kaip skaitmeniniai milžinai laikosi konkurencijos taisyklių, vartotojų apsauga, ar ribojamųjų priemonių, patvirtintų reaguojant į šiurkščius žmogaus teisių ar tarptautinės teisės pažeidimus, teisėtumo kontrolė, Teisingumo

Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimai tiesiogiai susiję su pagrindiniais šiuolaikinio pasaulio iššūkiais.

Susiklosčius tokioms geopolitinėms aplinkybėms, kai vis dažniau kėsinamasi į pačius mūsų demokratinės visuomenės pamatus, šių sprendimų daroma įtaka reikalauja ypatingų komunikacijos ir pedagogikos pastangų, kad būtų išvengta netikslumų ar „dezinformacijos“, o Sąjungos jurisprudencijos išvados – tinkamai integruotos į įvairias nacionalines teisės sistemas.

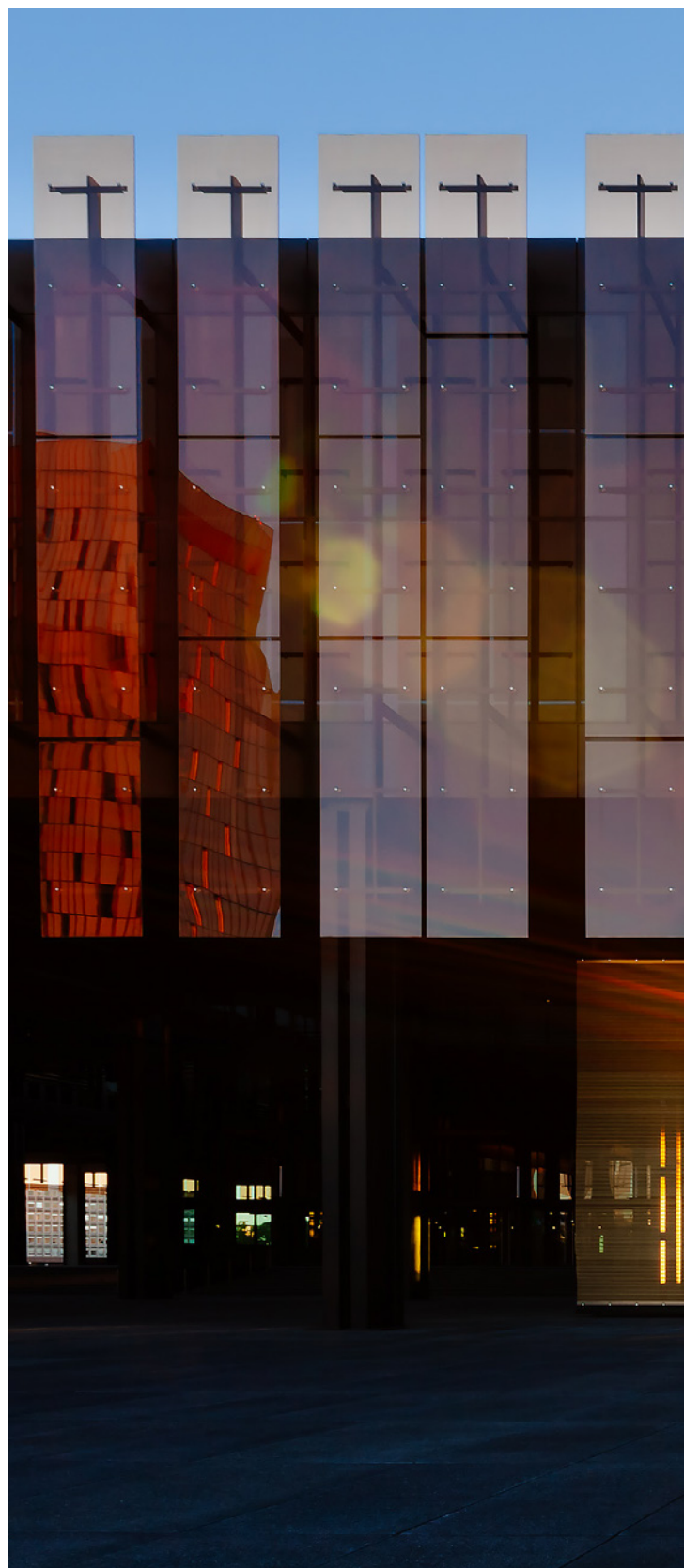
Kalbant apie statistiką, paminėtina, kad 2022 m. abu teismai gavo panašų skaičių bylų kaip praėjusiais metais (2022 m. gauta 1 710 bylų, o 2021 m. – 1 720 bylų). Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo išnagrinėtų bylų skaičius šiek tiek sumažėjo (2022 m. baigtos 1 666 bylos, o 2021 m. – 1 723 bylos). Todėl nagrinėjamų bylų skaičius šiek tiek padidėjo (2022 m. dar neišnagrinėtos 2 585 bylos, o 2021 m. tokių bylų buvo 2 541).

Nors Teisingumo Teisme gautų bylų skaičius šiek tiek sumažėjo, palyginti su praėjusiais metais (2022 m. gautos 806 bylos, o 2021 m. – 838 bylos), šiais metais jis išliko didelis, ypač padaugėjo bylų dėl prejudicinio sprendimo priėmimo. Be to, vis dažniau Teisingumo Teismo nagrinėjamose bylose keliama opūs ir sudėtingi klausimai, kuriems išnagrinėti reikia daugiau apmąstymų ir laiko.

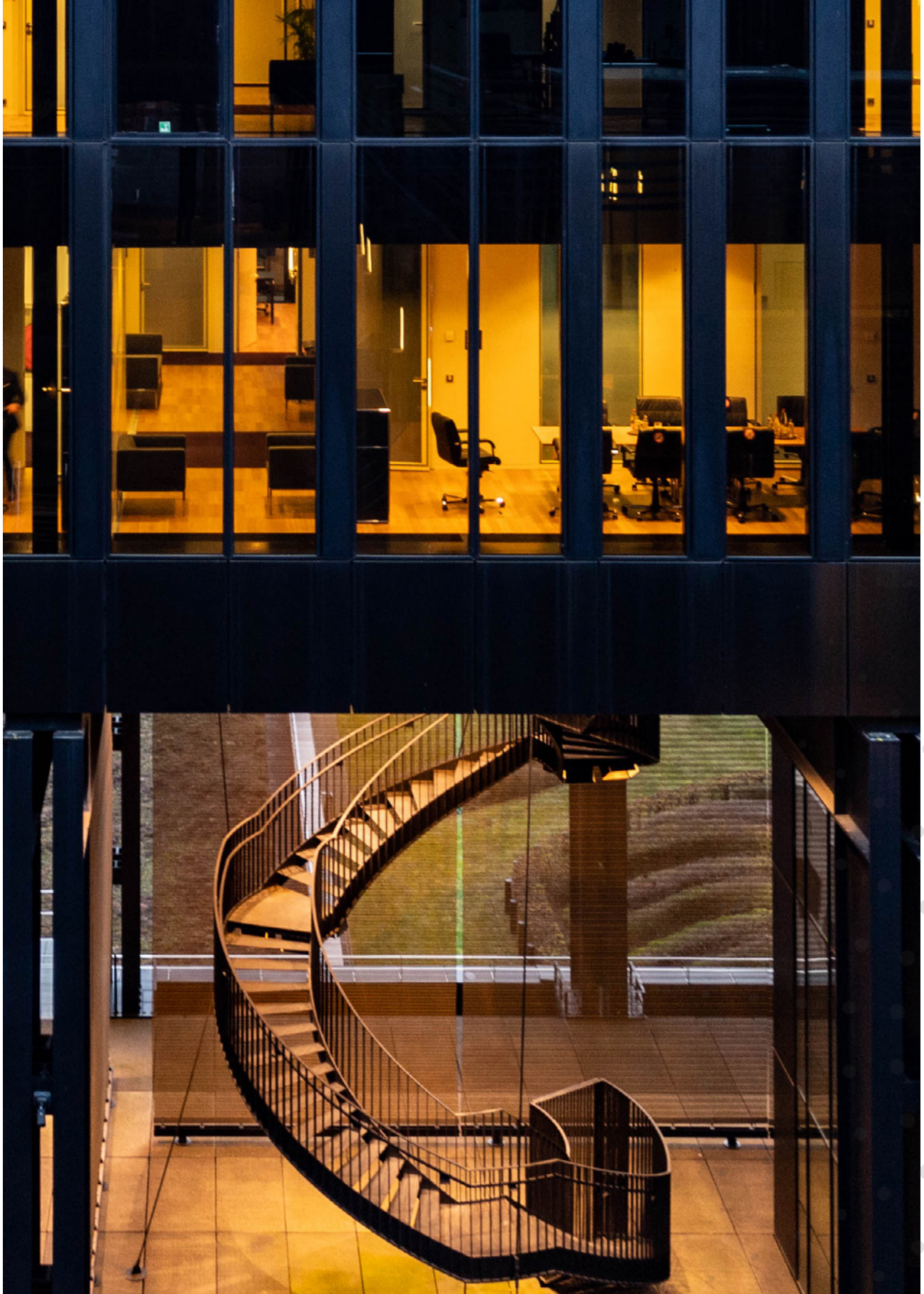
Šiomis aplinkybėmis, siekdamas išsaugoti gebėjimą priimti kokybiškus sprendimus per pagrįstą laikotarpį, 2022 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismas pasinaudojo Sutartyse suteikta galimybe ir kreipėsi į Sąjungos teisės aktų leidėją su prašymu perduoti Bendrajam Teismui jurisdikciją priimti prejudicinius

sprendimus tam tikrose specialiose srityse, taip pat išplėsti išankstinio apeliacinių skundų dėl Bendrojo Teismo sprendimų priėmimo mechanizmą.

Naudodamasis šia proga nuoširdžiai dėkoju savo kolegoms ir visiems institucijos darbuotojams už nuostabų darbą šiais metais – be šių pastangų nemažai 2022 m. įgyvendintų dalykų nebūtų galėję įvykti.

2022-iejų trumpai

1

A Metai nuotraukose

Sausio mėn.

Europos Sąjungos

Teisingumo Teismo 70-metis

Teisingumo Teismas pradėjo savo 70-mečiui skirtus šventinius renginius. Per visus metus vykstančių renginių tema – „Teisingumas arčiau piliečių“. Platformose *Mastodon* ir *Twitter* kiekvieną savaitę Teisingumo Teismas primena svarbius įvykius, nutikusius per 70 metų nuo jo įsteigimo.
#CJUEen70jours #CJEUin70days

Kovo mėn.

Elektroninio parašo

įdiegimas

Spartinant skaitmenizaciją Bendrojo Teismo sprendimams ir nutartims pasirašyti naudojamas kvalifikuotas elektroninis parašas.

Gautas ieškinys *RT France* /

Taryba

Dėl karo Ukrainoje ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtintų sankcijų Rusijai kanalas *RT France* Bendrajame Teisme ginčija jam nustatytą transliavimo draudimą ([T-125/22](#)).

Balandžio mėn.

Gautas ieškinys Hamoudi / Frontex

Sirijos pilietis reikalauja iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*) atlyginti žalą, patirtą dėl jos neteisėtų veiksmų vykdant 2020 m. balandžio 28 ir 29 d. „apgręžimo“ operaciją Egėjo jūroje ([T-136/22](#)).

Gauti ieškiniai Lenkija / Komisija

Lenkija Bendrajame Teisme ginčija Komisijos inicijuotą 500 000 EUR per dieną periodinės baudos, kurią skyrė Teisingumo Teismas ([C-121/21 R](#)) byloje dėl lignito gavybos Turovo kasyklose, išieškojimą ([T-200/22](#) ir [T-314/22](#)).

Teisingumo Teismo posėdžių transliacijos

Siekdamas palengvinti visuomenės galimybę susipažinti su jo teismine veikla, kad ir kur jie gyventų, Teisingumo Teismas įdiegia teismo posėdžių, kuriuose vyksta žodinis bylos nagrinėjimas, skelbiami teismo sprendimai ir pateikiamos generalinių advokatų išvados, transliavimo sistemą, suteikiančią galimybę visiems dalyvauti posėdyje, kad ir kur jie būtų.

Gegužės mėn.

Gautas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Tez Tour*

Covid-19 pandemijos aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti Direktyvą dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kad būtų patikslintos sąlygos, kuriomis galima nutraukti kelionės paslaugų paketo sutartį nemokant nutraukimo mokesčio ([C-299/22](#)).

Konkurso „European Law Moot Court“ finalas

„European Law Moot Court“, pirmą kartą surengtas 1988 m., yra didžiausias pasaulyje Sąjungos teisės teismo proceso inscenizacijos konkursas. 2022 m. konkursą laimi Lundo universiteto (Švedija) komanda.

Europos diena

Minint Šumano deklaracijos metines, piliečių laukia Teisingumo Teismo stendas Eše prie Alzeto, 2022-ųjų Europos kultūros sostinėje. Europos miestelio alėjose Teisingumo Teismo savanorių komandos išklausys piliečius ir atsakys į jų klausimus. O socialiniuose tinkluose *EU Voice* ir *Twitter* skelbtos žinutės su grotažyme [#ECJDidYouKnow](#) apie bylos eigą ir žinutės su grotažyme [#AskCuria](#) atsakant į piliečių klausimus.

Birželio mėn.

Teisingumo Teismo delegacijos oficialus vizitas Kroatijoje

Teisingumo Teismo nariai susitinka su Kroatijos Ministru Pirmininku, Vyriausybės nariais, Aukščiausiojo Teismo ir Konstitucinio Teismo pirmininkais. Per konferenciją Zagrebe aptariami klausimai, susiję su teismų bendradarbiavimu, procesu dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, aukščiausiųjų teismų vaidmeniu užtikrinant teisės vienovę, nesąžiningomis sąlygomis sutartyse su vartotojais ir Europos arešto orderiu.

Teisėjų G. Falcone ir P. Borsellino pagerbimas

Su mafija kovojusių Italijos teisėjų Giovanni Falcone ir Paolo Borsellino 30-ųjų mirties metinių proga ir pagerbiant ginančiuosius teisinę valstybę, Teisingumo Teismo didžiojoje posėdžių salėje išimties tvarka parodytas spektaklis – Claudio Fava pjesė „L’Ultima estate – Falcone e Borsellino trent’anni dopo“.

Tarpinstitucinės inovacijų dienos

Teisingumo Teisme susirenka Tarpinstitucinis skaitmeninės pertvarkos komitetas (CITN): Sąjungos institucijų darbuotojai, atsakingi už technologijų ir informacijos sritį, svarsto su skaitmeniniu suverenumu, skaitmeninių šaltinių dalijimusi, dirbtiniu intelektu ir kibernetiniu saugumu susijusius klausimus.

Liepos mėn.

Jos Ekscelencijos Graikijos Respublikos Prezidentės Katerina Sakellariopoulou vizitas

Teisingumo Teismo pirmininkas ir nariai susitinka su Jos Ekscelencija Graikijos Respublikos Prezidente K. Sakellariopoulou. Ji dalyvauja bendrame institucijos ir daugiakalbystės pristatyme.

Europos Sąjungos teisminio tinklo narių susitikimas

Europos Sąjungos teisminio tinklo, įsteigto siekiant skatinti valstybių narių aukščiausiųjų ir konstitucinių teismų dialogą, nariai susitinka padiskutuoti tema „Teisingumas arčiau piliečių“.

Gautas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *RTL Nederland ir RTL Nieuws*

Nyderlandų Teisingumo ir saugumo ministerija konfidencialumo sumetimais atsisako suteikti žiniasklaidos priemonei *RTL Nederland* galimybę susipažinti su informacija apie virš Ukrainos numušto lėktuvo MH17 katastrofos tyrimą. *Raad van State* (Nyderlandai) klausia Teisingumo Teismo, ar šis atsisakymas yra suderinamas su informacijos ir saviraiškos laisve ([C-451/22](#)).

Rugsėjo mėn.

Teisingumo Teismas tvarkosi su sveikatos krize

Savo audito ataskaitoje Europos Audito Rūmai konstatuoja, kad Teisingumo Teismas puikiai tvarkėsi pandemijos sąlygomis, nes reagavo greitai ir lanksčiai, pasitelkdamas į skaitmeninę pertvarką jau atliktas investicijas.

Teisingumo Teismo vizitas Romoje

Teisingumo Teismo ir Italijos Konstitucinio Teismo nariai susitinka Romoje ir diskutuoja nacionalinio identiteto, valstybių narių lygybės Sutarčių atžvilgiu, teisinės valstybės ir teisėjų nepriklausomumo, taip pat Sąjungos teisės viršenybės klausimais.

Bendrojo Teismo pirmininko, pirmininko pavaduotojo, kolegijų pirmininkų rinkimai ir teismo sudėties dalinis atnaujinimas

Iš dalies atnaujinus Bendrojo Teismo sudėtį, teisėjai perrenka Marc van der Woude (Nyderlandai) Bendrojo Teismo pirmininku trejų metų kadencijai. Savvas Papasavvas (Kipras) perrinktas Bendrojo Teismo pirmininko pavaduotoju. Bendrojo Teismo teisėjai taip pat iš savo tarpo trejiems metams išrinko dešimt kolegijų pirmininkų.

Spalio mėn.

Gautas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*

Verwaltungsgerichtshof (Austrija) klausia, ar moterų padėtis Afganistane, Talibanui perėmus valdžią, gali būti laikoma persekiojimu, suteikiančiu teisę gauti pabėgėlio statusą ([C-608/22](#)).

„Atvirų durų“ diena

Siekdami geriau informuoti visuomenę apie Teisingumo Teismo vaidmenį ir Sąjungos vertybes per atvirų durų dieną piliečius pasitinka Teisingumo Teismo darbuotojai ir nariai. Piliečiams pasakojama apie instituciją ir jos veiklą, apie bylų nagrinėjimo eigą ir tarnybų darbą.

Lapkričio mėn.

Pašto ženklų, skirtų Teismo 70-mečiui paminėti, įteikimo ceremonija

Bendradarbiaudamas su Teisingumo Teismu, Liuksemburgo paštas išleidžia proginį pašto ženklą, skirtą institucijos 70-mečiui paminėti. Ši iniciatyva – tai dalis ilgametės tradicijos minėti svarbias Teisingumo Teismo sukaktis.

Gruodžio mėn.

Ukrainos Aukščiausiojo Teismo delegacijos vizitas Teisingumo Teisme

Teisingumo Teismas priima Ukrainos Aukščiausiojo Teismo delegaciją; šis vizitas susijęs su šios šalies, nuo 2022 m. birželio mėn. turinčios šalies kandidatės statusą, stojimo į Europos Sąjungą procedūra. Šiuo susitikimu siekiama užmegzti abiejų teismų bendradarbiavimą, ypač pagrindinių Sąjungos vertybių srityje.

Neeilinis teisėjų forumas

Šis kasmet rengiamas susitikimas šiemet surengiamas kaip specialus forumas, kuriame dalyvauja valstybių narių aukščiausiųjų teismų pirmininkai, EŽTT ir ELPA teismo pirmininkai, taip pat buvę Teisingumo Teismo nariai. Pagrindinė forumo tema – „Teisingumas arčiau piliečių“; jo pradžioje rodomas trumpametražis filmas, pasakojantis Teisingumo Teismo istoriją, kuriame naudojami archyviniai kadrai, kalbinami institucijos nariai ir pateikiami interviu su teisės profesoriais.

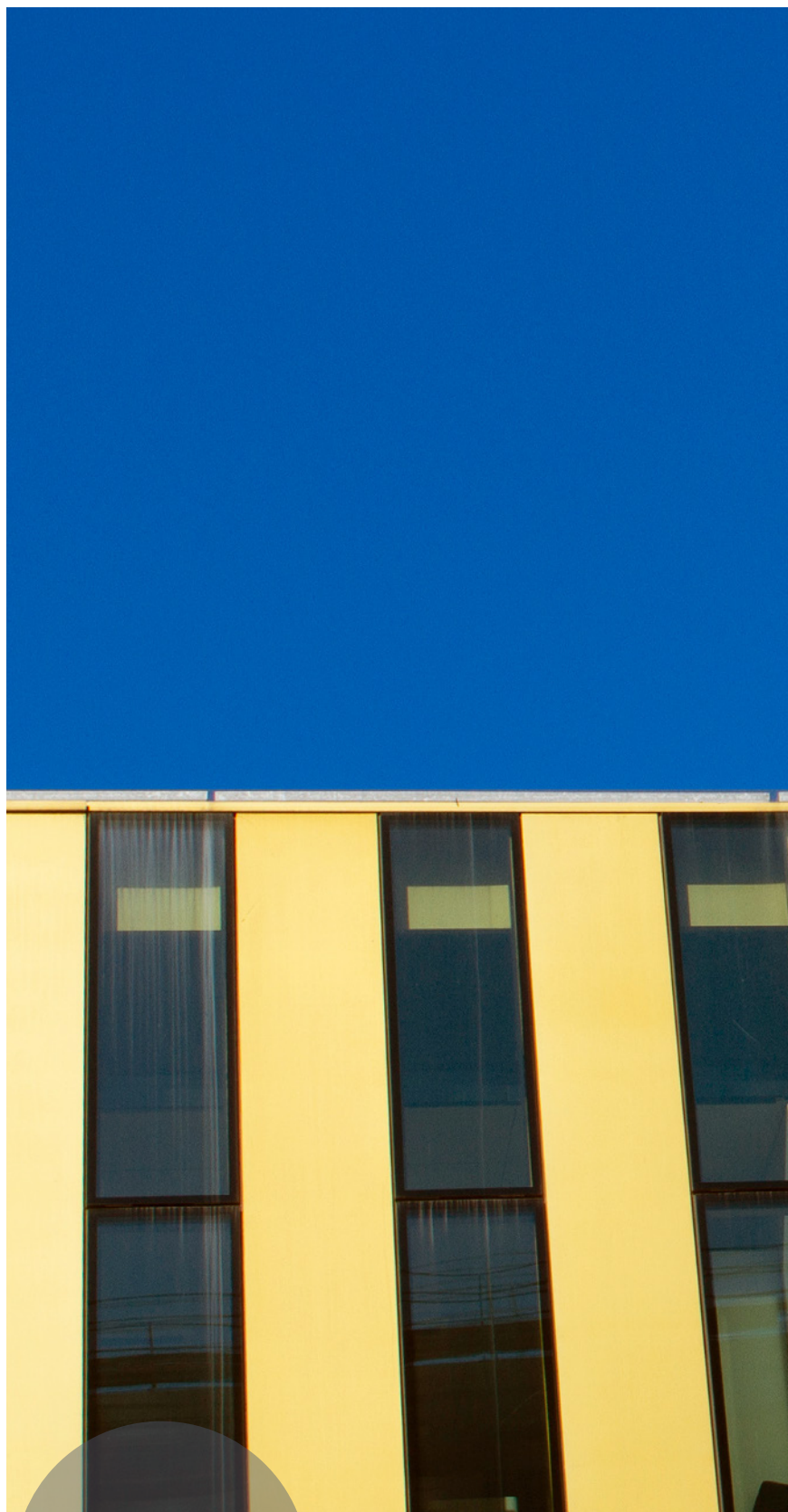
Iškilmingas posėdis 70-mečio proga

Teisingumo Teismas pakviečia Liuksemburgo aukščiausiosios valdžios atstovus, Europos Sąjungos institucijų vadovus ir Teisėjų forumo dalyvius į iškilmingą posėdį, kuris transliuojamas tiesiogiai ir kuriuo paminimas Europos anglių ir plieno bendrijos (EAPB) Teisingumo Teismo įsteigimo 70-metis.

Konferencija „Europos statytojai“

Šventiniai renginiai baigiasi įvairių valstybių narių vyresniųjų klasių moksleivių, dalyvavusių renginyje vietoje arba nuotoliniu būdu per vaizdo konferenciją, ir Sąjungos institucijų vadovų interaktyviu susitikimu.

B Metai skaičiais

Institucija 2022-aisiais

2022 m. biudžetas **465** mln. EUR

81 teisėjas

11 generalinių advokatų

iš

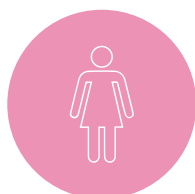
27

valstybių narių

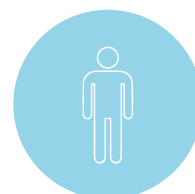
2 254

pareigūnai ir kiti
tarnautojai

60 %

1 361 moteris

40 %

893 vyrai

Aukštas pareigas administracijoje einančių moterų skaičius Teisingumo Teisme viršija Europos institucijų vidurkį.

Moterys užima:

54 %

administratorių pareigybių

40 %

vadovaujamų pareigybių (vidurinėsios grandies ir vyresniųjų vadovų)

Teisminės veiklos metai (Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas)

1 710
gautų bylų

1 666
išnagrinėtos bylos

2 585
nagrinėjamos bylos

173 288 procesiniai dokumentai,
įtraukti į kanceliarijos registrą

Vidutinė proceso trukmė: **16,3** mėnesio

Teisingumo Teisme **16,4** mėnesio

Bendrajame Teisme **16,2** mėnesio

Procesinių dokumentų, pateiktų per *e-Curia*, procentinė dalis:

Teisingumo Teisme **87 %**

Bendrajame Teisme **94 %**

9 365 prieigos prie *e-Curia* paskyros

e-Curia – tai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo taikomoji programa, leidžianti Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme nagrinėjamų bylų šalims atstovaujantiems asmenims ir nacionaliniams teismams, Teisingumo Teisme vykstant procesui dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, vien elektroniniu būdu keisti procesinius dokumentais su teismų kanceliarijomis.

e-Curia: taikomoji programa, leidžianti keisti teisinius dokumentais

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Kalbos tarnybos

Kaip daugiakalbė teisminė institucija, Teisingumo Teismas turi galėti nagrinėti bylą, nesvarbu, kuria iš oficialiųjų Sąjungos kalbų ji pradėta. Vėliau jis užtikrina savo jurisprudencijos sklaidą visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

24 proceso kalbos

552 kalbų kombinacijos

612 teisininkų lingvistų,
atsakingų už rašytinių
dokumentų vertimą

Pateikta versti **1 281 000** puslapių

Išversta **1 279 000** pages puslapių

71 vertėjas žodžiu, užtikrinęs vertimą
teismo posėdžiuose ir susirinkimuose

526 teismo posėdžiai ir susirinkimai, kuriuose
buvo verčiama sinchroniškai

Teisingumo Teisme vertimas raštu atliekamas pagal privalomą kalbų vartojimo tvarką, kurioje numatyta galimybė vartoti visas 24 oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas. Visi verčiami dokumentai yra teisiniai techniškai sudėtingi tekstai. Būtent todėl Teisingumo Teismo kalbų tarnyboje dirba tik **teisininkai lingvistai**, baigę visas teisės studijas ir labai gerai mokantys bent dvi oficialiąsias kalbas, kurios nėra jų gimtosios kalbos.

**Daugiakalbystė ESTT – vienodų
galimybių kreiptis į teismą užtikrinimas**

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Teisminė veikla

2

A Teisingumo Teismas 2022 m.

Teisingumo Teismą iš esmės gali būti kreipiamasi:

- **pateikiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą**

Kai nacionaliniam teismui kyla abejonų dėl Sąjungos teisės normos išaiškinimo ar galiojimo, jis sustabdo bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą. Teisingumo Teismui priėmus sprendimą, kuriame pateikiamas išaiškinimas, nacionalinis teismas gali išspręsti savo nagrinėjamą ginčą. Bylose, kuriose atsakymo reikia labai skubiai (pvz., bylose dėl prieglobsčio, sienų kontrolės, vaikų grobimo ir pan.), numatyta **prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra (PPU)**;

- pareiškiant **tiesioginį ieškinį**, kuriuo

- prašoma panaikinti Sąjungos aktą (**ieškinys dėl panaikinimo**) arba

- siekiama, kad būtų konstatuota, jog valstybė narė nesilaiko Sąjungos teisės (**ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo**).

Jeigu valstybė narė nevykdo teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad ji neįvykdė įsipareigojimų, gali būti pareiškiamas antras ieškinys, vadinamasis ieškinys **dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“**; šiuo atveju Teisingumo Teismas jai gali paskirti piniginę sankciją;

- pateikiant **apeliacinį skundą** dėl Bendrojo Teismo priimtų sprendimų; jį išnagrinėjęs Teisingumo Teismas gali panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą;

prašant **pateikti nuomonę** dėl susitarimo, kurį Sąjunga ketina sudaryti su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija, atitikties Sutartims (tokį prašymą gali pateikti valstybė narė arba Sąjungos institucija).

Teisingumo Teismo veikla ir pokyčiai

2022 m. Teisingumo Teismo sudėtis liko nepakitusi, taip pat nepakeisti jo veiklą reglamentuojantys dokumentai – Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutas ir Procedūros reglamentas.

Po dvejų metų, kuriuos paveikė sveikatos krizė, 2022 m. darbuotojai grįžo į institucijos patalpas, o institucija – prie įprastų veiklos sąlygų, ypač susijusių su teismo posėdžių organizavimu. Vis dėlto pastaruosius dvejus metus taikytų sveikatos priemonių nulemta technologijų pažanga buvo pasinaudota įgyvendinant svarbius projektus, kuriais siekiama priartinti Europos teisingumą prie piliečių.

806
gautos bylos

Nuo 2022 m. balandžio 26 d. Teisingumo Teismas naudoja posėdžių transliavimo sistemą (*streaming*), kuria, kaip ir 2021 m. pradėtu nuotolinių vizitų projektu, siekiama sustiprinti Teisingumo Teismo, kaip „Piliečių teismo“, vaidmenį ir padaryti jį prieinamesnį plačiajai visuomenei. Transliacijos skirtos tam, kad visi norintys galėtų stebėti teismo posėdžius tokiomis pačiomis sąlygomis, tarsi fiziškai būtų Liuksemburge, teismo posėdžių salėje, nes teisiniai ginčai sinchroniškai verčiami žodžiu į kalbas, būtinas sklandžiai teismo posėdžio eigai.

Statistikos aspektu 2022 m. buvo dar vieni aktyvios veiklos pilni metai. Teisingumo Teismas gavo 806 bylas. Kaip ir ankstesniais metais, daugiausia tai buvo prašymai priimti prejudicinį sprendimą ir apeliaciniai skundai (atitinkamai 546 ir 209 bylos), jie sudarė daugiau kaip 93 % visų 2022 m. gautų bylų. Šios bylos susijusios su labai įvairiomis ir opiomis sritimis, pavyzdžiui, pagrindinių Europos Sąjungos vertybių apsauga, asmens duomenų apsauga, vartotojų ir aplinkos apsauga, taip pat mokesčiais, konkurencija ir valstybės pagalba. Yra ir bylų, susijusių su sveikatos krize ar karu Ukrainoje.

Teisingumo Teismas, posėdžiaudamas įvairios sudėties, užbaigė 808 bylas. Nemažai bylų (78) išnagrinėjo didžioji kolegija, dviejose iš jų, kuriose nagrinėta teisinės valstybės principo laikymosi ir Sąjungos biudžeto vykdymo sąsaja, sprendimą priėmė plenarinė asamblėja (bylos *Vengrija / Parlamentas ir Taryba* ([C-156/21](#)) ir *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* ([C-157/21](#))).

Kadangi vis dažniau priimamos nutartys, ypač apeliacinių skundų atveju, bendra proceso trukmė (16,4 mėnesio) išliko panaši kaip ir praėjusiais metais (16,6 mėnesio), tačiau matyti, kad Teisingumo Teismui pateikiami klausimai tapo sudėtingesni, nes pailgėjo vidutinė prejudicinių sprendimų priėmimo trukmė (17,3 mėnesio, palyginti su 16,7 mėnesio 2021 m.).

Bylos šalis, kuri neišgali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

546

prašymai priimti prejudicinį sprendimą iš jų **5** PPU

Pagrindinės valstybės narės, iš kurių gauti prašymai priimti prejudicinį sprendimą:

Vokietija	98
Italija	63
Bulgarija	43
Ispanija	41
Lenkija	39

37

tiesioginiai ieškiniai, iš jų:

35 ieškiniai dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir
2 ieškiniai dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“

209

apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

6

nemokamos teisinės pagalbos prašymai

2022 m. gruodžio 31 d. Teisingumo Teisme nagrinėjamų bylų skaičius buvo 1 111, t. y. tik dviem mažiau nei 2021 m. gruodžio 31 d. (1 113 bylų).

Atsižvelgdamas į šiuos statistinius duomenis ir į tai, kad nuo 2022 m. liepos mėn. Bendrajame Teisme dirba 54 teisėjai (po du iš kiekvienos valstybės narės), nes užbaigta Sąjungos teismų sistemos reforma, dėl kurios nuspręsta 2015 m., Teisingumo Teismas kreipėsi į Sąjungos teisės aktų leidėją su prašymu iš dalies [pakeisti Statutą](#) dėl dviejų aspektų. Šių pakeitimų tikslas – sudaryti sąlygas Teisingumo Teismui ne tik išsaugoti gebėjimą priimti kokybiškus sprendimus per protingą terminą, bet ir daugiau dėmesio skirti savo, kaip Sąjungos konstitucinio ir aukščiausiojo teismo, pagrindinėms užduotims.

Pirma, prašoma perduoti Bendrajam Teismui kompetenciją nagrinėti prašymus priimti prejudicinį sprendimą penkiose konkrečiai nustatytose srityse, kuriose retai keliami principiniai klausimai, jau egzistuoja gausi Teisingumo Teismo jurisprudencija, be to, bylų skaičius yra pakankamai didelis, tad numatomas perdavimas realiai paveiktų Teisingumo Teismo darbo krūvį: bendra PVM sistema, akcizai, Muitinės kodeksas ir tarifinis prekių klasifikavimas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą, kompensavimas ir pagalba keleiviams bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

Bendrojo Teismo kompetencija nagrinėti prašymus priimti prejudicinį sprendimą neturėtų poveikio jo galimybei perduoti bylą Teisingumo Teismui, jeigu jis manytų, kad byloje reikalingas principinis sprendimas, galintis turėti įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnai. Teisingumo Teismas taip pat turėtų galimybę išimties tvarka peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą tais atvejais, kai kiltų didelis pavojus, kad bus paveikta ši vienovė ar darna.

Antra, atsižvelgiant į didelį apeliacinių skundų dėl Bendrojo Teismo sprendimų ir nutarčių skaičių, siekiant išsaugoti apeliacinio proceso veiksmingumą ir sudaryti sąlygas Teisingumo Teismui sutelkti dėmesį į apeliacinius skundus, kuriuose keliami svarbūs teisės klausimai, prašyme dėl pagal teisėkūros procedūrą priimamo akto prašoma išplėsti apeliacinių skundų išankstinio priėmimo mechanizmą, įsigaliojusio 2019 m. gegužės 1 d. (Statuto 58a straipsnis), taikymo sritį.

Šis išplėtimas apimtų apeliacinius skundus dėl Bendrojo Teismo sprendimų, priimtų dėl tam tikrų Sąjungos įstaigų ar organų, kurie nebuvo aiškiai nurodyti Statuto 58a straipsnyje šio mechanizmo įsigaliojimo dieną, t. y. 2019 m. gegužės 1 d. (pavyzdžiui, Europos Sąjungos geležinkelių agentūra, Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra, Europos bankininkystės institucija, Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija ar Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), nepriklausomų apeliacinių tarybų sprendimų.

Koen Lenaerts

Europos Sąjungos
Teisingumo Teismo pirmininkas

808

išnagrinėtos bylos

564 prašymai priimti prejudicinį sprendimą, iš jų **7** PPU

36 tiesioginiai ieškiniai, iš jų **17** konstatuotų įsipareigojimų neįvykdymo atvejų dėl **12** valstybių narių

196 apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų, **38** atvejais Bendrojo Teismo sprendimai buvo panaikinti

1 nuomonė

Vidutinė proceso trukmė: **16,4** mėnesio

Vidutinė prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros trukmė: **4,5** mėnesio

Nagrinėjamos bylos
(2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis):

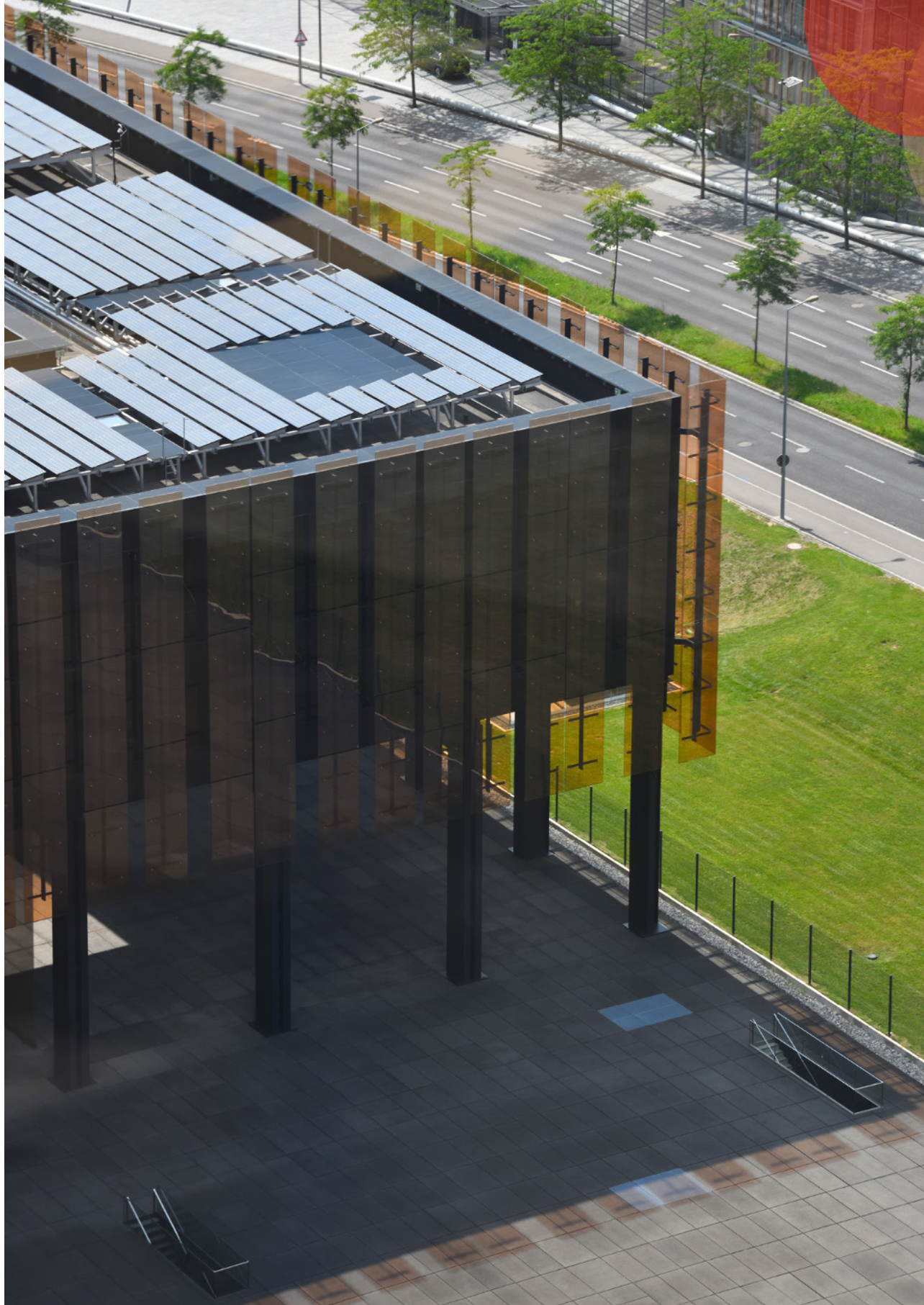
1 111

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

Aplinka	46
Institucinė teisė	38
Intelektinė nuosavybė	33
Konkurencija	64
Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	132
Mokesčiai	80
Socialinė politika	73
Teisės aktų derinimas	89
Transportas	49
Valstybės pagalba	58
Vartotojų apsauga	77

[Žr. detalią Teisingumo Teismo
veiklos statistiką](#)

Teisingumo Teismo nariai

Teisingumo Teismą sudaro 27 teisėjai ir 11 generalinių advokatų.

Teisėjai ir generaliniai advokatai yra skiriami valstybių narių vyriausybių bendru sutarimu pasikonsultavus su komitetu, įgaliotu pateikti nuomonę dėl siūlomų eiti šias pareigas kandidatų tinkamumo. Jų kadencijos trukmė yra šešeri metai ir ji gali būti atnaujinta.

Jie parenkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonių ir kurie tenkina atitinkamos jų šalies reikalavimus, keliamus aukščiausios teisėjo pareigos, arba yra pripažintos kompetencijos teisės specialistai.

Teisėjai vykdo savo pareigas visiškai nešališkai ir nepriklausomai.

Teisingumo Teismo teisėjai iš savo tarpo renka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Teisėjai ir generaliniai advokatai šešerių metų kadencijai paskiria kanclerį.

Generalinių advokatų pareiga – visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikti teisinę nuomonę, vadinamąją išvadą, dėl pateiktų bylų. Ši išvada neprivaloma, tačiau joje pateikiamas dar vienas požiūris į bylos dalyką.

2022 m. nebuvo paskirta nė vieno naujo Teisingumo Teismo nario.

K. Lenaerts
Pirmininkas

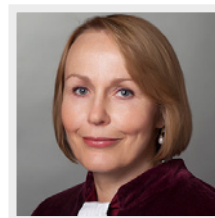
L. Bay Larsen
Pirmininko
pavadootojas

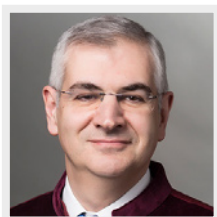
A. Arabadjiev
Pirmosios kolegijos
pirmininkas

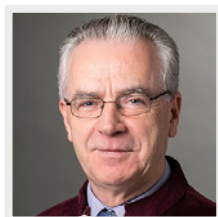
A. Prechal
Antrosios kolegijos
pirmininkė

K. Jürimäe
Trečiosios kolegijos
pirmininkė

C. Lycourgos
Ketvirtosios kolegijos
pirmininkas

E. Regan
Penktosios kolegijos
pirmininkas

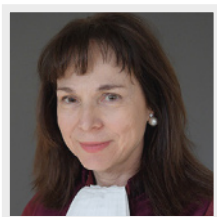
M. Szpunar
Pirmasis generalinis
advokatas

M. Safjan
Aštuntosios kolegijos
pirmininkas

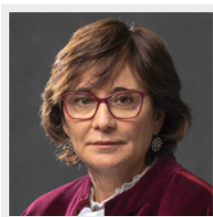
P. G. Xuereb
Šeštosios kolegijos
pirmininkė

L. S. Rossi
Devintosios kolegijos
pirmininkė

D. Gratsias
Dešimtosios kolegijos
pirmininkas

**M. L. Arastey
Sahún**
Septintosios kolegijos
pirmininkė

J. Kokott
Generalinė advokatė

M. Ilešič
Teisėjas

J.-C. Bonichot
Teisėjas

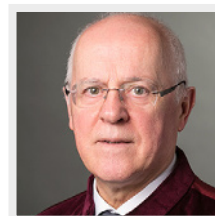
T. von Danwitz
Teisėjas

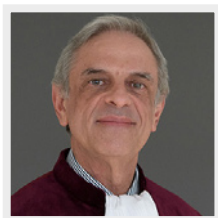
S. Rodin
Teisėjas

F. Biltgen
Teisėjas

**M. Campos
Sánchez-
Bordona**
Generalinis advokatas

**N. J. Cardoso
da Silva Piçarra**
Teisėjas

G. Pitruzzella
Generalinis advokatas

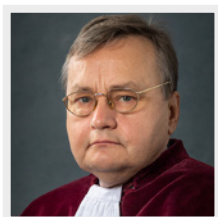
I. Jarukaitis
Teisėjas

P. Pikamäe
Generalinis advokatas

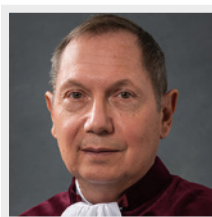
A. Kumin
Teisėjas

N. Jääskinen
Teisėjas

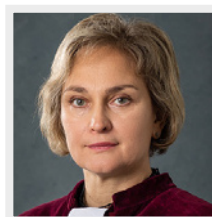
N. Wahl
Teisėjas

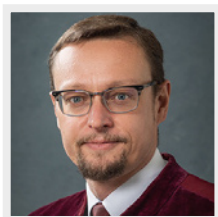
**J. Richard
de la Tour**
Generalinis advokatas

A. Rantos
Generalinis advokatas

I. Ziemele
Teisėja

J. Passer
Teisėjas

A. M. Collins
Generalinis advokatas

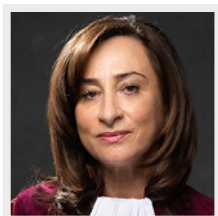
M. Gavalec
Teisėjas

N. Emiliou
Generalinis advokatas

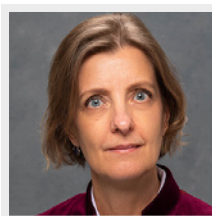
Z. Csehi
Teisėjas

**O. Spineanu-
Matei**
Teisėja

T. Čápetá
Generalinė advokatė

L. Medina
Generalinė advokatė

A. Calot Escobar
Kanceleris

Vyresniškumo tvarka nuo 2022 m. spalio 7 d.

B Bendrasis Teismas 2022 m.

Bendrasis Teismas pirmąją instanciją daugiausia nagrinėja fizinių arba juridinių asmenų, su kuriais aktai **konkrečiai ir tiesiogiai susiję** (privatinių asmenų, įmonių, asociacijų ir kt.) ir valstybių narių pareikštus **tiesioginius ieškinius** dėl Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų ir tiesioginius ieškinius dėl institucijų ar jų tarnautojų padarytos žalos atlyginimo.

Didelė dalis jo nagrinėjamų ginčų yra **ekonominio pobūdžio**: intelektinės nuosavybės (Europos Sąjungos prekių ženklai ir pramoninis dizainas), konkurencijos, valstybės pagalbos ir bankų bei finansinės priežiūros srityse.

Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją viešosios tarnybos srityje spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus.

Dėl Bendrojo Teismo **sprendimų** Teisingumo Teisme **galima pateikti apeliacinį skundą**; jis pateikiamas tik dėl teisės klausimų. Bylose, kuriose jau atlikta dviguba kontrolė (iš pradžių nepriklausomos apeliacinės tarybos, vėliau – Bendrojo Teismo), Teisingumo Teismas priima apeliacinį skundą tik jeigu jame keliamas Sąjungos teisės vienovei, darnai ar raidai svarbus klausimas.

Bendrojo Teismo veikla ir pokyčiai

2022 m. į mūsų žemyną sugrįžo karas. Šis baisus įvykis buvo akimirka, pažadinusi visų europiečių bendrą suvokimą. Taika niekada negali būti laikoma savaime suprantamu dalyku ir reikalauja visų įsipareigojimo. Mūsų institucija skiria itin daug dėmesio šiam įsipareigojimui. Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo užduotis – užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės normų, ir stengtis apsaugoti žmogaus orumą. Sąjungoje konfliktai sprendžiami ne grasinimais ir ginklais, o diskusijomis ir vadovaujantis teise. Šiomis aplinkybėmis Bendrojo Teismo prašyta (kartais labai greitai) įvertinti Sąjungos patvirtintų ribojamųjų priemonių, taikomų asmenims ar subjektams, susijusiems su Rusijos Federacijos nuo 2022 m. vasario mėn. vykdoma agresija, teisėtumą. Sprendimą byloje *RT France / Taryba* Bendrojo Teismo didžioji kolegija priėmė pagal pagreitiną procedūrą, praėjus penkiems mėnesiams nuo ieškinio pateikimo. Iki šiol gauta daugiau kaip 70 bylų dėl ribojamųjų priemonių, susijusių su ginkluotu konfliktu. Mūsų Sąjungai garbę daro tai, kad tokios priemonės patvirtintos ne savavališkai, taigi jas gali kontroliuoti nepriklausomi ir nešališki teismai.

904
gautos bylos

Bendrojo Teismo nagrinėjamos bylos labiau nei bet kada anksčiau atspindėjo svarbiausius mūsų žemyno visuomenei aktualius klausimus. Be ribojamųjų priemonių, kurios susijusios ne tik su agresija Ukrainoje, gautos bylos apima ir skaitmeninių gigantų konkurencijos reguliavimą bei valstybės pagalbos reglamentavimą, ypač mokesčių, energetikos ir aplinkos apsaugos sektoriuose. Taip pat gauta bylų, susijusių su bankininkystės ir finansų teise, asmens duomenų apsauga, bendra prekybos politika ir energetikos rinkų reguliavimu. Atsižvelgiant į pastaruoju metu vykusius teisėkūros pokyčius ir vis labiau įtemptą tarptautinę situaciją, Sąjungos institucijų aktų teisėtumo kontrolė gali tapti intensyvesnė.

Bendrasis Teismas kuo puikiausiai suvokia savo atsakomybę. Jis turi išteklį, kad galėtų su tuo susidoroti. Praėjusiais metais teisme pradėjo eiti pareigas aštuoni nauji nariai, ir taip užbaigta Reglamentu 2015/2422 pradėta reforma. Dabar Bendrąjį Teismą sudaro 54 nariai, t. y. jau po du teisėjus iš kiekvienos valstybės narės. Atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo mėn. prasidėjusį naują trejų metų laikotarpį, Bendrasis Teismas taip pat išsamiau apsvarstė savo veiklą ir darbo metodus, daugiausia dėmesio skirdamas teisminės kontrolės stiprinimui, pagalbai ginčo šalims per visą procesą ir proceso trukmei (2022 m. vidutiniškai 16,2 mėnesio). Pasipildęs ir pertvarkytas Bendrasis Teismas nusistatė kryptį: užtikrinti kokybišką, visuomenei suprantamą teisingumą per šiuolaikinio pasaulio lūkesčius atitinkančius terminus.

Sąjungos teismų sistema turi nuolat prisitaikyti prie šių laikų iššūkių. Atsižvelgdamas į tai, Teisingumo Teismas 2022 m. lapkričio mėn. pateikė prašymą dėl pagal teisėkūros procedūrą priimamo akto; šiuo prašymu visų pirma siekiama apibrėžti konkrečias sritis, kuriose Bendrasis Teismas būtų kompetentingas nagrinėti valstybių narių teismų pateiktus prejudicinius klausimus (SESV 256 straipsnis). Bendrasis Teismas pasirengęs padėti Teisingumo Teismui, kuriam tenka vis didesnis darbo krūvis. Jis aktyviai dalyvavo svarstant šią iniciatyvą ir jau rengiasi ją įgyvendinti.

Marc van der Woude
Bendrojo Teismo pirmininkas

792

tiesioginiai ieškiniai, iš jų:

Valstybės pagalbos ir konkurencijos srityje **76**

Intelektinės ir pramoninės nuosavybės srityje **270**

ES viešosios tarnybos srityje **66**

Kiti tiesioginiai ieškiniai (įskaitant **21** valstybių narių pareikštą ieškinį) **380**

54

nemokamos teisinės pagalbos prašymai

Bylos šalis, kuri neišgali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

858
išnagrinėtos bylos

760 tiesioginių ieškinių, iš jų:

Valstybės pagalbos ir konkurencijos srityje **87**

Intelektinės ir pramoninės nuosavybės srityje **291**

ES viešosios tarnybos srityje **103**

Kiti tiesioginiai ieškiniai **279**

Vidutinė proceso trukmė: **16,2** mėnesio

Sprendimų, dėl kurių pateiktas apeliacinis skundas Teisingumo Teisme, procentinė dalis: **26 %**

1 474

nagrinėjamos bylos
(2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

Aplinka	22
Ekonominė ir pinigų politika	204
ES pareigūnų tarnybos nuostatai	96
Galimybė susipažinti su dokumentais	30
Intelektinė ir pramoninė nuosavybė	299
Konkurencija	65
Ribojamosios priemonės	122
Valstybės pagalba	293
Viešieji pirkimai	22
Žemės ūkis	30

[Žr. detalią Bendrojo Teismo veiklos
statistiką](#)

Jurisprudencijos naujovės

Bendrajame Teisme, kaip ir kitur, naujienos veja viena kitą. Nors nagrinėdamas dėl Covid-19 pandemijos kilusius ginčus Bendrasis Teismas vis dar žengia nepramintais takais, kaip matyti iš 2022 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Roos ir kt. / Parlamentas* ([T-710/21](#), [T-722/21](#) ir [T-723/21](#)), kuriame pirmą kartą buvo nagrinėjamas tam tikrų Europos Sąjungos institucijų nustatytų apribojimų, skirtų jų darbuotojų sveikatai apsaugoti, teisėtumas, 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijos įvykdyta karinė agresija prieš Ukrainą sukėlė naują ginčų bangą. 2022 m. liepos 27 d. Sprendime *RT France / Taryba* ([T-125/22](#)) Bendrasis Teismas, posėdžiaudamas didžiosios kolegijos sudėties, išnagrinėjęs bylą pagal pagreitintą procedūrą išsakė beprecedentę poziciją dėl Tarybos nustatytų ribojamųjų priemonių, kuriomis draudžiama transliuoti audiovizualinį turinį, teisėtumo.

Vis dėlto, kad ir kokia reikšminga būtų ši naujiena, ji negali užgožti kitos jurisprudencijos pažangos, Bendrojo Teismo padarytos įprastesnėmis aplinkybėmis.

Instituciniais klausimais Bendrasis Teismas 2022 m. sausio 12 d. Sprendime *Verelst / Taryba* ([T-647/20](#)) pirmą kartą vertino, ar teisėtas įgyvendinimo sprendimas 2020/1117, kuriuo skiriami Europos prokuratūros Europos prokurorai, priimtas pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas šios prokuratūros įsteigimo srityje. Išnagrinėjęs bylą, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Taryba turi didelę diskreciją vertinti ir lyginti valstybės narės kandidatų į Europos prokuroro pareigas nuopelnus, ir pridūrė, kad nagrinėjamu atveju pasirinkusi ir paskyrusi laimėjusį kandidatą ji neperžengė šios didelės diskrecijos ribų. Viešųjų pirkimų srityje Bendrasis Teismas 2022 m. sausio 26 d. Sprendime *Leonardo / Frontex* ([T-849/19](#)) nagrinėjo, ar priimtinas ieškinys dėl panaikinimo, kurį dėl skelbimo apie pirkimą ir jo priedų pareiškė įmonė, nedalyvavusi pagal šį skelbimą apie pirkimą pradėtame konkurse. Bendrojo Teismo išplėstinė kolegija nusprendė, kad įmonė, įrodžiusi, kad jos dalyvavimas viešojo pirkimo procedūroje tapo neįmanomas dėl specifikacijoje numatytų reikalavimų, gali pagrįsti suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl pirkimo dokumentų.

Galiausiai konkurencijos srityje 2022 m. liepos 13 d. Sprendime *Illumina / Komisija* ([T-227/21](#)) Bendrasis Teismas pirmą kartą pareiškė nuomonę dėl Reglamento 139/2004 dėl susijungimų 22 straipsnyje numatyto klausimų perdavimo mechanizmo taikymo koncentracijai, apie kurią nebuvo būtina pranešti valstybėje, prašančioje perduoti klausimo dėl jos svarstymą, tačiau apėmusiai įmonės, kurios svarbos konkurencijai neatspindi jos apyvarta, įsigijimą. Nagrinėjamoje byloje Bendrasis Teismas iš esmės sutiko, kad tokiomis aplinkybėmis Komisija gali pripažinti savo kompetenciją.

Savvas S. Papasavvas

Bendrojo Teismo pirmininko pavaduotojas

Bendrojo Teismo nariai

Bendrąjį Teismą sudaro po du teisėjus iš kiekvienos valstybės narės.

Teisėjai parenkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonių ir kurie tenkina aukštomis teisėjo pareigoms keliamus reikalavimus. Jie skiriami valstybių narių vyriausybių bendru sutarimu, pasikonsultavus su komitetu, įgaliotu pateikti nuomonę dėl kandidatų tinkamumo eiti teisėjo pareigas. Jų kadencijos trukmė yra šešeri metai ir ji gali būti atnaujinta. Iš savo narių jie trejiems metams renka teismo pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Jie paskiria Kanclerį šešerių metų kadencijai.

Teisėjai vykdo savo pareigas visiškai nešališkai ir nepriklausomai.

2022 m. sausio mėn. Bendrojo Teismo teisėjų pareigas pradėjo eiti Ioannis Dimitrakopoulos (Graikija), Damjan Kukovec (Slovėnija) ir Suzanne Kingston (Airija).

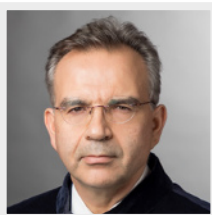
2022 m. liepos mėn. Bendrojo Teismo teisėjų pareigas pradėjo eiti Tihamér Tóth (Vengrija) ir Beatrix Ricziová (Slovakija).

2022 m. rugsėjo mėn. Bendrojo Teismo teisėjų pareigas pradėjo eiti Elisabeth Tichy-Fisslberger (Austrija), William Valasidis (Graikija) ir Steven Verschuur (Nyderlandai).

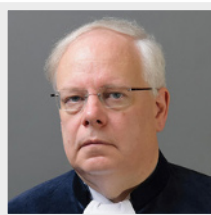

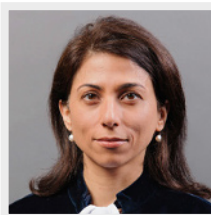
M. van der Woude
Pirmininkas

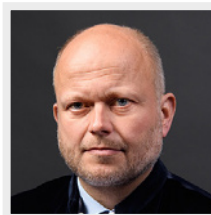
S. S. Papasavvas
Pirmininko
pavduotojas

D. Spielmann
Pirmosios kolegijos
pirmininkas

A. Marcoulli
Antrosios kolegijos
pirmininkė

F. Schalin
Trečiosios kolegijos
pirmininkas

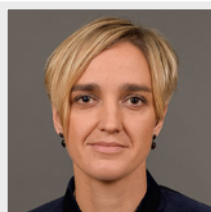
**R. da Silva
Passos**
Ketvirtosios kolegijos
pirmininkas

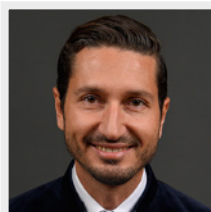
J. Senningsen
Penktosios kolegijos
pirmininkas

M. J. Costeira
Šeštosios kolegijos
pirmininkė

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Septintosios kolegijos
pirmininkė

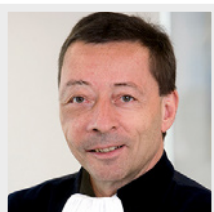
A. Kornezov
Aštuntosios kolegijos
pirmininkas

L. Truchot
Devintosios kolegijos
pirmininkas

O. Porchia
Dešimtosios kolegijos
pirmininkė

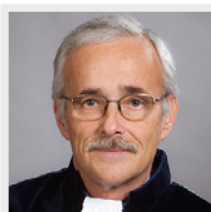
M. Jaeger
Teisėjas

**S. Frimodt
Nielsen**
Teisėjas

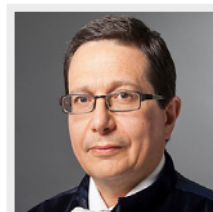
H. Kanninen
Teisėjas

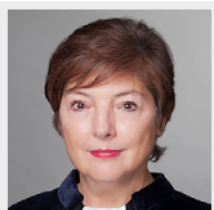
J. Schwarcz
Teisėjas

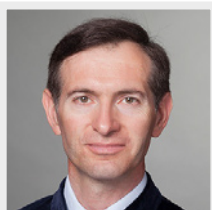
M. Kancheva
Teisėja

E. Buttigieg
Teisėjas

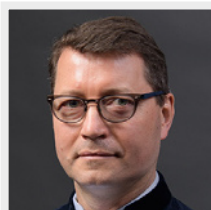
V. Tomljenović
Teisėja

S. Gervasoni
Teisėjas

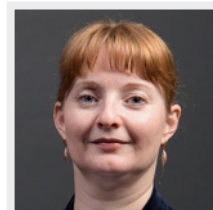
L. Madise
Teisėjas

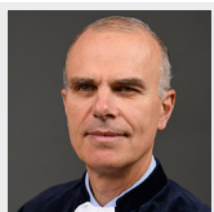
V. Valančius
Teisėjas

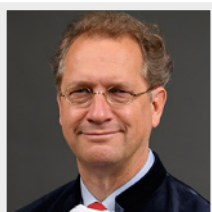
N. Półtorak
Teisėja

I. Reine
Teisėja

P. Nihoul
Teisėjas

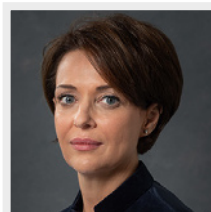
U. Öberg
Teisėjas

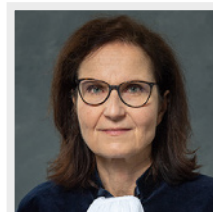
C. Mac Eochaidh
Teisėjas

G. De Baere
Teisėjas

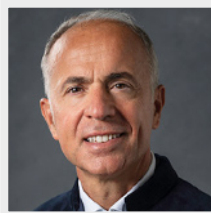
R. Frendo
Teisėja

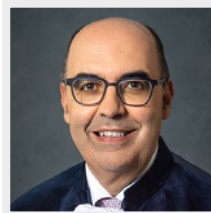
T. R. Pynnä
Teisėja

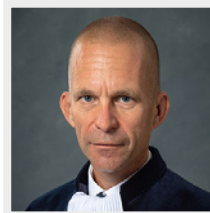
J. C. Laitenberger
Teisėjas

R. Mastroianni
Teisėjas

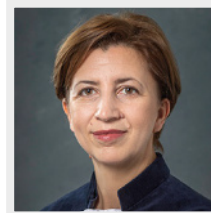
**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
Teisėjas

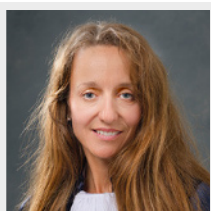
G. Hesse
Teisėjas

**M. Sampol
Pucurull**
Teisėjas

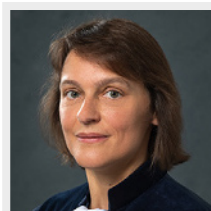
M. Stancu
Teisėja

P. Škvařilová-Pelzl
Teisėja

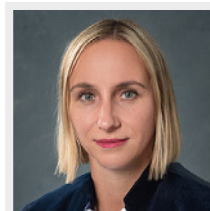
I. Nõmm
Teisėjas

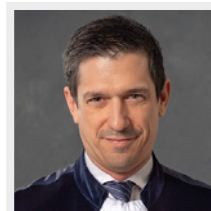
G. Steinfatt
Teisėja

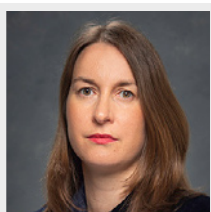
R. Norkus
Teisėjas

T. Perišin
Teisėja

D. Petrлік
Teisėjas

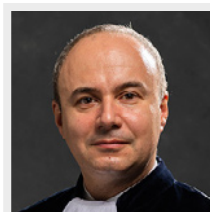
M. Brkan
Teisėja

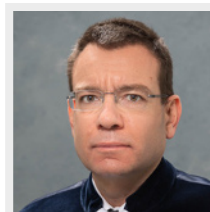
P. Zilgalvis
Teisėjas

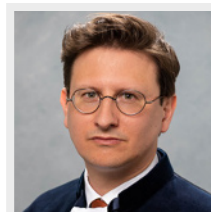
K. Kecsmár
Teisėja

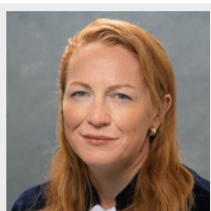
I. Gâlea
Teisėjas

I. Dimitrakopoulos
Teisėjas

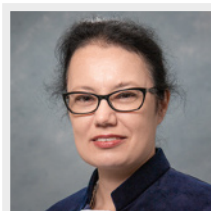
D. Kukovec
Teisėjas

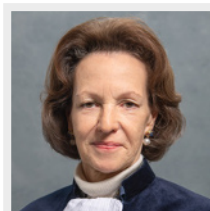
S. Kingston
Teisėja

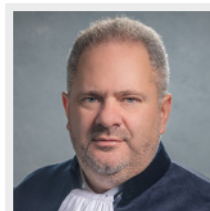
T. Tóth
Teisėjas

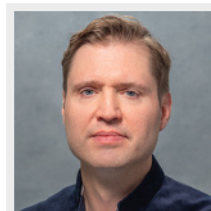
B. Riczióvá
Teisėja

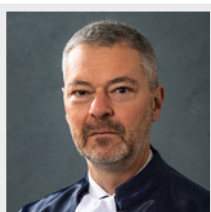
**E. Tichy-
Fisslberger**
Teisėja

W. Valasidis
Teisėjas

S. Verschuur
Teisėjas

E. Coulon
Kancleris

Vyresniškumo tvarka nuo 2022 m. rugsėjo 19 d.

C Jurisprudencija 2022 m.

Focus Reglamentas, pagal kurį Sąjungos lėšoms gauti nustatyta sąlyga, kad būtina laikytis teisinės valstybės principo, galioja

2022 m. vasario 16 d. sprendimai *Vengrija / Parlamentas ir Taryba* ir *Lenkija / Parlamentas ir Taryba* ([C-156/21](#) ir [C-157/21](#))

Teisinė valstybė

Tai viena iš pagrindinių Sąjungos vertybių, kuri apima:

- teisėtumo principą, kuris reiškia skaidrų, atskaitingą, demokratinį ir pliuralistinį teisės aktų priėmimo procesą,
- teisinio saugumo principą,
- vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo principą,
- veiksmingos teisminės gynybos principą (galimybę kreiptis į nepriklausomą ir nešališką teisumą),
- valdžių atskyrimo principą,
- nediskriminavimo ir lygybės prieš įstatymą principą.

Siekdama apsaugoti Sąjungos biudžetą ir finansinius interesus nuo teisinės valstybės principo, kaip pagrindinės vertybės, kuria grindžiama Sąjunga, pažeidimų poveikio, Sąjunga nustatė naują sąlygų režimą.

Pagal šį režimą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu 2020/2092, lėšoms iš Sąjungos biudžeto gauti nustatyta sąlyga, kad valstybės narės turi laikytis teisinės valstybės principo. Pagal šį reglamentą Tarybai leidžiama, remiantis Komisijos atliktu tyrimu, patvirtinti priemonės, pavyzdžiui, **sustabdyti mokėjimus** arba atlikti finansines pataisas, **siekiant apsaugoti Sąjungos biudžetą** ir jos finansinius interesus, **kai dėl tokių pažeidimų kyla rizika jiems pakenkti**.

Vengrija ir Lenkija šį reglamentą užginčijo Teisingumo Teisme. Dėl išskirtinės svarbos bylas nagrinėjo Teisingumo Teismo plenarinė sesija.

2022 m. vasario 16 d. Teisingumo Teismas **atmetė** Vengrijos ir Lenkijos **ieškinius**.

Teisingumo Teismas pabrėžė, kad Sąjunga grindžiama valstybėms narėms bendromis vertybėmis, tarp kurių yra ir teisinės valstybės principas. Šiomis bendromis vertybėmis apibrėžiama pati Sąjunga, kaip bendros teisės sistemos, tapatybė, ir stodamos į Sąjungą visos valstybės narės sutiko jų laikytis. Taigi teisinės valstybės principo laikymasis yra

valstybių narių pareiga pasiekti rezultatą, tiesiogiai kylanti iš jų narystės Sąjungoje. Tai yra išankstinė sąlyga, kad šios valstybės galėtų naudotis visomis kitomis teisėmis, suteikiamomis taikant Sutartis.

Sąjungos finansiniams interesams gali būti smarkiai pakenkta dėl valstybėje narėje padarytų teisinės valstybės principų pažeidimų. Patikimą finansų valdymą valstybės narės gali užtikrinti tik tuo atveju, jeigu valdžios institucijos veikia laikydamosi teisės, jeigu už teisės pažeidimus veiksmingai persekiojama ir jeigu nepriklausomi ir nešališki teismai gali atlikti veiksmingą savavališkų ar neteisėtų valdžios institucijų sprendimų teisminę kontrolę. Taigi Sąjunga turi galėti ginti savo finansinius interesus, visų pirma pasitelkdama Sąjungos biudžeto apsaugos priemones. Teisingumo Teismas konstatavo, kad ginčijamame reglamente nustatytas mechanizmas patenka į finansinio pobūdžio taisyklių, pirmiausia nurodančių Sąjungos biudžeto vykdymo tvarką (SESV) 322 straipsnis), sąvoką. Vadinasi, reglamentas buvo teisingai priimtas remiantis šiuo teisiniu pagrindu.

Atsakydamas į kai kuriuos Vengrijos ir Lenkijos argumentus Teisingumo Teismas taip pat paaiškino, kad sąlygų mechanizmu neapeinama Europos Sąjungos sutarties (ESS) 7 straipsnyje numatyta procedūra. Šiomis dviem procedūromis siekiama skirtingų tikslų ir jų objektas skirtingas. Konkrečiai kalbant, ESS 7 straipsnis sudaro galimybes reaguoti į šiurkščius ir nuolatinius vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, pažeidimus arba akivaizdų tokio pažeidimo pavojų, o ginčijamas reglamentas taikomas tik teisinės valstybės principų pažeidimams ir tik tuo atveju, kai yra pagrįstų priežasčių manyti, kad tokie pažeidimai daro poveikį biudžetui.

ESS 7 straipsnis

Šioje nuostatoje aprašoma procedūra, leidžianti sustabdyti tam tikras valstybės narės teises, suteikiamas taikant jai Sutartis, jei ši valstybė narė šiurkščiai ir nuolat pažeidžia ESS 2 straipsnyje nurodytas bendras valstybės narės vertybes, tarp kurių yra ir teisinės valstybės principas. Vengrija ir Lenkija teigė, kad Sąlygų reglamentu įtvirtinus lygiagrečią procedūrą neteisėtai leista apeiti konkrečias ESS 7 straipsnyje nustatytas sąlygas, kad valstybei narei būtų galima taikyti sankcijas.

Su teisinės valstybės principo laikymusi susiję nemažai Teisingumo Teismo sprendimų, be kita ko, šie:

- 2018 m. vasario 27 d. Sprendimas *Associação Sindical dos Juízes Portugueses* (Teisėjų nepriklausomumas – Atlyginimų mažinimas nacionaliniame viešosios tarnybos sektoriuje) ([C-64/16](#))
- 2021 m. liepos 15 d. Sprendimas *Komisija / Lenkija* (Teisėjams taikoma drausminė tvarka – Nacionalinių teismų teisės ir pareigos pateikti Teisingumo Teismui prašymus priimti prejudicinį sprendimą apribojimas) ([C-791/19](#))
- 2021 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Repubblika* (Valstybės narės teisėjų nepriklausomumas – Skyrimo tvarka – Ministro Pirmininko įgaliojimai – Teisėjų skyrimo komiteto dalyvavimas) ([C-896/19](#))

Teisingumo Teismas taip pat atmetė argumentą, kad teisinės valstybės principai Sąjungos teisėje neturi konkretaus materialinio turinio. **Šie principai buvo išsamiai išplėtoti jo jurisprudencijoje, taigi patikslinti Sąjungos teisės sistemoje.** Jie kyla iš bendrų vertybių, kurias valstybės narės taip pat pripažįsta ir taiko savo teisės sistemose. Vadinasi, valstybės narės gali pakankamai tiksliai nustatyti kiekvieno iš šių principų turinį ir reikalavimus.

Galiausiai tam, kad būtų taikomas sąlygų mechanizmas, reikia nustatyti **realų ryšį** tarp teisinės valstybės principo pažeidimo ir poveikio patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui arba didelės rizikos, kad toks poveikis bus daromas. Be to, taikydama šį mechanizmą Komisija turi laikytis griežtų procedūrinių reikalavimų. Taigi Vengrija ir Lenkija neturi pagrindo teigti, kad Komisijai ir Tarybai suteikti įgaliojimai yra pernelyg platūs. Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad **ginčijamas reglamentas atitinka teisinio saugumo principo reikalavimus.**

Teisinio saugumo principas

Pagal šį principą reikalaujama, kad teisės normos būtų aiškios ir tikslios, o jų taikymas nuspėjamas teisės subjektams, visų pirma kai jos gali turėti neigiamų pasekmių. Taigi teisės norma turi leisti suinteresuotiesiems asmenims aiškiai žinoti savo teises ir pareigas ir imtis atitinkamų veiksmų.

Focus Aplinkos apsaugos asociacijų teisė kreiptis į teismą

2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimas *Deutsche Umwelthilfe* (Variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimas) ([C-873/19](#))

Siekiant saugoti aplinką ir pagerinti oro kokybę, pagal Europos Sąjungos reglamentą dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo draudžiama naudoti įtaisus, mažinančius išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos veiksmingumą (vadinamuosius valdiklius). Vis dėlto taikomos trys šio draudimo išimtys, visų pirma tais atvejais, kai „įtaiso būtinumas pateisinamas dėl variklio apsaugos nuo pažeidimo ar avarijos ir jis būtinas saugiam transporto priemonės naudojimui“.

Vokietijos aplinkos apsaugos asociacija *Deutsche Umwelthilfe* mano, kad Vokietijos federalinė variklinių transporto priemonių tarnyba nesilaikė šio draudimo, nes tam tikrose **Volkswagen** markės transporto priemonėse leido naudoti **programinę įrangą, ribojančią dujinių teršalų**, ypač azoto oksido (NOx), **recirkuliaciją**. Šia programine įranga nustatytas „temperatūros intervalas“ **leido pritaikyti išmetamųjų dujų valymo lygį** atsižvelgiant į lauko temperatūrą. Dėl šios programinės įrangos dujinių teršalų recirkuliacija buvo visiškai veiksminga tik aplinkos temperatūrai esant aukštesnei nei 15°C. 2018 m. vidutinė metinė temperatūra Vokietijoje buvo 10,4°C.

Deutsche Umwelthilfe Vokietijos teisme užginčijo leidimą naudoti tokią programinę įrangą. Teisingumo Teismo paprašyta išaiškinti du klausimus.

1. Vokietijos teismas pažymėjo, kad pagal Vokietijos teisę *Deutsche Umwelthilfe* negali pareikšti ieškinio dėl Federalinės tarnybos išduoto leidimo, nes Sąjungos reglamentu, kuriuo ji remiasi, nesiekama apsaugoti pavienių piliečių. Vokietijos teismas klausė Teisingumo Teismo, ar tokios galimybės nesuteikimas yra suderinamas su Orhuso konvencija ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje garantuojama teise į veiksmingą teisinę gynybą.

2022 m. lapkričio 8 d. sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad pagal Orhuso konvenciją, siejamą su Chartija, **iš aplinkos apsaugos asociacijos**, turinčios teisę kreiptis į teismą, **negali būti atimta galimybė nacionaliniame teisme prašyti patikrinti, kaip laikomasi tam tikrų Sąjungos aplinkos teisės normų**. Taigi tokia asociacija turi turėti galimybę teisme ginčyti leidimą naudoti valdiklius.

2. Vokietijos teismas taip pat klausė, ar įtaiso, kuriuo nustatytas „temperatūros intervalas“, „būtinumas“, kuriuo išimtiniais atvejais galima pateisinti jo įrengimą dėl variklio apsaugos arba siekiant užtikrinti saugų jo veikimą, turi būti vertinamas atsižvelgiant į leidimo išdavimo dieną egzistavusius techninius sprendimus, o gal reikėtų atsižvelgti į kitas aplinkybes.

Teisingumo Teismas nurodė, kad **toks valdiklis, kaip „temperatūros intervalas“, išimties tvarka gali būti pateisinamas, jei tenkinamos šios sąlygos:**

- įtaisas turi būti griežtai būtinas siekiant išvengti didelės tiesioginės grėsmės varikliui dėl pažeidimo ar avarijos, kurią sukelia netinkamas išmetamųjų dujų recirkuliacijos sistemos sudedamosios dalies veikimas,
- pažeidimas turi kelti konkretų pavojų vairuojant transporto priemonę,
- šio įtaiso ar transporto priemonės, kurioje jis įrengtas, tipo patvirtinimo momentu nėra jokio kito techninio sprendimo, kuris leistų išvengti tokios grėsmės.

Galiausiai, net ir konstatavus tokį būtinumą, **valdiklis bet kuriuo atveju turi būti draudžiamas, jeigu sukonstruotas taip, kad įprastomis eismo sąlygomis veiktų didžiąją metų dalį**. Tokiu atveju išimtis būtų taikoma dažniau nei draudimas, o taip būtų neproporcingai pažeistas pats išmetamo azoto oksidų (NOx) kiekio ribojimo principas.

Teisingumo Teismas reguliariai nagrinėja bylas aplinkosaugos srityje. Naujausios bylos yra šios:

- 2022 m. sausio 13 d. Sprendimas *Ville de Paris ir kt.* (Variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimas – Išmetamų azoto oksidų kiekio vertės – Įprastomis važiavimo sąlygomis išmetamo teršalų kiekio bandymai) ([C-177/19 P ir kt.](#)),
- 2022 m. liepos 14 d. sprendimai *GSMB Invest, Volkswagen ir Porsche Inter Auto ir Volkswagen* (Dyzelinės transporto priemonės – Išmetamas azoto oksidų (NOx) kiekis – Draudžiami valdikliai – Temperatūros intervalas) ([C-128/20 ir kt.](#)),
- 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimas *Komisija / Ispanija (Ribinės vertės – NO₂)* ([C-125/20](#)),
- 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimas *Ministre de la Transition écologique ir Premier ministre (Valstybės atsakomybė už oro taršą)* ([C-61/21](#)).

Focus Teisė būti pamirštam ir teisė gauti informaciją

2022 m. gruodžio 8 d. Sprendimas *Google* (Nuorodų į tariamai netikslių turinį pašalinimas) ([C-460/20](#))

Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR)

2018 m. įsigaliojusiu BDAR piliečiams suteikiama daugiau galimybių kontroliuoti savo asmens duomenis ir nustatoma juos turinčių subjektų atsakomybė.

Tarp BDAR įtvirtintų teisių yra šios:

- teisė gauti informaciją apie duomenų tvarkymą,
- teisė susipažinti su turimais duomenimis,
- teisė reikalauti ištaisyti netikslius ar neišsamius duomenis,
- teisė ištrinti duomenis, kurie buvo tvarkomi neteisėtai arba kurių nebereikia tvarkyti atsižvelgiant į jų tvarkymo tikslus (geriau žinoma kaip „teisė būti pamirštam“),
- teisė į duomenų perkeliamumą (gauti duomenų valdytojiui pateiktus duomenis).

Asmens duomenų apsauga Europos Sąjungos lygiu reglamentuojama Bendrajame duomenų apsaugos reglamente.

Vis dėlto teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti. Ji turi būti lyginama su kitomis pagrindinėmis teisėmis, laikantis **proporcingumo principo**. Tarp šių kitų pagrindinių teisių yra teisė į informacijos laisvę.

2022 m. gruodžio 8 d. paskelbtame Sprendime *Google* Teisingumo Teismas priminė šio lyginimo svarbą ir taikė jį atsakydamas į Vokietijos Federalinio Teismo klausimą dėl teisės būti pamirštam.

Ginčas kilo, kai du vienos investicinių bendrovių grupės vadovai paprašė *Google* iš paieškos, atliktos pagal jų vardus ir pavardes, rezultatų pašalinti kai kurias nuorodas. Tarp šios paieškos rezultatų buvo nuorodos į straipsnius, kuriuose išreikšta kritika dėl šios grupės investavimo modelio. Abu vadovai teigė, kad tuose straipsniuose yra netikslių teiginių. Be to, jie paprašė iš rezultatų sąrašo pašalinti jų nuotraukas, rodomas miniatiūrų pavidalu (*thumbnails*) nenurodant konteksto.

Google atsisakė tenkinti šiuos prašymus, remdamasi minėtų straipsnių ir nuotraukų profesiniu kontekstu ir teigdama nežinanti, ar straipsniuose pateikta informacija yra tiksli, ar ne.

Šią bylą nagrinėjęs Vokietijos Federalinis Teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu išaiškinti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją. Reglamente aiškiai nustatyta, kad teisė būti pamirštam netaikoma, kai asmens duomenis tvarkyti būtina siekiant įgyvendinti teisę į informacijos laisvę.

Teisingumo Teismas pabrėžė, kad **teisės į privataus gyvenimo apsaugą** ir į asmens duomenų apsaugą paprastai **yra viršesnės už teisėtą interneto naudotojų, suinteresuotų susipažinti su atitinkama informacija, interesą**. Tačiau ši pusiausvyra gali priklausyti nuo šios informacijos pobūdžio ir jos jautrumo, galinčio turėti įtakos duomenų subjekto privačiam gyvenimui. Ji taip pat priklauso nuo visuomenės intereso susipažinti su informacija. Šis interesas gali skirtis, nelygu **asmens vaidmuo viešajame gyvenime**.

Vis dėlto į teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę negali būti atsižvelgiama, kai paaiškėja, kad nurodomame turinyje esanti **informacija**, kuri nėra mažareikšmė, **yra netiksli**.

Kai asmuo kreipiasi dėl nuorodos pašalinimo, paieškos sistemos operatoriui tenka šios pareigos:

- Jis turi patikrinti, ar turinys ir toliau gali būti įtrauktas į paieškos, atliktos per jo paieškos sistemą, rezultatų sąrašą. Jei prašymui pagrįsti pateikiama pakankamai įrodymų, paieškos sistemos operatorius privalo tenkinti prašymą.
- Jei iš prašyme pateiktų įrodymų nėra akivaizdu, kad informacija yra netiksli, paieškos sistemos operatorius neprivalo ištrinti duomenų. Tačiau tokiu atveju prašymą pateikęs asmuo turi turėti galimybę kreiptis į duomenų apsaugos priežiūros instituciją arba teisminę instituciją, kad šios atliktų reikiamus patikrinimus ir prireikus nurodytų šiam operatoriui imtis privalomų priemonių.
- Jis privalo įspėti interneto naudotojus apie administracinę procedūrą ar teismo procesą dėl tariamo turinio netikslumo.

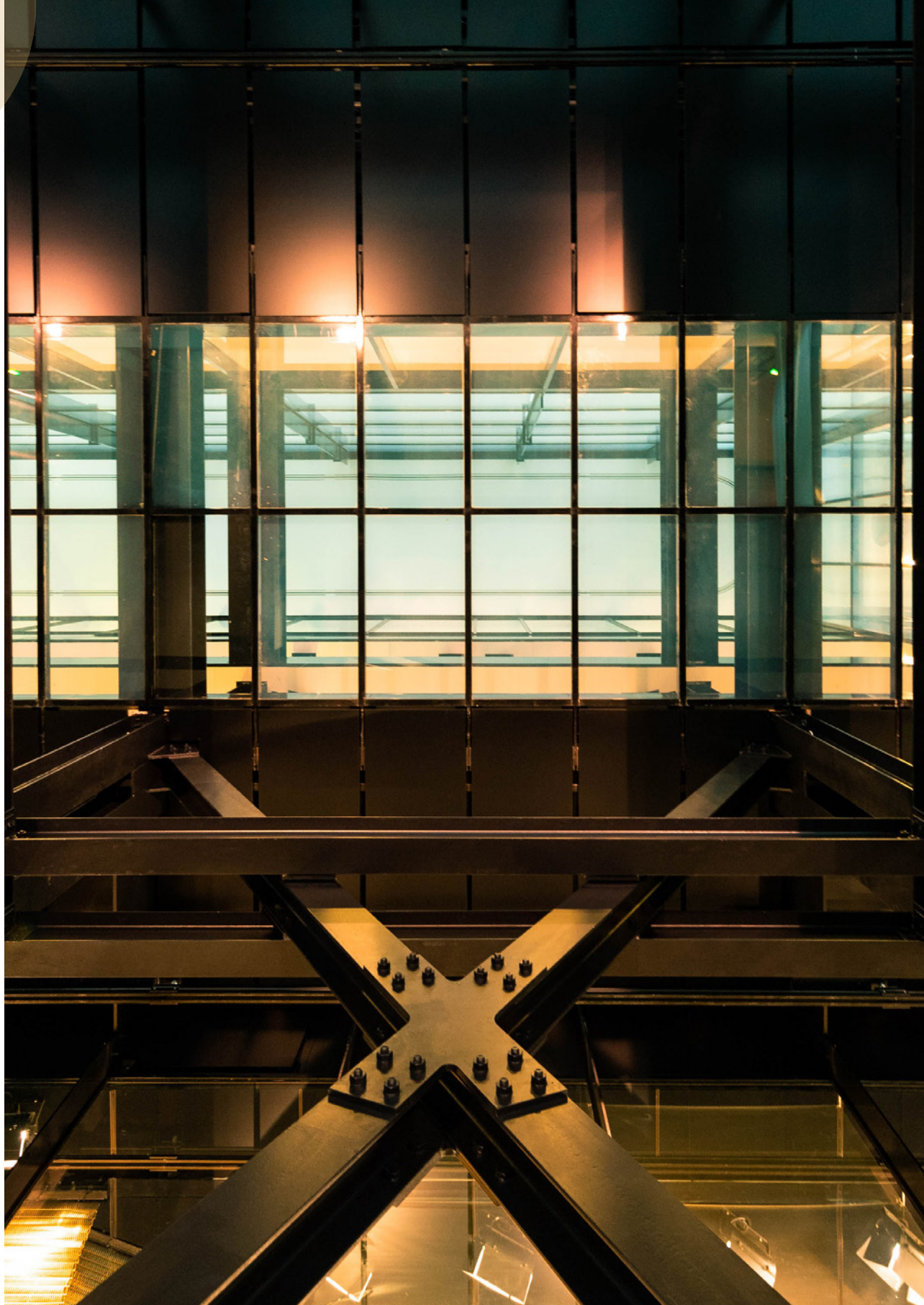

- Jis turi patikrinti, ar nuotraukų rodymas miniatiūrų pavidalu (*thumbnails*) yra būtinas, kad interneto naudotojai, potencialiai suinteresuoti susipažinti su šiomis nuotraukomis, galėtų pasinaudoti teise į informacijos laisvę. Asmens nuotraukų rodymas gali ypač riboti šio asmens teises į jo privataus gyvenimo apsaugą. Tai, kad galimybė susipažinti su tokiomis nuotraukomis yra indėlis į bendrojo intereso diskusiją, laikoma svarbiausia aplinkybe, į kurią reikia atsižvelgti lyginant konkuruojančias pagrindines teises.

Teisingumo Teisme nagrinėjama daug bylų, susijusių su asmens duomenų apsauga.

Kai kurie naujausi sprendimai, susiję su informacinių ir ryšių technologijų raida:

- 2020 m. liepos 16 d. Sprendimas *Facebook Ireland ir Schrems* dėl apsaugos lygio, kuris turi būti užtikrintas asmens duomenų perdavimo į trečiąją šalį atveju ([C-311/18](#)),
- 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* dėl draudimo nacionalinės teisės normose nustatyti įpareigojimą bendrai ir nediferencijuotai perduoti ar saugoti srauto ir vietos nustatymo duomenis ([C-511/18 ir kt.](#)),
- 2021 m. kovo 2 d. Sprendimas *Prokuratuur* dėl valdžios institucijų prieigos prie srauto ar vietos nustatymo duomenų siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais ([C-746/18](#)),
- 2021 m. birželio 15 d. Sprendimas *Facebook Ireland ir kt.* dėl nacionalinių priežiūros institucijų įgaliojimų ([C-645/19](#)),
- 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* dėl viešojo sektoriaus darbuotojų ar vadovų privačių interesų deklaracijų skaidrumo ([C-184/20](#)).

Focus Karas Ukrainoje: tam tikrų prorusiškų žiniasklaidos priemonių transliavimo veiklos draudimas ir saviraiškos laisvė

2022 m. liepos 27 d. Sprendimas *RT France* / Taryba ([T-125/22](#))

Laikiniųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra

Laukdama galutinio Bendrojo Teismo sprendimo *RT France* 2022 m. kovo 8 d. kreipėsi į Bendrojo Teismo pirmininką su prašymu nedelsiant sustabdyti sprendimo uždrausti transliavimo veiklą vykdymą. Kovo 30 d. šis prašymas, dėl kurio vykdyta laikiniųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra, buvo atmestas. Visų pirma Bendrojo Teismo pirmininkas nusprendė, kad *RT France* neįrodė, jog draudimas jai padarė nepataisomą žalą. Taigi nebuvo jokios ypatingos skubos, pateisinančios tokį vykdymo sustabdymą, kol bus priimtas galutinis sprendimas byloje.

2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacija pradėjo agresijos karą prieš Ukrainą. Vykdydama bendrą užsienio ir saugumo politiką Europos Sąjunga reagavo į šį tarptautinės teisės pažeidimą, visų pirma nustatydama sankcijas Rusijos Federacijai. 2022 m. kovo 1 d. **Europos Sąjungos Taryba, siekdama kovoti su Rusijos propaganda, uždraudė tam tikrų žiniasklaidos priemonių transliavimo veiklą** Sąjungoje arba į ją.

Draudimas taikytas ir iš Rusijos valstybės biudžeto finansuojamam televizijos kanalui *RT France*, 2022 m. kovo 8 d. jis Europos Sąjungos Bendrajam Teismui pateikė ieškinį dėl šio Tarybos sprendimo panaikinimo.

Atsižvelgdamas į bylos svarbą ir skubą Bendrasis Teismas, posėdžiavęs didžiosios kolegijos sudėties (15 teisėjų), pirmą kartą savo iniciatyva taikė pagreintą procedūrą, kuri leido priimti sprendimą per mažiau nei penkis mėnesius.

Liepos 27 d. sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį. Sprendimas grindžiamas trimis esminiais elementais.

- Taryba turi plačią diskreciją nustatyti **ribojamąsias priemones** bendros užsienio ir saugumo politikos srityje. Ji gali laikinai užrausti transliuoti tam tikrų žiniasklaidos priemonių, finansuojamų iš Rusijos valstybės biudžeto, turinį, jei šios žiniasklaidos priemonės palaiko Rusijos karinę agresiją. Vienodas tokio draudimo įgyvendinimas geriau užtikrinamas Sąjungos, o ne nacionaliniu lygmeniu.

- Draudimas transliuoti, dėl kurio buvo nuspręsta prieš tai neišklausius *RT France*, nėra teisės į gynybą pažeidimas. Išimtinės aplinkybės, susijusios su ypatinga skuba dėl prasidėjusio karo prie Sąjungos sienų, reikalavo greitos reakcijos. **Siekiant užtikrinti karinę agresiją palaikančios propagandos draudimo veiksmingumą, jį reikėjo įgyvendinti nedelsiant.**

- Žodžio laisvė yra vienas iš esminių demokratinės visuomenės pagrindų. Ši laisvė taikoma ne tik idėjoms, kurios priimamos palankiai arba nelaikomos įžeidžiančiomis, bet ir idėjoms, kurios įžeidžia, šokiruoja arba trikdo. Tai kyla iš pliuralizmo, tolerancijos ir atvirumo reikalavimų, be kurių neįmanoma demokratinė visuomenė.

Vis dėlto demokratinėje visuomenėje gali būti būtina **bausti už tų formų saviraišką**, kuria propaguojama, pateisinama ar skatinama neapykanta, grindžiama netolerancija, smurto naudojimu ir šloviniu.

RT France taikomu draudimu siekiama būtent šio tikslo. Taip siekiama apsaugoti Sąjungos viešąją tvarką ir visuomenės saugumą, kuriems kelia grėsmę Rusijos įgyvendinama sisteminė propagandos kampanija, ir daryti spaudimą Rusijos valdžios institucijoms, kad jos nutrauktų karinę agresiją. Ši priemonė taip pat yra proporcinga, nes ji tinkama ir būtina siekiamiems tikslams įgyvendinti. Yra pakankamai konkrečių, tikslų ir nuoseklių įrodymų, patvirtinančių, kad ***RT France* aktyviai palaikė destabilizuojančią ir agresyvią Rusijos Federacijos politiką**, galiausiai lėmusią didelio masto karinį įsiveržimą į Ukrainą. *RT France* pateikti įrodymai nepatvirtina, kad apskritai išlaikydama pusiausvyrą ji nušvietė vykstantį karą, laikydamasi audiovizualinės žiniasklaidos „pareigų ir atsakomybės“ srityje taikomų principų.

Ribojamosios priemonės arba sankcijos

Tai yra priemonės, kuriomis gali pasinaudoti Europos Sąjunga, siekdama savo bendros užsienio ir saugumo politikos tikslų. Šie tikslai pirmiausia yra apsaugoti ES vertybes, pagrindinius interesus ir saugumą, stiprinti ir remti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir tarptautinės teisės principus, palaikyti taiką, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti tarptautinį saugumą.

Šios priemonės gali būti skirtos trečiųjų šalių vyriausybėms arba nevalstybiniais subjektams (pvz., įmonėms) ir asmenims (pvz., teroristinėms grupuotėms). Daugeliu atvejų šios priemonės taikomos asmenims arba subjektams ir apima turto įšaldymą bei draudimą keliauti ES.

Bendrasis Teismas nagrinėja daug bylų, susijusių su ribojamosiomis priemonėmis: daugiausia dėl sankcijų, taikomų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, taip dėl pat atsižvelgiant į situaciją Sirijai, Baltarusijai arba Kongo Demokratinei Respublikai taikomų sankcijų.

Focus Bendrovei *Google* skirta rekordinė 4,125 mlrd. eurų bauda už *Android* mobiliųjų įrenginių gamintojams taikomus apribojimus

2022 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas *Google ir Alphabet / Komisija (Google Android)* ([T-604/18](#))

Google yra informacinių ir ryšių technologijų bendrovė, kurios specializacija – su internetu susijusios prekės ir paslaugos. Didžiąją dalį pajamų ji gauna iš savo pagrindinio produkto – *Google* paieškos sistemos. Jos verslo modelis grindžiamas įvairių produktų ir paslaugų, dažniausiai nemokamai siūlomų naudotojams, ir internetinės reklamos paslaugų, teikiamų naudojantis iš šių naudotojų surinktais duomenimis, sąveika. *Google* taip pat siūlo operacinę sistemą *Android*, kuri, Europos Komisijos duomenimis, 2018 m. liepos mėn. buvo įdiegta maždaug 80 % išmaniųjų mobiliųjų įrenginių Europoje.

Gavusi skundų, 2015 m. Komisija pradėjo procedūrą prieš *Google*. Ši procedūra baigta 2018 m.; *Google* buvo skirta 4,343 mlrd. eurų bauda už neteisėtų apribojimų *Android* mobiliųjų įrenginių gamintojams ir mobiliojo ryšio tinklų operatoriams nustatymą. Šie apribojimai –

tai mobiliųjų įrenginių gamintojams nustatytos tokios sąlygos:

- norint gauti licenciją naudoti „Play Store“, būtina iš anksto įdiegti programas „Google Search“ ir „Chrome“,
- nepardavinėti įrenginių, kuriuose įdiegtos *Google* nepatvirtintos *Android* versijos,
- atsisakyti iš anksto įdiegti konkuruojančią paieškos sistemą, kad galėtų gauti dalį *Google* iš reklamos gaunamų pajamų.

Anot Komisijos, **šiais apribojimais** buvo siekiama įtvirtinti ***Google* paieškos sistemos dominuojančią padėtį** ir užsitikrinti pajamas, gaunamas iš su šiomis paieškomis susijusių reklaminių skelbimų.

Kas yra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi?

Dominuojanti padėtis – tai situacija, kai įmonė turi ekonominę galią, suteikiančią jai galimybę kliudyti išlaikyti veiksmingą konkurenciją ir elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir galutinių vartotojų.

Pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo įmonėms draudžiama piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi siekiant apriboti ar iškreipti konkurenciją, pavyzdžiui, nustatant nesąžiningas kainas, kai sudaromos išskirtinės pardavimo sutartys ar skiriamos lojalumo premijos, skirtos tiekėjams nuo konkurentų nuvilioti.

Tai didžiausia kada nors konkurencijos institucijos paskirta bauda Europoje. *Google* Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl Komisijos sprendimo.

Bylos *Google ir Alphabet* medžiagą sudarė daugiau nei 100 000 puslapių. Teismo posėdyje dalyvavo 72 advokatai ir atstovai, atstovaujantys 13 skirtingų šalių (ieškovė *Google ir Alphabet*, atsakovė Europos Komisija ir 11 įstojusių į bylą šalių, palaikančių ieškovės arba atsakovės reikalavimus). Teismo posėdis vyko penkias dienas.

Byla buvo užbaigta 2022 m. rugsėjo 14 d. Sprendimu *Google ir Alphabet / Komisija*. **Bendrasis Teismas didžiąja dalimi patvirtino Komisijos sprendimą ir iš esmės atmetė ieškinį.** Vis dėlto Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepakankamai įrodė, jog tam tikri *Google* veiksmai gali riboti konkurenciją, ir kad ji neturėjo atimti iš *Google* galimybės būti išklausytai ir pateikti savo argumentus šiuo klausimu. Įvertinęs visas aplinkybes **Bendrasis Teismas galiausiai sumažino *Google* skirtą baudą iki 4,125 mlrd. eurų.**

Bendrasis Teismas turi tikrinti faktus ir tinkamai taikyti teisę

Bendrajame Teisme nagrinėjamos konkurencijos bylos dažnai būna sudėtingos ir didelės apimties. Bendrasis Teismas priima sprendimą kaip pirmoji instancija: jis ne tik išnagrinėja, ar Komisija teisingai taikė teisę, bet ir tai, ar faktinės aplinkybės yra pakankamai įrodytos. Bylą medžiagoje gali būti įrodymų ir išsamių ekonominių tyrimų, įrodančių arba paneigiančių įmonių veiksmų poveikį rinkai.

2022 m. birželio 15 d. Sprendimas *Qualcomm / Komisija* ([T-235/18](#))

Kitoje byloje dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi Bendrasis Teismas panaikino visą 2022 m. birželio 15 d. Komisijos sprendimą skirti bendrovei *Qualcomm* maždaug 1 mlrd. eurų baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi LTE lustų rinkinių (elektroninių komponentų, esančių išmaniuosiuose telefonuose ir planšetiniuose kompiuteriuose) rinkoje. Anot Komisijos, piktnaudžiavimas pasireiškė susitarimais, kuriuose buvo numatytos skatinamosios išmokos ir pagal kuriuos *Apple* turėjo įsigyti LTE lustų rinkinius tik iš *Qualcomm*. Bendrasis Teismas konstatavo, kad įvairūs procedūriniai pažeidimai, pirmiausia tai, kad atliekant tyrimą nebuvo įrašyti kai kurie pokalbiai, turėjo įtakos *Qualcomm* teisei į gynybą. Bendrasis Teismas taip pat nurodė, kad analizuodama susitarimų antikonkurencinį poveikį Komisija neatsižvelgė į visas svarbias faktines aplinkybes, ypač į tai, kad *Apple* neturėjo techninės alternatyvos LTE lustų rinkiniams.

Svarbiausių metų sprendimų apžvalga

Aplinka

Augalijos ir gyvūnijos apsauga, oro, dirvožemio ir vandens tarša, taip pat pavojingų medžiagų keliama rizika – tai iššūkiai, kuriuos Europos Sąjunga padeda spręsti priimdama

griežtas taisykles. Pavyzdžiui, nustatydamas išmetamųjų teršalų ribines vertes, visų pirma aglomeracijose.

Teisingumo Teismas ir aplinka

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Vykdydama pažeidimo tyrimo procedūrą prieš Italiją Komisija prašė Teisingumo Teismo pripažinti, kad ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų, nes sistemingai ir nuolat nesilaikė azoto dioksido (NO₂) išmetamųjų teršalų ribinių metinių verčių įvairiose zonose, be kita ko, Turino, Milano, Bergamo, Brešos, Genujos, Florencijos, Romos ir Katanijos miestuose. Savo sprendime Teisingumo Teismas patenkino Komisijos ieškinį ir konstatavo, kad **Italija** neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 2008/50, nes neužtikrino, kad būtų išvengta **sisteminio ir nuolatinio nustatytų azoto dioksido metinių ribinių verčių viršijimo**. Italija taip pat neįvykdė įsipareigojimų, nes nuo 2010 m. birželio 11 d. nepatvirtino priemonių, kuriomis būtų užtikrintas NO₂ ribinių verčių laikymasis atitinkamose teritorijose, pavyzdžiui, planų, geriau pritaikytų oro kokybei gerinti, arba specialiųjų papildomų priemonių, kurias taikant siekiama apsaugoti pažeidžiamų gyventojų grupes.

[2022 m. gegužės 12 d. Sprendimas Komisija / Italija \(NO₂ ribinės vertės\) \(C-573/19\)](#)

Tyrimų ir dokumentacijos direktoratas rengia teisininkams skirtą „[Svarbiausių sprendimų rinkinį](#)“, kuris rengiamas kaip Santraukų rinkinio dalis, ir Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo „[Mėnesinius jurisprudencijos biuletenius](#)“.

2002 m. lapkričio mėn. prie Galisijos (Ispanija) krantų nuskendus naftos tanklaiviui „Prestige“, išsiliejo didelis kiekis naftos ir padaryta žala Ispanijos ir Prancūzijos pakrantėse. Tai didžiausia Ispanijos patirta ekologinė nelaimė. Byloje dėl nuskendus šiam tanklaiviui ir **išsiliejus naftai padarytos žalos** Teisingumo Teismas nusprendė, kad Jungtinės Karalystės teismo sprendimas, kuriuo patvirtintas pasibaigus Jungtinėje Karalystėje inicijuotai arbitražo procedūrai priimtas sprendimas, negali būti kliūtis pripažinti Ispanijos teismo sprendimą, kuriuo draudikui nurodoma atlyginti šią žalą. Jis konstatavo, kad arbitražo sprendimas gali būti kliūtis pripažinti kitų valstybių narių teismų sprendimus tik tuomet, jeigu dėl jo turinio taip pat galėjo būti priimtas teismo sprendimas, nepažeidžiant Reglamento Nr. 44/2001. Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas nepripažino, kad Jungtinės Karalystės teismo sprendimas gali kliudyti pripažinti Ispanijoje priimtą teismo sprendimą dėl nukentėjusiojo pareikšto tiesioginio ieškinio draudikui siekiant veiksmingo patirtos žalos atlyginimo.

[2022 m. birželio 20 d. Sprendimas *London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association* \(C-700/20\)](#)

Energetika

Kilus karui Ukrainoje ir atsižvelgdama į Europos žemyno energetinę priklausomybę nuo likusio pasaulio, Europos Sąjunga savo teritorijoje užtikrina energijos tiekimą ir saugumą. Ji padeda užtikrinti energetikos rinkos veikimą ir susidoroti su labai išaugusiomis energijos, ypač dujų ir elektros, kainomis. Be to, ji užtikrina valstybių narių

energijos tinklų sujungimą. Sąjunga taip pat skatina atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą ir priklausomybės nuo iškastinio kuro energetikos mažinimą. Kadangi valstybių narių investicijos gali neigiamai paveikti konkurenciją energetikos rinkoje, jų suderinamumą su Sąjungos teise vertina Bendrasis Teismas.

Austrija apskundė Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinta **Vengrijos** suteikta investicinė pagalba valstybinei įmonei **dviem statomiems branduoliniams reaktoriams įrengti** Pakšo atominėje elektrinėje. Bendrasis Teismas išnagrinėjo Austrijos argumentus, kuriais ji visų pirma teigė, kad pagalba neproporcingai iškraipo konkurenciją ir dėl jos atsiranda nevienodas požiūris, o dėl to atsinaujinančiosios energijos gamintojai išstumiami iš **elektros energijos rinkos**. Jis padarė išvadą, kad Komisijos atlikta analizė buvo teisinga, išsami ir leidžianti konstatuoti **suteiktos valstybės pagalbos suderinamumą su Sąjungos teise**. Naujųjų reaktorių pagaminama elektra bus skaidriai prieinama didmeninėje rinkoje visiems rinkos dalyviams. Todėl nėra jokios rizikos, jog bendrovės *Paks II* pagaminama elektra bus monopolizuota pagal ilgalaikes sutartis, nes tokio tipo sutartys kelia pavojų rinkos likvidumui.

[2022 m. lapkričio 30 d. Sprendimas *Austrija / Komisija* \(T-101/18\)](#)

2015 m. Vengrijos dujų perdavimo sistemos operatorė (FGSZ) pradėjo regioninio bendradarbiavimo projektą, kurio paskirtis – padidinti energetinį nepriklausomumą naudojant šioje sistemoje **Juodosios jūros dujas**. Vykdam šį projektą buvo numatyta padidinti pajėgumus, ypač tarp **Vengrijos ir Austrijos**. 2018 m. Austrijos reguliavimo institucija patvirtino Austrijos dujų perdavimo sistemos operatorės (GCA) pasiūlymą, susijusį su šia projekto dalimi, o Vengrijos reguliavimo institucija (MEKH) priėmė priešingą sprendimą dėl FGSZ pasiūlymo. 2019 m. rugpjūčio mėn., nesant suderinto atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimo, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER) pasiskelbė esanti kompetentinga šiuo klausimu ir patvirtino GCA pasiūlytą projekto dalį. Išnagrinėjęs du MEKH ir FGSZ pareikštus ieškinius dėl ACER sprendimo Bendrasis Teismas pripažino, kad Reglamento 2017/459 nuostatos dėl **dujų perdavimo didinamųjų pajėgumų sukūrimo** netaikytinos. Taigi ACER nebuvo kompetentinga priimti sprendimą dėl patvirtinimo, todėl Bendrasis Teismas jį panaikino.

[2022 m. kovo 16 d. Sprendimas MEKH ir FGSZ / ACER \(sujungtos bylos T-684/19 ir T-704/19\)](#)

Vartotojai

Vartotojų teisių paisymas, jų klestėjimas ir gerovė yra pagrindinės Sąjungos politikos formavimo vertybės. Teisingumo Teismas prižiūri, kaip taikomos vartotojų apsaugos

taisyklės, kad būtų užtikrinta vartotojų sveikata, sauga, ekonominiai ir teisiniai interesai, kad ir kur Sąjungoje jie gyvena, keliauja ar apsiperka.

Ką Teisingumo Teismas daro dėl mūsų?

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Teisingumo Teismas: Europos Sąjungos vartotojų teisių užtikrinimas

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Pagal Sąjungos teisę vartotojas, sudaręs sutartį su verslininku internetu arba telefonu, iš esmės turi teisę per 14 dienų atsisakyti sutarties ir neprivalo nurodyti savo sprendimo priežasčių. Vis dėlto **ši teisė atsisakyti sutarties netaikoma kultūros ar sporto renginiams**, siekiant apsaugoti organizatorius nuo neparduotų bilietų rizikos. Teisingumo Teismas išaiškino, kad ši išimtis taip pat taikoma **internetu perkant bilietus į koncertą iš bilietų pardavimo paslaugų teikėjo**, kai ekonominė rizika tenka koncerto organizatoriui.

[2022 m. kovo 31 d. Sprendimas CTS Eventim \(C-96/21\)](#)

Teisingumo Teismas nusprendė, kad **ne ES oro vežėjas** (nagrinėjamu atveju **United Airlines**), kuris su keleiviais nesudarė vežimo sutarties, bet vykdė skrydį, **gali būti įpareigotas sumokėti keleiviams kompensaciją, jei skrydis buvo atidėtas ilgam laikui**. Iš tiesų oro vežėjas, kuris, vykdydamas keleivių vežimo veiklą, nusprendžia įvykdyti konkretų skrydį, laikytinas skrydį vykdančiu oro vežėju. Laikoma, kad šis vežėjas veikia sutartį sudariusio oro vežėjo (*Lufthansa*) vardu. Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad skrydį vykdančią oro vežėją (*United Airlines*), kuris privalo išmokėti kompensaciją keleiviui, išsaugo teisę reikalauti žalos atlyginimo iš bet kurio asmens, įskaitant trečiuosius asmenis, pagal taikytiną nacionalinę teisę.

2022 m. balandžio 7 d. Sprendimas *United Airlines* (C-561/20)

Kadangi skrydis iš Niujorko į Budapeštą buvo atidėtas ilgiau nei trims valandoms, keleiviai kreipėsi į Vengrijos instituciją, atsakingą už reglamento dėl oro keleivių teisių taikymą, kad ši įpareigotų skrydį vykdžiusią vežėją LOT išmokėti tame reglamente nustatytą kompensaciją. Ši institucija konstatavo reglamento pažeidimą ir įpareigojo LOT kiekvienam suinteresuotajam keleiviui išmokėti 600 EUR dydžio kompensacijas. Šį sprendimą LOT užginčijo Vengrijos teisme. Šis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, prašydamas atsakyti, ar aptariama institucija gali įpareigoti oro vežėją išmokėti kompensaciją, ar tai yra nacionalinių teismų prerogatyva. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **nacionalinė institucija, atsakinga už reglamento taikymą, gavusi individualų skundą gali įpareigoti vežėją išmokėti keleiviams kompensacijas**, jeigu atitinkama valstybė narė jai yra suteikusi kompetenciją šioje srityje.

2022 m. rugsėjo 29 d. Sprendimas *LOT (Administracinės institucijos nustatyta kompensacija)* (C-597/20)

Byloje pagal Lietuvos teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas išaiškino Direktyvą dėl valstybių narių įstatymų, skirtų produktams, kurie, atrodydami kitokie, nei yra iš tikrųjų, kelia pavojų vartotojų sveikatai ar saugai, suderinimo. Ši byla buvo susijusi su įvairių rūšių putojančiais tirpiaisiais vonios sūkuriais, kurie atrodė kaip maisto produktai ir vartotojams, ypač vaikams, kėlė pavojų apsinuodyti. Teisingumo Teismas nusprendė, kad, esant tam tikroms sąlygoms, **valstybė narė gali riboti kosmetikos gaminių, kurie gali būti painiojami su maisto produktais, nes atrodo kaip maisto produktai, ir dėl to gali kelti pavojų sveikatai, platinimą**. Jis nurodė, kad interesas apsaugoti vartotojų sveikatą ir užtikrinti saugą gali būti svarbesnis už teisę prekiauti tam tikrais kosmetikos gaminiais.

[2022 m. birželio 2 d. Sprendimas *Get Fresh Cosmetics* \(C-122/21\)](#)

Vienodas požiūris

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinta visų asmenų, kaip žmonių, darbuotojų, piliečių ar teismo proceso šalių, lygybė prieš įstatymą. Visų pirma Direktyvoje 2000/78 įtvirtinti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendrieji pagrindai ir draudžiama diskriminacija dėl religijos ar įsitikinimų,

amžiaus, negalios ar seksualinės orientacijos. Teisingumo Teismas išnagrinėjo nemažai bylų, susijusių su galima tiesiogine ar netiesiogine diskriminacija, ir pabrėžė, kad būtina laikytis proporcingumo principo, kai ginčijamomis nuostatomis siekiamas tikslas vertinamas atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą.

Teisingumo Teismas: vienodo požiūrio užtikrinimas ir mažumų teisių apsauga

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Byloje pagal Ispanijos teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas sprendė dėl nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių **socialinio draudimo išmokas namų ūkio darbuotojams**, suderinamumo su Sąjungos direktyva dėl lygybės socialinės apsaugos srityje. Speciali Ispanijos socialinės apsaugos sistema, taikoma namų ūkio darbuotojams, neapėmė apsaugos nuo nedarbo. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pagal direktyvą draudžiama tokia išimtis, dėl kurios darbuotojos moterys atsiduria ypač nepalankioje padėtyje, palyginti su darbuotojais vyrais, ir tai yra **netiesioginė diskriminacija dėl lyties**. Be to, ji nepateisinama objektyviais veiksniais, nesusijusiais su diskriminacija dėl lyties.

[2022 m. vasario 24 d. Sprendimas TGSS \(Namų ūkio darbuotojų nedarbas\) \(C-389/20\)](#)

Byloje pagal Portugalijos teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių **kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas apskaičiavimą**, atitikties Sąjungos direktyvai dėl **darbo per laikinojo įdarbinimo įmones**. Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl šios kompensacijos ir su tuo susijusių atostoginių apskaičiavimo būdo, numatyto laikiniejiems darbuotojams taikomoje specialioje tvarkoje, tokie darbuotojai atsidūrė nepalankioje padėtyje, kiek tai susiję su mokamų atostogų dienų skaičiumi ir atostoginių suma. Ši kompensacija **turi būti bent jau tokia pati, kokia būtų mokama darbuotojams, jei įmonė laikinojo darbo naudotoja juos būtų įdarbinusi tiesiogiai** tam pačiam laikotarpiui ir į tą pačią darbo vietą.

[2022 m. gegužės 12 d. Sprendimas Luso Temp \(C-426/20\)](#)

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio darbo bylų teismas) kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar direktyvoje dėl vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje esantys žodžiai „religija ar įsitikinimai“ turi būti aiškinami kaip du to paties saugomo kriterijaus aspektai, ar kaip du atskiri kriterijai. Jis taip pat klausė Teisingumo Teismo, ar bendrovės darbo tvarkos taisyklėse įtvirtintas draudimas dėvėti galvos apdangalą yra tiesioginė diskriminacija dėl religijos. Ginčas kilo dėl to, kad nebuvo apsvarstytas jaunos musulmonės L. F. savo iniciatyva pateiktas prašymas atlikti mokomąją praktiką, nes per pokalbį ji nurodė, jog nesutiks neryšėti galvos apdangalo, kaip numatyta pagal darbo tvarkos taisyklėse propaguojamą neutralumo politiką.

Savo sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad **religija ir įsitikinimai** (įskaitant ir filosofinius ar dvasinius įsitikinimus) **yra tik vienas diskriminacijos pagrindas. Įmonės darbo tvarkos taisyklių nuostata, draudžianti dėvėti matomą religinio, filosofinio ar dvasinio pobūdžio simbolį ar aprangą, nėra tiesioginė diskriminacija, jei taikoma bendrai ir nediferencijuotai visiems darbuotojams.** Vis dėlto tai gali būti netiesioginė diskriminacija, jei nustatoma, kad dėl taisyklėje įtvirtintos, atrodo, neutralios pareigos iš tikrųjų tam tikrą religiją išpažįstantys ar turintys tam tikrų įsitikinimų asmenys patenka į gerokai prastesnę padėtį. Tačiau ši netiesioginė diskriminacija tam tikromis sąlygomis gali būti pateisinama teisėtu tikslu. Vertindamas, ar toks pateisinimas galimas, nacionalinis teismas, derindamas konkuruojančius interesus, gali suteikti didesnę reikšmę religijos ar įsitikinimų interesams nei interesams, kylantiems, be kita ko, iš laisvės užsiimti verslu, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje.

[2022 m. spalio 13 d. Sprendimas S. C. R. L. \(Apranga su matomais religiniais simboliais\) \(C-344/20\)](#)

Italijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar nacionalinėje teisėje nustatyta **30 metų amžiaus riba**, kaip **maksimali amžiaus riba taikoma norint dalyvauti viešajame konkurse į policijos komisarų pareigas**, yra suderinama su Sąjungos teise, ypač su nediskriminavimo principu. Teisingumo Teismas nusprendė, kad šis ribojimas yra **skirtingas požiūris dėl amžiaus**, tačiau paliko nacionaliniam teismui patikrinti, ar jis pateisinamas įprastu ir lemiamu profesiniu reikalavimu, pavyzdžiui, reikalavimu turėti konkrečių fizinių pajėgumų, susijusių su policijos komisaro faktiškai atliekamomis funkcijomis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat turi patikrinti, ar tuo pačiu ribojimu siekiama teisėto tikslo ir ar jis proporcingas šiam tikslui, visų pirma įvertindamas, ar konkurse numatytas eliminuojamasis fizinio pasirengimo testas yra tinkama ir mažiau ribojanti priemonė.

[2022 m. lapkričio 17 d. Sprendimas *Ministero dell'Interno \(Amžiaus riba įdarbinant policijos komisarus\)* \(C-304/21\)](#)

1993 m. A buvo išrinkta darbuotojų organizacijos pirmininke. Vis dėlto šios pasitikėjimu grindžiamos politinės pareigos turėjo tam tikrų darbo požymių. A dirbo visą darbo laiką, gaudavo mėnesinį atlyginimą ir jai buvo taikomas įstatymas dėl mokamų atostogų. Ji buvo perrenkama kas ketverius metus ir šios organizacijos pirmininkės pareigas ėjo iki 2011 m., kai, sulaukusi 63 metų, viršijo numatytą kandidatavimo pirmininko rinkimuose, kurie turėjo vykti tais pačiais metais, amžiaus ribą. *Ligebehandlingsnævnet* (Vienodo požiūrio komisija), veikianti A vardu, Danijos teisme pareiškė ieškinį *HK / Danmark* ir *HK / Privat*, o šis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar šiai situacijai taikytina Direktyva dėl **vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje**. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **darbuotojų organizacijos įstatuose numatyta amžiaus riba, taikoma renkant į šios organizacijos pirmininko pareigas, patenka į šios direktyvos taikymo sritį**. Nei politinis šių pareigų pobūdis, nei įdarbinimo būdas (rinkimai) neturi jokios įtakos direktyvos taikymui šiomis aplinkybėmis.

[2022 m. birželio 2 d. Sprendimas *HK / Danmark ir HK / Privat* \(C-587/20\)](#)

Šeima

Europos Sąjunga nustato socialinės apsaugos teisės normų derinimo taisykles, kad Sąjungos piliečiams nebūtų trukdoma naudotis savo teisėmis dėl to, kad jie gyvena skirtingose Sąjungos valstybėse narėse,

arba dėl to, kad per savo gyvenimą kėlėsi iš vienos valstybės narės į kitą. Reglamente „Briuselis IIa“ reglamentuojamas Sąjungos teismų bendradarbiavimas santuokos ir tėvų pareigų klausimais.

Byloje pagal prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl **vaiko gyvenamosios vietos perkėlimo** iš Švedijos į Rusiją Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės teismas neišsaugo jurisdikcijos priimti sprendimą vaiko globos bylose pagal reglamentą „Briuselis IIa“, kai vaiko nuolatinė gyvenamoji vieta vykstant procesui buvo teisėtai perkelta į trečiosios valstybės, kuri yra 1996 m. Hagos konvencijos šalis, teritoriją.

[2022 m. liepos 14 d. Sprendimas CC \(Vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos perkėlimas į trečiąją valstybę\) \(C-572/21\)](#)

Vokietijos pilietybės neturinčiai Sąjungos pilietei Vokietijos valdžios institucijos atsisakė **mokėti šeimos išmoką** pirmuosius tris mėnesius nuo apsigyvenimo Vokietijoje. Atsisakymas buvo grindžiamas tuo, kad ji Vokietijoje negavo jokių pajamų. Kadangi šis reikalavimas netaikomas Vokietijos piliečiams, grįžusiems į Vokietiją po to, kai pagyveno kitoje valstybėje narėje, Sąjungos pilietė šį atsisakymą apskundė Vokietijos teisme, o jis kreipėsi į Teisingumo Teismą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad toks **skirtingas požiūris yra pagal Sąjungos teisę draudžiama diskriminacija**. Tačiau jis pabrėžė, kad iš Sąjungos teisės normų matyti, jog, priešingai nei tuo atveju, kai (kaip šioje byloje) asmuo nuolat gyvena atitinkamoje valstybėje narėje, vien laikino buvimo nepakanka, kad būtų galima reikalauti tokio vienodo požiūrio.

[2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Familienkasse Niedersachsen-Bremen* \(C-411/20\)](#)

2019 m. sausio mėn. **Austrija įvedė tikslinimo mechanizmą, skirtą fiksuoto dydžio šeimos išmokų ir įvairių mokesčių lengvatų**, kurias ji suteikė darbuotojams, kurių vaikai nuolat gyvena kitoje valstybėje narėje, sumai apskaičiuoti. Tikslinimas galėjo būti atliekamas didinant arba mažinant atitinkamą sumą, atsižvelgiant į bendrą kainų lygį atitinkamoje valstybėje narėje. Komisija manė, kad šis tikslinimo mechanizmas ir dėl jo atsiradęs skirtingas požiūris į darbuotojus migrantus, palyginti su Austrijos piliečiais, prieštarauja Sąjungos teisei. Todėl ji Teisingumo Teisme pareiškė Austrijai ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Savo sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad šis tikslinimo mechanizmas, pagal kurį atsižvelgiama į darbuotojų vaikų gyvenamosios vietos valstybę, **prieštarauja Sąjungos teisei, nes tai yra nepateisinama netiesioginė diskriminacija dėl darbuotojų migrantų pilietybės**.

[2022 m. birželio 16 d. Sprendimas *Komisija / Austrija* \(C-328/20\)](#)

Asmens duomenys

Europos Sąjungoje priimta teisės aktų, sudarančių tvirtą ir nuoseklų asmens duomenų apsaugos pagrindą, neatsižvelgiant į jų rinkimo, saugojimo, tvarkymo ir perdavimo būdą ir aplinkybes. Teisingumo Teismas

užtikrina, kad asmens duomenys būtų tvarkomi ir saugomi tik tiek, kiek būtina, ir nebūtų neproporcingai pažeidžiama teisė į privatų gyvenimą.

Teisingumo Teismas skaitmeniniame pasaulyje

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Belgijos telekomunikacijų paslaugų teikėja *Proximus* taip pat leidžia **viešąsias telefono abonentų knygas**, kuriose pateikiami įvairių telefonijos paslaugų teikėjų abonentų asmenvardžiai, adresai ir telefono numeriai. Operatoriai reguliariai perduoda *Proximus* šių abonentų kontaktinius duomenis, išskyrus tų abonentų, kurie išreiškė pageidavimą nebūti įtraukti į šias abonentų knygas. Nagrinėdamas prašymą **dėl abonento sutikimo atšaukimo** Belgijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu dėl *Proximus*, kaip duomenų valdytojos, pareigų. Teisingumo Teismo nuomone, **toks duomenų valdytojas turi imtis tinkamų techninių ir organizacinių priemonių, kad informuotų kitus duomenų valdytojus apie duomenų subjekto sutikimo atšaukimą**. Šie kiti duomenų valdytojai yra tie, kurie jam pateikė tokius duomenis arba kuriems jis juos pateikė. Duomenų valdytojas taip pat privalo imtis pagrįstų veiksmų, kad **informuotų interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjus apie duomenų subjekto pateiktą prašymą ištrinti duomenis**.

2022 m. spalio 27 d. Sprendimas *Proximus* (Viešosios elektroninės abonentų knygos) (C-129/21)

Teisingumo Teismas dar kartą išsakė poziciją dėl valstybės galimybės nustatyti elektroninių ryšių paslaugų teikėjams pareigą **bendrai ir nediferencijuotai saugoti srauto ir vietos nustatymo duomenis**. Jis pažymėjo, kad net jei, kaip numatyta Vokietijos įstatyme, srauto duomenys saugomi tik dešimt savaičių, o vietos nustatymo duomenys – tik keturias savaites, dėl didelio surinktų duomenų kiekio vis dėlto galima nustatyti išsamų duomenų subjektų profilį. **Toks didelis privatumo suvaržymas gali būti leidžiamas tik tais atvejais, kai kyla didelė ir reali grėsmė nacionaliniam saugumui, pavyzdžiui, terorizmo grėsmė.** Jei tokių grėsmių nėra, saugumo institucijos gali imtis kitų kovos su nusikalstamumu priemonių, pavyzdžiui, numatyti bendrą ir nediferencijuotą IP adresų (t. y. prie interneto prijungtam įrenginiui priskirto identifikacinio numerio) saugojimą, tikslinį duomenų saugojimą ir operatyvųjį saugojimą („quick freeze“, nulemtą įpareigojimo laikinai saugoti šiuo metu tvarkomus ir saugomus duomenis).

[2022 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas *SpaceNet* ir kt. \(sujungtos bylos C-793/19 ir C-794/19\)](#)

Ligue des droits humains (LDH) yra ne pelno asociacija, 2017 m. liepos mėn. ji kreipėsi į Belgijos *Cour constitutionnelle* (Konstitucinis Teismas), prašydama panaikinti 2016 m. gruodžio 25 d. įstatymą, kuriuo į Belgijos teisę buvo perkeltos PNR direktyva (dėl keleivio duomenų įrašo duomenų naudojimo), API direktyva (dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis) ir Direktyva 2010/65 (dėl formalumų, taikomų į valstybių narių uostus įplaukiantiems ir (arba) iš jų išplaukiantiems laivams). LDH teigimu, šiuo įstatymu nepaisoma pagal Belgijos ir Sąjungos teisę užtikrinamos teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad, siekiant užtikrinti pagrindinių teisių paisymą, PNR direktyvoje numatyti įgaliojimai turi apsiriboti tik tuo, kas griežtai būtina. Jis teigė, kad, **nesant tikros, esamos arba numatomos terorizmo grėsmės**, kuri kyla valstybei narei, pagal Sąjungos teisę **draudžiami nacionalinės teisės aktai, numatantys ES vidaus skrydžių ir vežimo kitomis transporto priemonėmis Sąjungoje PNR duomenų perdavimą ir tvarkymą.**

[2022 m. birželio 21 d. Sprendimas *Ligue des droits humains* \(C-817/19\)](#)

Prancūzijos *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu dėl Direktyvos dėl privatumo ir elektroninių ryšių, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, direktyvos ir reglamento dėl piktnaudžiavimo rinka nuostatų tarpusavio santykio. Šioje byloje ginčytomis nacionalinės teisės nuostatomis elektroninių ryšių paslaugų operatoriai buvo įpareigoti bendrai ir nediferencijuojant prevenciškai saugoti srauto duomenis vienus metus nuo jų įrašymo dienos. Taip buvo siekiama kovoti su piktnaudžiavimu rinka, įskaitant prekybą vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **pagal Sąjungos teisę draudžiama bendrai ir nediferencijuojant saugoti srauto ir vietos nustatymo duomenis, siekiant kovoti su piktnaudžiavimu rinka**, be kita ko, prekybą vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija. Tokį saugojimą numatančios priemonės viršija tai, kas griežtai būtina, ir demokratinėje visuomenėje negali būti pateisinamos.

[2022 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas VD ir SR \(sujungtos bylos C-339/20 ir C-397/20\)](#)

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė be vidaus sienų susideda iš kelių pagrindinių ašų: valstybių narių teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose, policijos bendradarbiavimo, išorės sienų kontrolės, prieglobsčio ir imigracijos. Valstybių narių teismų bendradarbiavimas konkrečiai vykdomas per Europos arešto orderį – valstybės narės teismo sprendimą, kad kita valstybė narė suimtų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant vykdyti

jo baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę. Kiek tai susiję su prieglobsčiu, Sąjungos teisėje nustatytos sąlygos, kurias turi įvykdyti trečiųjų šalių piliečiai arba asmenys be pilietybės, kad jiems būtų suteikta tarptautinė apsauga (direktyva dėl pabėgėlių). Į Teisingumo Teismą reguliariai kreipiamasi, kad jis patikslintų taikomų teisės normų taikymo sritį.

Dėl migracijos krizės Austrija nuo 2015 m. rugsėjo vidurio atnaujino sienų su Vengrija ir Slovėnija kontrolę. Vėliau ši kontrolė buvo kelis kartus pratęsta. Austrijos teismas, kuriame pilietis užginčijo šią kontrolę, kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar ji suderinama su Sąjungos teise. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **valstybei narei leidžiama, iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, atnaujinti sienų su kitomis valstybėmis narėmis kontrolę**, tačiau ši kontrolė negali būti taikoma **ilgiau nei šešis mėnesius**. Iš naujo taikyti tokią priemonę galima tik iškilus naujai rimtai grėsmei.

2022 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Landespolizeidirektion Steiermark* ir kt. (Maksimali vidaus sienų kontrolės trukmė) (C-368/20)

2016 m. birželio mėn. Italijos teisminės institucijos išdavė **Europos arešto orderį** (EAO) dėl Prancūzijoje gyvenančio Italijos piliečio KL, siekiant įvykdyti dvylikos metų ir šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę. Ši bausmė paskirta sudėjus keturias bausmes už Italijoje įvykdytas keturias nusikalstamas veikas, tarp jų tą, kuri kvalifikuota kaip „nuniokojimas ir plėšimas“. *Cour d'appel d'Angers* (Anžė apeliacinis teismas, Prancūzija) atsisakė perduoti KL Italijos teisminėms institucijoms, motyvuodamas tuo, kad du veiksmai nelaikomi nusikalstama veika Prancūzijoje. Nusikalstamos veikos „nuniokojimas ir plėšimas“ sudėties požymiai abiejose aptariamose valstybėse narėse yra skirtingi: pagal Italijos teisę ši nusikalstama veika apima daugybinius plataus masto turto sunaikinimo ir sugadinimo veiksmus, kuriais, be kita ko, pažeidžiama viešoji tvarka, o pagal Prancūzijos teisę grėsmės viešajai tvarkai kėlimas plataus masto kilnojamojo ar nekilnojamojo turto naikinimo atveju nėra atskirai kriminalizuotas. Teisingumo Teismas nusprendė, jog **nereikalaujama, kad nagrinėjamos nusikalstamos veikos sudėties požymiai išduodančiojoje valstybėje narėje ir vykdančiojoje valstybėje narėje visiškai sutaptų**. Taigi vykdančioji teisminė institucija negali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderio, motyvuodama tuo, kad tik kai kurie veiksmai, kurie sudaro šią nusikalstamą veiką išduodančiojoje valstybėje narėje, laikomi nusikalstama veika ir vykdančiojoje valstybėje narėje.

2022 m. liepos 14 d. Sprendimas *Procureur général près la cour d'appel d'Angers* (C-168/21)

Rusijos pilietis, kuris būdamas šešiolikos metų susirgo retos formos kraujo vėžiu, šiuo metu gydomas Nyderlanduose. Jo gydymas apima medicininių kanapių naudojimą skausmui malšinti, tačiau Rusijoje toks gydymas neleidžiamas. Hagos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su klausimu, ar pagal Sąjungos teisę tokiu atveju draudžiama priimti **sprendimą grąžinti arba įsakymą išsiųsti**. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **pagal Sąjungos teisę tai draudžiama, jeigu yra rimtų ir pagrįstų priežasčių manyti, kad tokio asmens grąžinimas sukeltų jam realią grėsmę**, nes dėl negalėjimo gauti tinkamos priežiūros skausmui malšinti paskirties šalyje **smarkiai, nenumalšinamai ir greitai sustiprės sunkios ligos keliamas skausmas**, o tai prieštarautų žmogaus orumui.

2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Išsiuntimas – Medicininės kanapės) (C-69/21)

2019 m. Egipto pilietis I, dar būdamas nepilnametis, Graikijoje pateikė **tarptautinės apsaugos** prašymą. Šiame prašyme jis išreiškė norą prisijungti prie savo dėdės S, taip pat Egipto piliečio, kuris teisėtai gyveno Nyderlanduose. Nyderlandų valstybės sekretorius atmetė Graikijos valdžios institucijų prašymą perimti I savo žinion, motyvuodamas tuo, kad negalima nustatyti I tapatybės, taigi, ir nurodyto giminystės ryšio su S. Valstybės sekretorius atmetė I ir S skundą kaip akivaizdžiai nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad reglamente „Dublinas III“ nenumatyta tarptautinės apsaugos prašytojų galimybės ginčyti kompetentingų nacionalinių institucijų priimtą sprendimą atmesti prašymą perimti savo žinion. Šis atsisakymas buvo užginčytas Hagos teisme (Nyderlandai), o šis kreipėsi į Teisingumo Teismą; Teisingumo Teismas atsakė, kad pagal reglamentą „Dublinas III“, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, **nelydimiems nepilnamečiams turi būti suteikta galimybė pasinaudoti veiksminga teismine gynyba dėl sprendimo atsisakyti perimti savo žinion**. Tačiau šio nepilnamečio giminaitis tokios teisės neturi.

[2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* \(Atsisakymas perimti savo žinion nelydimą nepilnametį egiptietį\) \(C-19/21\)](#)

Gelbėjimas jūroje

Vykdamt gelbėjimo jūroje operacijas kilo klausimas dėl uosto valstybės narės valdžios institucijų įgaliojimų apimtys kontroliuojant

su kitos Europos Sąjungos valstybės narės vėliava plaukiojančius laivus, kiek tai susiję su jūrų saugumu ir aplinkos apsauga.

Sea Watch yra Vokietijos humanitarinė organizacija, vykdanči **sisteminę asmenų paieškos ir gelbėjimo veiklą Viduržemio jūroje**, naudojant laivus. 2020 m. įvykdžius gelbėjimo operacijas, Palermo ir Porto Empedoklės uostų (Italija) administracija atliko dviejų šios organizacijos laivų patikrinimus ir nurodė juos sulaikyti; *Sea Watch* ginčijo šias priemones. Italijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, prašydamas išaiškinti uosto valstybės įgaliojimų inspektuoti ir sulaikyti humanitarinių organizacijų eksploatuojamus laivus apimtį. Teisingumo Teismas nusprendė, kad **tokiems laivams gali būti taikoma uosto valstybės kontrolė**. Vis dėlto ši valstybė gali imtis **sulaikymo priemonių tik tuo atveju, jei kyla akivaizdus pavojus saugumui, sveikatai ar aplinkai**, ir tai ji turi įrodyti. Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė lojalaus bendradarbiavimo principo svarbą; pagal šį principą valstybės narės, įskaitant uosto valstybę ir vėliavos valstybę, privalo bendradarbiauti ir tartis, kai vykdo atitinkamus įgaliojimus.

[2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Sea Watch* \(sujungtos bylos C-14/21 ir C-15/21\)](#)

Galimybė susipažinti su dokumentais

Viešojo gyvenimo skaidrumas yra pagrindinis Sąjungos principas. Taigi bet kuris Sąjungos fizinis ar juridinis asmuo iš esmės gali

susipažinti su institucijų dokumentais. Vis dėlto tam tikrais atvejais gali būti atsisakyta leisti su jais susipažinti.

Agrofert yra kontroliuojančioji bendrovė, kurią Čekijoje įsteigė **Andrej Babiš, 2017–2021 m. ėjęs Čekijos Respublikos ministro pirmininko pareigas**. Rezoliucijoje Europos Parlamentas teigė, kad A. Babiš kontroliavo *Agrofert* grupę net ir po to, kai buvo paskirtas ministru pirmininku. Manydama, kad šis teiginys neteisingas, ir norėdama susipažinti su šaltiniais ir Parlamento turima informacija, *Agrofert* jam pateikė prašymą leisti susipažinti su įvairiais dokumentais. Savo atsakyme **Parlamentas** nurodė tam tikrus viešai prieinamus dokumentus ir **atsisakė leisti susipažinti** su Komisijos raštu Čekijos ministrui pirmininkui bei šios institucijos parengta ataskaita. *Agrofert* dėl šio Parlamento sprendimo pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme ir šis teismas patvirtino to sprendimo teisėtumą. **Bendrasis Teismas konstatavo, kad išnyko Agrofert suinteresuotumas pareikšti ieškinį dėl Parlamento sprendimo neleisti jai susipažinti su ataskaita**, kuri jai per tą laiką buvo pateikta, ir **atmetė ieškinį dėl sprendimo neleisti susipažinti** su raštu Čekijos ministrui pirmininkui, nes jo atskleidimas galėjo pakenkti Komisijos atliekamo tyrimo tikslams.

[2022 m. rugsėjo 28 d. Sprendimas Agrofert / Parlamentas \(T-174/21\)](#)

Konkurencija ir valstybės pagalba

Europos Sąjunga taiko laisvos konkurencijos apsaugos taisykles. Veiksmai, kurių tikslas ar poveikis yra trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją vidaus rinkoje, yra draudžiami. Konkrečiau kalbant, pagal Sąjungos teisę draudžiami tam tikri įmonės ir jos konkurentų susitarimai ar keitimasis informacija, kurie

gali turėti tokį tikslą ar poveikį, taip pat įmonės piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi tam tikroje rinkoje. Iš principo draudžiama ir valstybės pagalba, išskyrus atvejus, kai ji pateisinama ir neiškraipo konkurencijos taip, kad tai prieštarautų bendrajam interesui.

2009 m. Komisija skyrė 1,06 mlrd. EUR baudą **Intel Corporation** už tai, kad 2002–2007 m. ji **piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi pasaulinėje procesorių rinkoje**. 2014 m. Bendrasis Teismas paliko galioti šį sprendimą. *Intel* dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą Teisingumo Teismui, jis 2017 m. šį sprendimą panaikino dėl **teisės klaidos**. Bendrasis Teismas klaidingai apsiribojo konstatavimu, kad ginčijamos nuolaidos dėl savo pobūdžio gali riboti konkurenciją, tačiau neanalizavo, ar šios nuolaidos iš tikrųjų turėjo tokį poveikį. Teisingumo Teismas grąžino bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo. 2022 m. sausio 26 d. sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisijos atlikta ginčijamų nuolaidų galimybės riboti konkurenciją analizė buvo neišsami, todėl iš dalies panaikino Komisijos sprendimą. Kiek tai susiję su tokio dalinio ginčijamo sprendimo panaikinimo poveikiu baudos, kurią Komisija skyrė bendrovei *Intel*, dydžiui, Bendrasis Teismas manė negalintis nustatyti baudos tik už nepaslėptus ribojimus dydžio. Taigi jis **visiškai panaikino** ginčijamo sprendimo straipsnį, kuriuo *Intel* už nustatytą pažeidimą buvo skirta **1,06 mlrd. EUR bauda**.

[2022 m. sausio 26 d. Sprendimas Intel Corporation / Komisija \(T-286/09 RENV\)](#)

2017 m. rugsėjo 27 d. Europos Komisija konstatavo, kad trys **Scania grupės** subjektai – bendrovės *Scania AB*, *Scania CV AB* ir *Scania Deutschland GmbH*, užsiimančios sunkiųjų sunkvežimių, skirtų ilgų nuotolių transportui, gamyba ir pardavimu, pažeidė Sąjungos konkurencijos teisę. Komisija teigė, kad nuo 1997 m. sausio mėn. iki 2011 m. sausio mėn. šios bendrovės kartu su savo konkurentais dalyvavo **karteliniuose susitarimuose Europos ekonominės erdvės (EEE) vidutinių ir sunkiųjų sunkvežimių rinkoje**. Šis sprendimas buvo priimtas po vadinamosios „mišrios“ procedūros, apimančios susitarimo procedūrą ir įprastą administracinę procedūrą kartelių srityje. Susitarimo procedūra leidžia šalims kartelio byloje pripažinti savo atsakomybę ir už tai joms gali būti sumažinta skiriama bauda. *Scania* grupės bendrovės patvirtino Komisijai savo norą dalyvauti diskusijose siekiant sudaryti susitarimą. Vis dėlto vėliau jos pasitraukė iš šios procedūros. Taigi Komisija priėmė sprendimą dėl susitarimo įmonių, pateikusių prašymą dėl tokio susitarimo, atžvilgiu ir tęsė tyrimą dėl kitų *Scania* grupės bendrovių, joms skirta 880 523 000 EUR bauda. Bendrasis Teismas atmetė visą grupės bendrovių ieškinį dėl Komisijos sprendimo, taigi **Komisijos paskirta bauda buvo palikta galioti**.

[2022 m. vasario 2 d. Sprendimas *Scania* ir kt. / Komisija \(T-799/17\)](#)

2022 m. gegužės 4 d. Bendrasis Teismas paliko galioti Komisijos sprendimą, patvirtinantį 36 660 000 EUR sanavimo pagalbą, kurią Rumunija suteikė **oro transporto bendrovei TAROM**, daugiausia vykdančiai keleivių, krovinių ir pašto vežimą oro transportu nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. Oro transporto bendrovė *Wizz Air Hungary* apskundė šį sprendimą Bendrajame Teisme. Bendrasis Teismas paliko galioti Komisijos sprendimą, nes **pagalba siekiama išvengti socialinių sunkumų, kurių galėtų kilti nutraukus Rumunijos oro transporto bendrovės paslaugų teikimą**, atsižvelgiant į prastą Rumunijos kelių ir geležinkelių infrastruktūros būklę.

[2022 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Wizz Air Hungary* / Komisija \(T-718/20\)](#)

Valensijos autonominės srities vyriausybė su **futbolo klubu Valencia CF** susijusiai asociacijai *Fundación Valencia* suteikė 75 mln. eurų banko paskolos garantiją; pasinaudodamas paskola šis fondas įsigijo 70,6 % *Valencia CF* akcijų. Vėliau ši garantija buvo padidinta 6 mln. EUR. 2016 m. Komisija pripažino pagalbą nesuderinama su Sąjungos teise ir nurodė ją susigrąžinti. *Valencia CF* apskundė šį sprendimą Bendrajam Teismui, jis 2020 m. jį panaikino ([T-732/16](#)). Tada Komisija dėl Bendrojo Teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą Teisingumo Teismui. Teisingumo Teismas atmetė apeliacinį skundą, nusprendęs, kad **Bendrasis Teismas nenustatė Komisijai pernelyg didelės įrodinėjimo pareigos ir pagrįstai apsiribojo konstatavimu, kad ši institucija neįvykdė reikalavimų, kuriuos įsipareigojo vykdyti**, priimdama pranešimą, kuriame įtvirtintos valstybių narių teikiamos garantijos analizės taisyklės.

[2022 m. lapkričio 10 d. Sprendimas Komisija / Valencia Club de Fútbol \(C-211/20 P\)](#)

Intelektinė nuosavybė

Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas aiškina ir taiko Sąjungos priimtas teisės normas, kuriomis siekiama apsaugoti visas išimtinės intelektualinės kūrybos teises. Intelektinės (autorių teisės) ir pramoninės (prekių ženklų teisė, dizaino apsauga, patentų teisė) nuosavybės apsauga didina įmonių

konkurencingumą, nes skatina kūrybiškumui ir inovacijoms palankią aplinką. Pagal Sąjungos teisę taip pat saugoma pripažinta praktinė patirtis gaminant produktus tam tikroje Sąjungos geografinėje teritorijoje – suteikiamos saugomos kilmės nuorodos (SKN).

Intelektinė nuosavybė ir Europos Sąjungos Bendrasis Teismas

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

2002 m. „Feta“ pavadinimas buvo įregistruotas kaip **saugoma kilmės vietos nuoroda (SKVN)**. Nuo to laiko šis pavadinimas gali būti naudojamas tik sūriui, kurio kilmės vieta yra konkreti geografinė vietovė Graikijoje ir kuris atitinka šio produkto specifikaciją. Danija teigė, kad Reglamentas Nr. 1151/2012 taikomas tik Sąjungoje parduodamiems produktams, o ne eksportui į trečiąsias šalis. Todėl ji neuždraudė savo gamintojams eksportuoti produktų pavadinimu „Feta“. Komisija pradėjo pažeidimo tyrimo procedūrą prieš Daniją, teigdama, kad ši neįvykdė įsipareigojimų pagal reglamentą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad eksportui skirtiems produktams netaikoma pagal reglamentą draudžiamų veiksmų, ypač intelektualinės nuosavybės teisių, pagal kurias saugomos SKVN, pažeidimų, išimtis. Jis konstatavo, kad **Danija** neįvykdė įsipareigojimų, nes neužkirto kelio **naudoti pavadinimą „Feta“ sūriui**, skirtam eksportuoti į trečiąsias šalis.

[2022 m. liepos 14 d. Sprendimas *Komisija / Danija* \(C-159/20\)](#)

2017 m. birželio mėn. **Andoros Kunigaikštystės** vyriausybė pateikė paraišką įregistruoti šį vaizdinį žymenį kaip Europos Sąjungos prekių ženklą įvairioms prekėms ir paslaugoms:

Andorra

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO) atsisakius įregistruoti šį prekių ženklą, Andoros Kunigaikštystės vyriausybė pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme. Tam, kad Sąjungos prekių ženklas būtų įregistruotas, jis negali būti apibūdinamojo pobūdžio, t. y. jis negali tik apibūdinti prekių ar paslaugų, kurioms yra skirtas. Savo sprendime Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad **prekių ženklas „Andorra“ yra apibūdinamojo pobūdžio**. Atitinkama visuomenė jį gali suvokti kaip atitinkamų prekių ir paslaugų kilmės nuorodą. Tai yra **absoliutus atsisakymo registruoti pagrindas**, vien dėl kurio žymuo negali būti registruojamas kaip Europos Sąjungos prekių ženklas.

[2022 m. vasario 23 d. Sprendimas Govern d'Andorra / EUIPO \(Andora\)\(T-806/19\)](#)

Bendrasis Teismas atmetė tris **Apple Inc.** ieškinius dėl Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) sprendimų **panaikinti žodinio žymens THINK DIFFERENT registraciją**. 1997, 1998 ir 2005 m. *Apple Inc.* įregistravo žodinį žymenį THINK DIFFERENT kaip Europos Sąjungos prekių ženklą, be kita ko, IT ir telekomunikacijų prekėms. **Swatch AG** prašymu EUIPO panaikino ginčijamų prekių ženklų registraciją, nurodžiusi, kad ginčijami prekių ženklai nebuvo iš tikrųjų naudojami atitinkamoms prekėms nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį. Bendrasis Teismas paliko galioti EUIPO sprendimą: anot jo, *Apple Inc.* privalėjo įrodyti, kad šie prekių ženklai buvo iš tikrųjų naudojami aptariamoms prekėms penkerius metus iki prašymų panaikinti registraciją pateikimo dienos, tačiau to nepadarė.

[2022 m. birželio 8 d. Sprendimas Apple / EUIPO – Swatch \(Think different\) \(sujungtos bylos T-26/21, T-27/21 ir T-28/21\)](#)

2017 m. Jungtinės Karalystės bendrovė **Golden Balls** pateikė Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO) **prašymą panaikinti prekių ženklą BALLON D'OR registraciją**, nes, jos nuomone, prekių ženklas nebuvo pakankamai naudojamas tam tikroms prekėms ir paslaugoms. Prekių ženklas BALLON D'OR anksčiau buvo įregistruotas **Prancūzijos bendrovės Les Éditions P. Amaury**, kuriai priklauso su „Auksiniu kamuoliu“ (geriausiam metų futbolininkui skiriamas apdovanojimas) susijusios teisės, vardu. 2021 m. EUIPO panaikino šio prekių ženklo registraciją daugumai prekių ir paslaugų, kurioms jis buvo įregistruotas. *Les Éditions P. Amaury* Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl EUIPO sprendimo; Bendrasis Teismas panaikino šį sprendimą, kiek tai susiję su registracijos panaikinimu pramogų paslaugoms. Tačiau **Bendrasis Teismas paliko galioti šio prekių ženklo registracijos panaikinimą televizijos programų transliavimo ar montavimo, pasirodymų ar filmų kūrimo ir knygų, žurnalų ar laikraščių leidybos paslaugoms.**

[2022 m. liepos 6 d. Sprendimas *Les Éditions P. Amaury* / EUIPO – Golden Balls \(BALLON D'OR\) \(T-478/21\)](#)

Mokesčiai

Tiesioginiai mokesčiai iš esmės priklauso valstybių narių kompetencijai. Vis dėlto šie mokesčiai, pavyzdžiui, įmonių apmokestinimas, turi atitikti pagrindines Europos Sąjungos taisykles, kaip antai valstybės pagalbos draudimą. Taigi tam

tikrų valstybių narių priimtus išankstinius mokesčių sprendimus (*tax rulings*), pagal kuriuos tarptautinėms bendrovėms taikoma speciali apmokestinimo tvarka, kontroliuoja Komisija ir nagrinėja Sąjungos teismas.

Išankstiniai sprendimai dėl mokesčių – tai tam tikrų valstybių narių mokesčių administratorių sprendimai, priimti bendrovių prašymu, kuriuose iš anksto nustatomas mokestis, kurį tos bendrovės turės mokėti. **Fiat Chrysler Finance Europe**, kurios buveinė yra Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje, gavo Liuksemburgo mokesčių administratoriaus išankstinį sprendimą, kuriame buvo patvirtintas *Fiat Chrysler Finance Europe*, kaip integruotos bendrovės, atlyginimo už kitoms *Fiat / Chrysler* grupės bendrovėms suteiktas paslaugas nustatymo metodas. 2015 m. Komisija nusprendė, kad šis išankstinis sprendimas yra su vidaus rinka nesuderinama veiklos pagalba, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę. *Fiat Chrysler Finance Europe* ir Liuksemburgas pareiškė ieškinius Bendrajame Teisme; jis 2019 m. patvirtino Komisijos požiūrį ir atmetė ieškinius. *Fiat Chrysler Finance Europe* ir Airija keliais aspektais ginčijo Bendrojo Teismo analizę, atliktą siekiant nustatyti, ar suteiktas ekonominis pranašumas, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas valstybės pagalbos taisykles. Teisingumo Teismas panaikino Bendrojo Teismo sprendimą ir Komisijos sprendimą. Teisingumo Teismo teigimu, Komisija taikė **skirtingą nei Liuksemburgo teisėje nustatytą įprastų rinkos sąlygų principą**, nors **dėl to, kad šiuo klausimu Sąjungos teisė yra nesuderinta, reikia atsižvelgti tik į nacionalinės teisės nuostatas**, analizuojant, ar konkretūs sandoriai turi būti nagrinėjami paisant įprastų rinkos sąlygų principo.

[2022 m. lapkričio 8 d. Sprendimas Fiat Chrysler Finance Europe / Komisija ir Airija / Komisija \(sujungtos bylos C-885/19 P ir C-898/19 P\)](#)

Teisinė valstybė

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip ir Europos Sąjungos sutartyje, aiškiai daroma nuoroda į teisinę valstybę, vieną iš Sąjungos valstybėms narėms bendrų vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga. Teisingumo Teismui vis dažniau tenka spręsti klausimą, kaip valstybės narės laikosi teisinės valstybės principo, tiek nagrinėjant Europos Komisijos joms pareikštus

ieškinius dėl įsipareigojimų neįvykdymo, tiek nacionalinių teismų prašymus priimti prejudicinį sprendimą. Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar šios pamatinės vertybės paisoma nacionaliniu lygmeniu, ypač kiek tai susiję su teismų sistema, o konkrečiai – teisėjų skyrimo procesu ir jiems taikoma drausmine tvarka.

Sąjungoje turi būti laikomasi teisinės valstybės principo

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – privalomos teisės normos, turinčios konkrečių pasekmių

[Žr. vaizdo įrašą YouTube kanale](#)

Atsakydamas į *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) pateiktą prejudicinį klausimą Teisingumo Teismas nusprendė, kad vien tai, jog teisėjas buvo paskirtas į pareigas laikotarpiu, kai atitinkama valstybė narė dar nebuvo demokratinė, nepaneigia **šio teisėjo nepriklausomumo ir nešališkumo** jam vėliau vykdant teismines funkcijas. Konkrečiai kalbant, šio teisėjo pirmojo paskyrimo į pareigas sąlygos savaime negalėjo sukelti teisės subjektams pagrįstų ir rimtų abejonių.

[2022 m. kovo 29 d. Sprendimas *Getin Noble Bank* \(C-132/20\)](#)

Ribojamosios priemonės ir užsienio politika

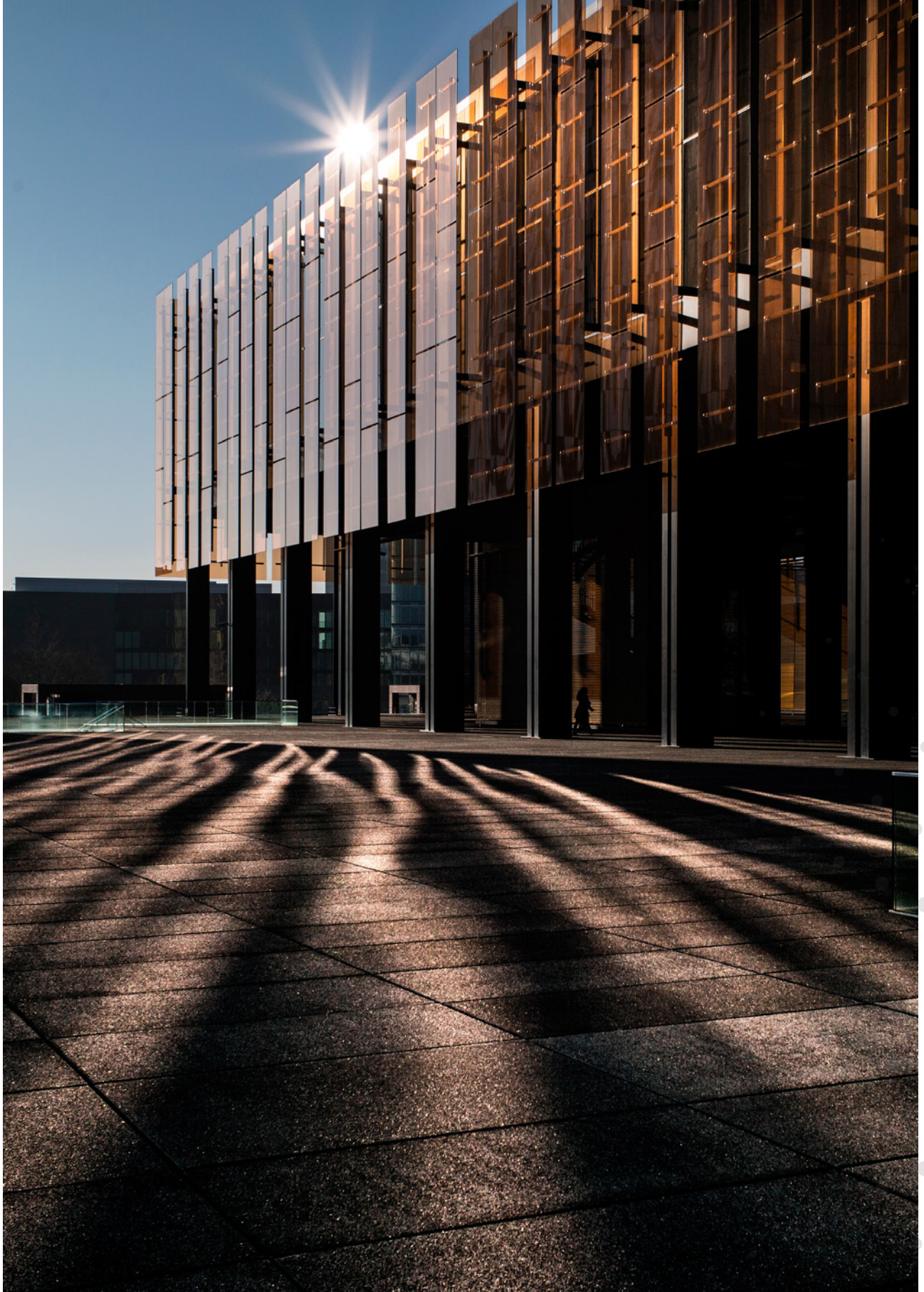
Ribojamosios priemonės arba „sankcijos“ yra esminė Europos Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) priemonė. Jos naudojamos kaip integruoto ir visapusiško politikos metodo, apimančio, be kita ko, politinį dialogą, dalis. Sąjunga jas taiko pirmiausia siekdama apsaugoti savo vertybes,

pagrindinius interesus ir saugumą, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti tarptautinį saugumą. Sankcijomis siekiama priversti asmenis ar subjektus, kuriems jos taikomos, pakeisti politiką ar elgesį, kad būtų palaikomi BUSP tikslai.

Reaguodama į rimtus žmogaus teisių pažeidimus Libijoje Europos Sąjungos Taryba 2020 m. spalio mėn. patvirtino ribojamąsias priemones, taikomas Rusijos verslininkui **Yevgeniy Viktorovich Prigozhin**, glaudžiai susijusiam su „**Vagnerio grupe**“, dalyvaujančia karinėse operacijose šioje valstybėje. 2021 m. liepos mėn. pratęstas sprendimo dėl šių priemonių taikymo galiojimas. Šios priemonės – asmenų, kurie dalyvauja vykdant veiksmus, keliančius grėsmę taikai, stabilumui ar saugumui Libijoje, arba teikia paramą tokiems veiksams, **lėšų įšaldymas**. Y. V. Prigozhin Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl šių priemonių panaikinimo. **Bendrasis Teismas atmetė ieškinį**. Jis teigė, kad, remiantis iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, naujienų agentūrų ir žiniasklaidos priemonių, gautais įrodymais, kaip antai JT generalinio sekretoriaus ataskaitos ištraukomis ir straipsniais spaudoje (su nuotraukomis ir liudijimais), buvo galima identifikuoti „Vagnerio grupę“ ir kad juose yra tikslios ir nuoseklios informacijos apie **šios grupės veiklą, keliančią pavojų taikai, saugumui ir stabilumui Libijoje**. Įrodymų medžiagoje taip pat buvo konkrečių, tikslių ir nuoseklių duomenų, patvirtinančių glaudžius ir įvairialypius Y. V. Prigozhin ryšius su „Vagnerio grupe“.

[2022 m. birželio 1 d. Sprendimas Prigozhin / Taryba \(T-723/20\)](#)

70 metų tarnaujame piliečiams ir teisinės
valstybės principu grindžiamai Sąjungai

3

A Institucijos veikla 2022 m.

Teisingumo Teismo pirmininkui pavaldus Kancleris, institucijos generalinis sekretorius, vadovauja administracijos tarnyboms.

1952 m. gruodžio 4 d. pirmieji Europos anglių ir plieno bendrijos (EAPB) Teisingumo Teismo nariai davė priesaiką viena iš keturių oficialių EAPB kalbų. Devyni nariai – septyni teisėjai ir du generaliniai advokatai – atstovavo kiekvienos valstybės narės teisei kultūrai, kad būtų užtikrintas turiningas jų tradicijų dialogas, kanceliarija rūpinosi sklandžia teismo veikla, kalbų tarnyba užtikrino galimybę kreiptis į EAPB teismą be kalbos barjero, o administracija garantavo, kad viešosios lėšos būtų tinkamai panaudotos EAPB teisminės institucijos veiklai: štai toks bendrais

bruožais buvo Teisingumo Teismas, kai buvo įsteigtas.

Po 70 metų Teisingumo Teismas gali apžvelgti nueitą kelią ir didžiuotis, kad žengė koją kojon su laiku, tačiau niekada nepamynė savo pagrindinių vertybių.

Nuo įsteigimo dienos Teisingumo Teismas jau priėmė daugiau kaip 43 000 sprendimų, tačiau labiau nei bet kada **pagalba teisminei veiklai** išlieka visų šios institucijos tarnybų kelrodis.

2022 m. buvo labai svarbūs, nes padėti vieno iš svarbiausių Teisingumo Teismo projektų pamatai, t. y. pradėta diegti integruota bylų valdymo sistema; ilgainiui ši sistema leis teismams dirbti su visiškai suskaitmenintų, apsaugotų ir integruotų dokumentų srautu nuo bylos gavimo iki pat sprendimo paskelbimo. Šis projektas, kurio esmė – pagerinti teisingumo kokybę ir jį paspartinti, bus įgyvendintas 2024 m., kaip kelerių metų glaudaus teismų, kanceliarijų ir tarnybų bendradarbiavimo rezultatas. Tai bus svarbus teisminės veiklos skaitmeninės pertvarkos etapas, pradėtas prieš kelerius metus įdiegus *e-Curia*, ir jis dar kartą patvirtins, kad operatyvus technologinių inovacijų naudojimas yra veiksmingumo ir pažangos raktas.

Taip pat dirbama siekiant įgyvendinti kitus institucijos strateginius tikslus. 2022 m. pradėti

svARBūs projektai, kai kurie iš jų neabejotinai yra pagrindinių principų, kuriais grindžiama institucijos teisminė veikla nuo pat jos įsteigimo, išraiška.

Jau septynis dešimtmečius vienas iš šių principų yra aukščiausio lygio įgūdžių turinčių ir profesionalumu pasižyminčių darbuotojų iš visų valstybių narių paieška. Poliglota, aukštos kvalifikacijos ir visiškai atsidavę teisingumu grindžiamos Europos kūrimui šie darbuotojai yra institucijos įgyvendinamo talentų vertinimo ir pritraukimo projekto pagrindas. 2022 m. Teisingumo Teismas pradėjo **visuotinę prieinamumo didinimo ir įtraukties iniciatyvą**, kuria siekiama skatinti neįgaliųjų įdarbinimą, integraciją ir savirealizaciją ir taip suteikti galimybę kiekvienam visiškai atskleisti savo įgūdžius. Šia iniciatyva, kurioje dalyvauja visa institucija, taip

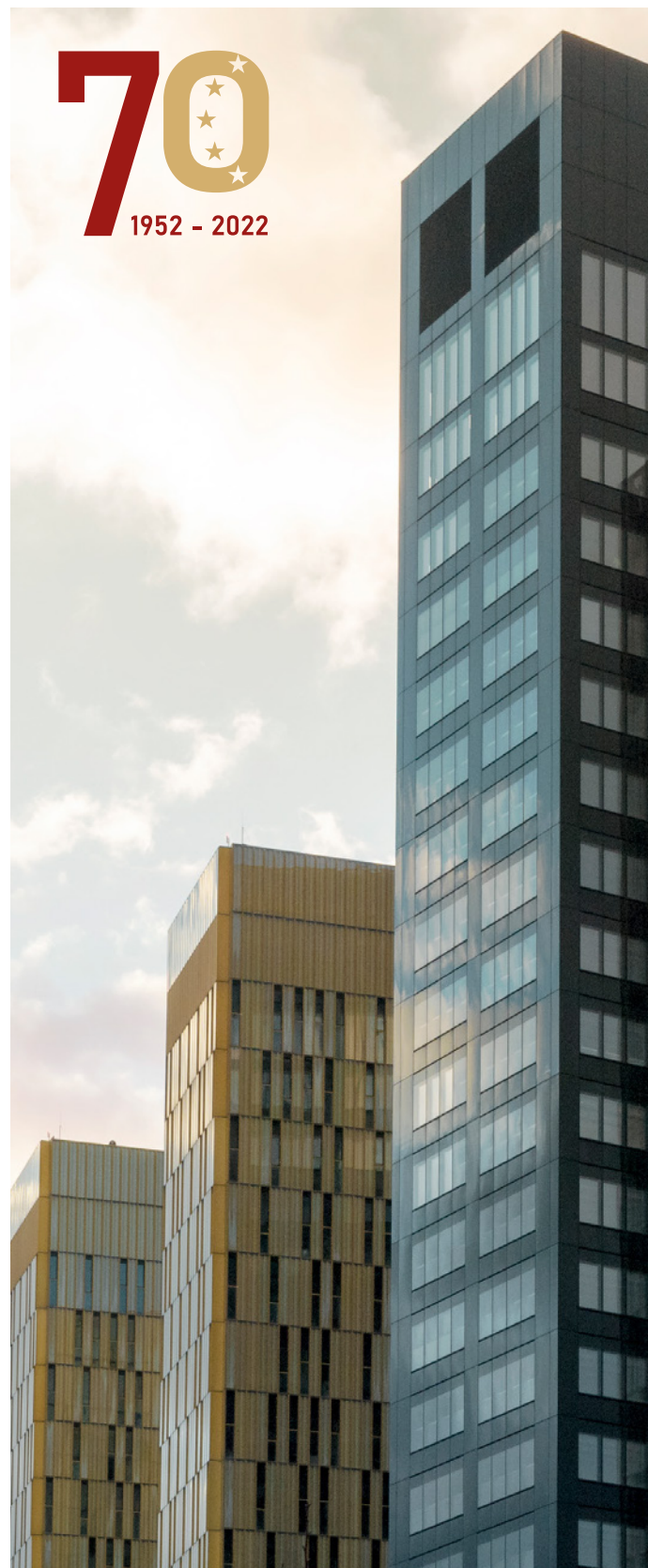

pat siekiama užtikrinti galimybę fiziškai ar virtualiai patekti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą visiems asmenims – ir proceso dalyviams, ir lankytojams.

Noras išlikti dėmesingai piliečiams ir supaprastinti **bendravimą su plačiąja visuomene** ilguoju laikotarpiu taip pat daro įtaką institucijos komunikacijos ir informavimo politikai. Šiais jubiliejiniais metais bent kelios iniciatyvos buvo skirtos tokiam priartėjimui, viena iš jų – bandomasis teismo posėdžių transliavimo internetu projektas, plačiau apibūdintas šioje apžvalgoje. Pasinaudodama per pandemiją sukaupta patirtimi institucija taip pat tęsia nuotolinių vizitų projektą, skirtą valstybių narių vyresniųjų klasių moksleiviams, taip jiems suteikdama galimybę aplankyti institucijos pastatus, klausyti pranešimų ir tiesiogiai pabendrauti su vienu iš narių savo kalba net neišeinant iš klasės. Ši puiki iniciatyva, kuria jau pasinaudojo keli šimtai moksleivių skirtingose valstybėse narėse, suteikia jaunimui, iki šiol dėl atstumo, išlaidų ar sudėtingos kelionės negalėjusiam atvykti į Teisingumo Teismą, naujų galimybių mus aplankyti ir geriau suprasti Sąjungos teisminės institucijos vaidmenį.

2022 m. vykdytų projektų sąrašas, kaip ir kasmet, yra toks ilgas ir įvairus, kad būtų galima vardyti nesustojant. Vis dėlto organizacijos kultūrą ir vertybes geriausiai apibūdina ne metiniai pasiekimai, o gebėjimas prisiminti jai tenkančią atsakomybę Europą užklupus neramumams.

Teisingumo Teismas atliko savo vaidmenį priimdamas Ukrainos Aukščiausiojo Teismo atstovus, kad paskatintų taika ir progresu grindžiamą teisingumą, išimties tvarka atverdamas savo didžiosios posėdžių salės duris teatro spektakliui, skirtam teisėjų, paaukojusių gyvybę už teisinę valstybę, nuolat primenamą mūsų jurisprudencijoje, atminimui, naudodamasis visomis esamomis technologijomis, kad galėtų pasiekti tuos, kurie toli, ir užtikrindamas lygybę ir įtrauktį, kad kiekvienas rastų savo vietą ir galėtų tobulėti dirbdamas šioje institucijoje.

2022 m. Teisingumo Teisme, kaip ir kitur, šildymas ir apšvietimas buvo sumažinti siekiant prisidėti prie energijos tausojo, tačiau mūsų misiją kurstanti liepsna dar niekada nešvietė taip skaisčiai!

Alfredo Calot Escobar

Teisingumo Teismo kancleris

B Svarbiausi metų įvykiai

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 70-metis: jubiliejinių metų apžvalga

„Teisingumas arčiau piliečių“

Visus 2022 m. institucija šventė savo 70-metį, kurio tema – „Teisingumas arčiau piliečių“. Šventiniuose renginiuose buvo kviečiama prisiminti, kaip toli nueita nuo tada, kai 1952 m. Europos anglių ir plieno bendrijos (EAPB) įkūrėjai padėjo pirmąjį akmenį, nuo kurio prasidėjo Europos integracija. Kol užpūtė 70 žvakučių, ši teisminė institucija per ilgus metus įveikė įvairių iššūkių. Viena po kitos sekusios Sutartys, Bendrojo Teismo įsteigimas 1989 m., naujų įgaliojimų suteikimas, plėtros etapai, taip pat „Brexitas“, laipsniškas oficialiųjų kalbų ir generalinių advokatų skaičiaus didėjimas, dvigubai padidėjęs Bendrojo Teismo teisėjų skaičius – visi šie įvykiai buvo svarbūs šiame kelyje ir lydėjo Teisingumo Teismą jam vykdant savo užduotį: užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės ir ji būtų aiškinama ir taikoma vienodai. Prieš žvelgdami į ateitį, apžvelkime pagrindinius šių ypatingų metų įvykius.

Metų pradžioje pirmininkas pristatė **70-mečio logotipą**, kuris pirmą kartą papuošė Teisingumo Teismą. Kaip šių jubiliejinių metų simbolis jis pateiktas ant visų šiais metais pasirodžiusių leidinių. Jis buvo pritvirtintas prie pastato ir matomas iš Liuksemburgo miesto centro, kad atkreiptų gyventojų dėmesį. Per **atvirų durų dieną** lankytojai galėjo siųsti atvirlaiškius su šiuo logotipu į bet kurią Sąjungos vietą ir pranešti savo artimiesiems apie dalyvavimą šiame šventiniame renginyje.

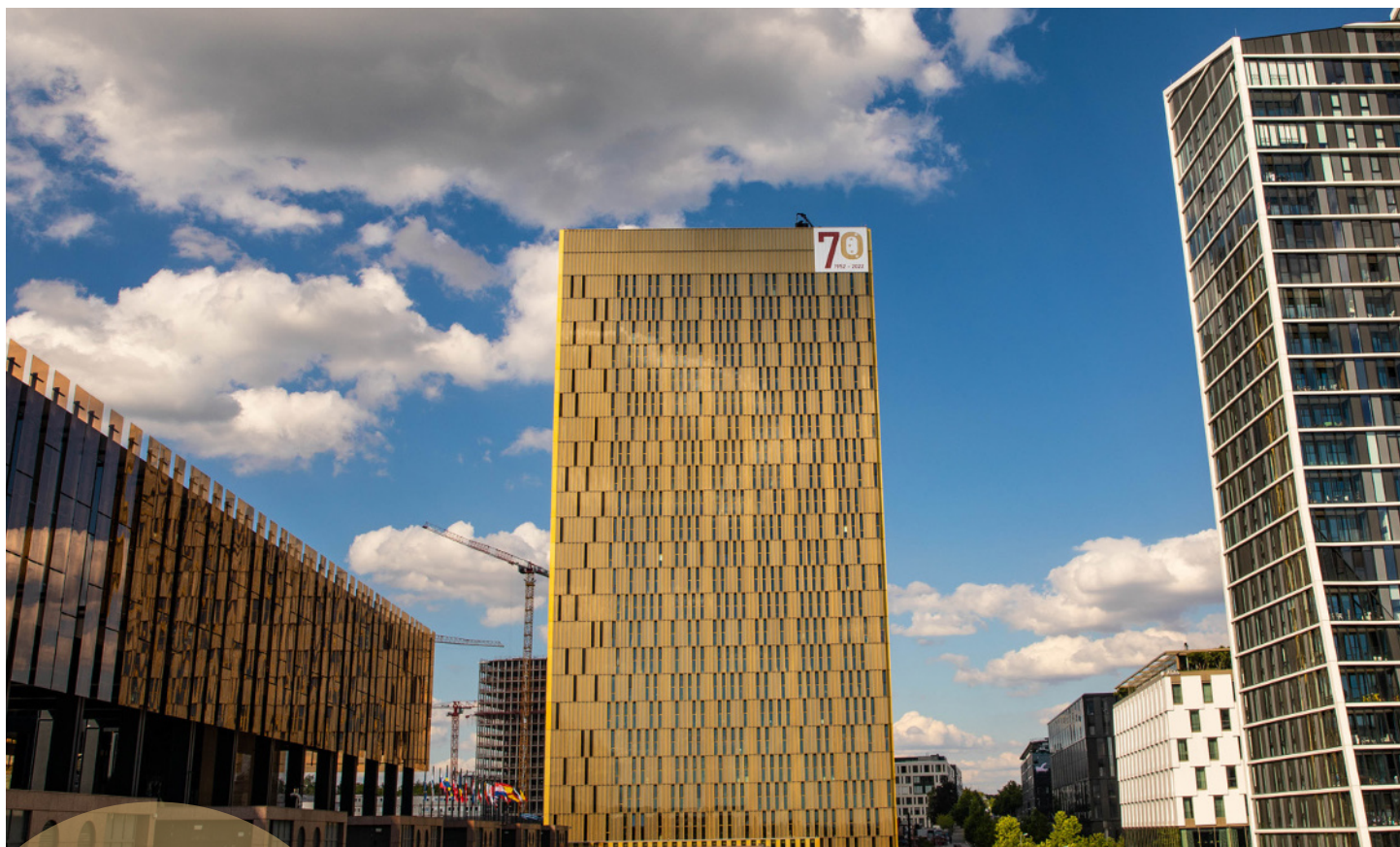
Twitter tinkle vyko informacijos kampanija, skirta piliečiams supažindinti su institucijos istorija ir jos veikla. 70-yje žinučių šiame tinkle buvo apžvelgta Teisingumo Teismo veikla nuo 1952 m. iki šių dienų; jas perskaitė 146 000 sekėjų.

Tęsdamas kelis dešimtmečius trunkančią tradiciją – po pašto ženklų, išleistų Rūmų atidarymo proga 1973 m., Teisingumo Teismo 35-mečio proga 1987 m., 50-mečio proga 2002 m. ir 60-mečio proga 2012 m. – Liuksemburgo paštas išleido **pašto ženklą** institucijos 70-mečio proga. Taip pat buvo išleista proginė **knyga** apie Teisingumo Teismo istoriją: ji leis dalytis žiniomis apie mūsų instituciją per oficialius vizitus ir protokolinius priėmimus. Visuomenei skirtas leidinys bus išleistas 2023 m.

Gruodžio pradžioje šventiniai renginiai pasiekė kulminaciją: į **neeilinį teisėjų forumą** Teisingumo Teismas sukviėtė valstybių narių konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų, Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Europos laisvosios prekybos asociacijos teismo pirmininkus. Šis svarbus kasmetinis renginys, kuris 2022 m. buvo surengtas specialiu formatu, yra galimybė visų valstybių narių teisėjams, generaliniams advokatams ir magistratams keistis informacija, siekiant skatinti teisminį dialogą. Renginys buvo skirtas temai „Teisingumas arčiau piliečių“; jo pradžioje didžiojoje posėdžių salėje buvo parodytas naujas **filmas**, skirtas Teisingumo Teismo 70-mečiui, kuriame pasakojama apie šios institucijos istoriją ir vaidmenį kuriant Sąjungos teisės sistemą. Šį plačiai visuomenei prieinamą filmą parengė Teisingumo Teismo tarnybos; jame kalbinami Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nariai, taip pat akademinio pasaulio atstovai, rodoma daug archyvinių nuotraukų.

Gruodžio 6 d. vykusiame Teisingumo Teismo **iškilmingame posėdyje** dalyvavo Jo Prakilnybė Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės sosto įpėdinis Guillaume, Europos Parlamento pirmininko pirmasis pavaduotojas Othmar Karas, Čekijos Respublikos teisėkūros ministras ir Teisėkūros tarybos pirmininkas Michal Šalomoun, Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja Věra Jourová ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės kultūros ir teisingumo ministrė Sam Tanson.

„Tai, kad turime galimybę dalyvauti ir užduoti klausimus aukščiausio lygio lyderiams, tikrai įkvepia!“

„Mūsų mokyklai teko privilegija užduoti klausimus Sąjungos institucijų vadovams: buvau ne žiūrovas, o konferencijos dalyvis“.

Europos statytojai: Teisingumo Teismas atveria duris jaunimui

70-mečiui skirti šventiniai renginiai baigėsi gruodžio 6 d. konferencija „Europos statytojai“ – specialiu Sąjungos institucijų vadovų ir Europos jaunimo susitikimu.

„Sveiki atvykę į savo namus, į savo Teisingumo Teismą!“

Šiais žodžiais prieš pradėdamas kalbėti apie Teisingumo Teismo vaidmenį ir jo įtaką kasdieniam piliečių gyvenimui pirmininkas Koen Lenaerts kreipėsi į 240 vyresniųjų klasių moksleivių iš dešimties valstybių narių, dalyvavusių renginyje didžiojoje posėdžių salėje ir nuotoliniu būdu. Pirmininkas K. Lenaerts, Othmar Karas ir Věra Jourová papasakojo apie individualų kelią ir apie tai, ką kiekvienas jų veikia institucijoje, pabrėždami skirtingos savo kilmės svarbą, nes tai atspindi įvairovę suvienijusią Europą: „Iš kitur kilęs, kitą religiją išpažįstantis arba kitą nuomonę turintis žmogus gali būti tiek pat teisingas, kiek ir aš“, teigė O. Karas. V. Jourová priminė moksleiviams, kad tokios vertybės, kaip demokratija ir teisinė valstybė, egzistavo ne visada: ji papasakojo pirmuosius ryškius savo gyvenimo prisiminimus, kai 1968 m. per Prahos pavasarį pasirodė sovietų tankai.

Paskui K. Lenaerts, O. Karas ir V. Jourová atsakė į jaunųjų svečių užduotus klausimus. Europos integracijos privalumai, Rytų Europos šalių įstojimo į Sąjungą reikšmė, didžiausi iššūkiai, su kuriais susiduria Sąjunga, jos veiksmai reaguojant į jos teisės ir vertybių nepaisymą, įvairi Sąjungai skirta kritika ir didėjantis euroskeptiškumas, klimato atšilimas ir diskriminacija dėl lyties ar seksualinės orientacijos – visomis šiomis temomis jaunieji lankytojai norėjo išgirsti pranešėjų nuomonę.

Susitikimo pabaigoje pirmininkas K. Lenaerts moksleiviams priminė Roberto Šumano deklaraciją: „Europos negalima sukurti vienu mostu arba pagal vienintelį planą. Ji bus sukurta pasiekus konkrečių laimėjimų, kurie pirmiausia sudarys sąlygas atsirasti tikram solidarumui“. Susitikimui pasibaigus, moksleiviai džiaugėsi, kad turėjo galimybę pabendrauti su Sąjungos institucijų vadovais.

Teismo posėdžių transliacijos – dar vienas Teisingumo Teismo žingsnis arčiau piliečių

Norėdamas teismo posėdžių skaidrumo ir viešumo principui suteikti modernumo Teisingumo Teismas nuo šių metų transliuoja teismo posėdžius CVRIA interneto svetainėje, tai yra bandomasis projektas. Šia naujove Teisingumo Teismas siekia būti arčiau Sąjungos piliečių. 2022 m. balandžio mėn. įdiegta sistema suteikia galimybę asmenims, dėl įvairių priežasčių (išlaidų, atstumo, ribotų galimybių keliauti) negalintiems atvykti į Liuksemburgą, stebėti didžiosios kolegijos posėdžius tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir fiziškai salėje esantiems asmenims. Kadangi daugiakalbystė yra vienas iš esminių institucijos veiklos aspektų, piliečiai gali stebėti teisminius ginčus pasirinkta kalba, transliacijoje pasirinkę atitinkamą vertimo žodžiu kanalą.

Siekiant užtikrinti teisminių ginčų sklandumą ir išvengti techninių problemų, teismo posėdžiai, kuriuose vyksta žodinis bylos nagrinėjimas, transliuojami ne tiesiogiai, o kiek vėliau. Ryte vykę teismo posėdžiai transliuojami po pietų, o po pietų vykusius posėdžius galima žiūrėti kitos dienos rytą. Teismo posėdžiai, kuriuose skelbiami Teisingumo Teismo sprendimai ir skaitomos generalinių advokatų išvados, transliuojami tiesiogiai. Kad būtų lengviau suprasti bylą, prieš pat teismo posėdžio transliaciją ekrane pateikiama audiovizualinė informacija įvairiomis kalbomis, kurią pristato atstovas spaudai ir kurioje supažindinama su byla.

Sébastien Servais,

multimedijos skyriaus vadovas

„Nors sprendimas įdiegti transliavimo sistemą priimtas visai neseniai, mūsų skyrius tam ruošėsi kelerius metus. Pagrindinis iššūkis, su kuriuo susidūrėme pradėję transliacijas, iš pradžių buvo techninis, nes reikėjo daug IT įrangos ir teko iš pagrindų pakeisti mūsų konferencijų sistemas, ypač siekiant užtikrinti daugiakalbystę. Reikėjo skirti daug dėmesio ir kitiems dalykams: vaizdinės

medžiagos naudojimui per teismo posėdžius, įvairiems klausimams, susijusiems su paties posėdžio nuoseklumu ir jame dalyvaujančių asmenų asmens duomenų apsauga. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas filmavimo kokybei ir kamerų valdymui, kad vaizdas būtų aukštos kokybės. Šią transliacijos paslaugą ilgainiui papildys naujos išorinės komunikacijos priemonės, kurios leis padidinti mūsų institucijos darbo matomumą, kartu išlaikant kuo didesnę skaidrumą piliečių atžvilgiu. Tikriausiai tai tik pirmas etapas, tačiau pirmas žingsnis visada yra sudėtingiausias“.

Tina Omahen,

vertėja žodžiu

„Iš pradžių vertėjai žodžiu turėjo prisitaikyti prie didelių savo darbo pokyčių dėl sveikatos krizės, o dabar jie susidūrė su kita naujove: turi įgarsinti audiovizualinę informaciją, pateikiamą prieš transliuojamus teismo posėdžius. Skirtingai nei vertimas žodžiu, įgarsinimas turi būti atliekamas beveik idealiai sinchroniškai su kalbėtoju. Turėjome ne tik pritaikyti įprastą atkūrimo techniką prie šio kitokio reikalavimo, bet ir išmokti naudotis naujomis įrašymo priemonėmis. Kai kuriems kolegoms, kurie ruošdamiesi darbui daugiausia naudojos ranka rašytais dokumentais, perėjimas prie skaitmeninių dokumentų buvo nelengvas iššūkis. Vis dėlto kiek paprakashavę susikūrėme stabilų rutiną šiai naujai uždučiai vykdyti“.

Marc-André Gaudissart,

Teisingumo Teismo kanclerio pavaduotojas

„Nors apie teismo posėdžių transliavimą internetu buvo teirujamasi jau kelerius metus – labiausiai tai rūpėjo žurnalistams, akademikams ir parlamentų nariams, – Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas to vis neįgyvendindavo ne tik dėl problemų, susijusių su teismo proceso valdymu ir sklandžia posėdžių eiga, bet ir dėl techninių ar kalbinių apribojimų, nes daugiakalbio posėdžio transliavimas be sinchroninio vertimo žodžiu Sąjungos piliečiams neduotų naudos. Tai buvo prieš sveikatos krizę...

Per tą laikotarpį Teisingumo Teismas dėjo daug pastangų, ypač siekdamas sudaryti galimybę šalims, kurios kartais susidurdavo su labai griežtais kelionių ribojimais, nuotoliniu būdu dalyvauti Liuksemburge vykstančiuose teismo posėdžiuose – jis įsigijo reikiamų techninių priemonių, šiuo metu leidžiančių transliuoti teismo posėdžius internetu. Šiuo metu ši naujovė taikoma tik Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos posėdžiams. Vis dėlto tai svarbus žingsnis siekiant didesnio teisingumo skaidrumo piliečių atžvilgiu, taip pat neabejotina pažanga nacionaliniams teismams, pateikusiems Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo, nes dabar jie gali nuotoliniu būdu stebėti teismo posėdyje vykstančias diskusijas ir taip geriau suprasti Teisingumo Teismo atsakymą. Šiuo metu, kai kartais abejojama pačiomis Europos integracijos vertybėmis ir pagrindais, tai yra puiki priemonė“.

Teatralizuotas pasirodymas Teisingumo Teismo didžiojoje posėdžių salėje

Paskutinė vasara – Falcone ir Borsellino po trisdešimties metų

Minint 30-ąsias Italijos teisėjų Giovanni Falcone ir Paolo Borsellino žūties metines, Teisingumo Teismo didžioji posėdžių salė virto teatro scena, kurioje buvo vaidinama Claudio Fava pjesė „L’Ultima estate – Falcone e Borsellino trent’anni dopo“, režisuota Chiara Callegari; pasirodymą stebėjo Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts ir daug kitų svarbių asmenų. Claudio Fava – žurnalistas ir rašytojas, buvęs Italijos parlamento ir Europos Parlamento narys, dabartinis *Commissione Antimafia della Regione Sicilia* pirmininkas. Jo kūrinys pasakoja apie paskutinius dviejų Italijos teisėjų gyvenimo mėnesius dešimtajame dešimtmetyje.

Stalas, dvi kėdės, dokumentų segtuvas minimalistinėje aplinkoje – režisierė Ch. Callegari norėjo pabrėžti, kad svarbu įsipareigoti bendram tikslui ir būtina išlikti budriems, nes ir šiandien kyla grėsmė teisinei valstybei ir vykdomi ekonominiai nusikaltimai be sienų. Meninė kalba sukuria erdvę valdyti žiūrovų emocijas ir atkreipti jų dėmesį į teisingumo vertybes. Teisingumo Teismas priminė, koks svarbus yra atminimas, ir norėjo pagerbti šiuos du Italijos teisėjus, siekusius apsaugoti teisinę valstybę.

Chiara Callegari, Simone Luglio ir Giovanni Santangelo

„Spektaklyje „L’Ultima Estate – Falcone e Borsellino trent’anni dopo“ atkuriama unikali dviejų kovų su mafija atsidavusių Italijos teisėjų istorija. Jis buvo sukurtas 2021 m., visiems išgyvenant didžiulį netikrumą, kai žmonės visame pasaulyje kovojo su bendra grėsme. Esant tokiai nežinomybei, buvo keista ir sudėtinga galvoti, kaip perkelti į sceną šių dviejų vyrų, kuriems teko vieniems kovoti su ribų

nepripažįstančia pabaisa – mafija, gyvenimą. Pagerbti šias asmenybes tokioje aplinkoje, kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, buvo privilegija.

Kad galėtų pasakoti istorijas, aktoriui reikia žiūrovų. Teisingumo Teisme radome ne tik daug žiūrovų – tiek salėje, tiek stebėjusių transliaciją, – bet ir vietą, kuri dėl savo pobūdžio ir misijos skleidžia visų Sąjungos piliečių balsą.

Ši vieta suteikė mūsų pjesei naują kontekstą ir pakylėjo pasirodymą į kitą lygį. Aktorių tariamų žodžių svoris pasikeitė ir įgijo kitą dimensiją. Turėjome apsibrasti su faktu, kad buvome pirmieji, vaidinę Teisingumo Teisme, vienai dienai tapusiame teatro sale.

Pjesę pristatė Teisingumo Teismo pirmininkas Koen Lenaerts ir Italijos teisingumo ministrė Marta Cartabia. Tada žodis buvo suteiktas mums! Susidūrę su iššūkiu vaidinti šią jaudinančią pjesę labai simboliškoje teisingumo erdvėje, turėjome susiimti.

„Buvo pasirinkta diena – vienas gegužės šeštadienis“, – šie žodžiai nuskambėjo didžiosios posėdžių salės tyloje ir prasidėjo mūsų pasakojimas apie dviejų teisingumo tarnų žmogiškąją avantiūrą.

Visada prisiminsime šiltą priėmimą, organizatorių ir techninės komandos pagalbą ir kompetenciją, taip pat bendrą entuziazmą, užplūdusį šią nuostabią Sąjungos teisės šventovę“.

C Ryšiai su visuomene

Komunikacijos direktorato spaudos atstovų, kurie pagal išsilavinimą yra teisininkai, užduotis – visų valstybių narių žurnalistams ir įvairiems suinteresuotiesiems asmenims paaiškinti sprendimus, nutartis ir išvadas, taip pat nagrinėjamas bylas. Jie yra atsakingi už šiems asmenims skirtų renginių organizavimą ir komunikacijos medžiagos, kurią galima užsisakyti, rengimą.

2 700
žmonių

2 856
pranešimai spaudai

2022 m., kurių tema buvo „Teisingumas arčiau piliečių“, dialogas su teisės specialistais ir plačiąja visuomene buvo gerokai aktyvesnis. Kaip ir ankstesniais metais, informacinių technologijų naudojimas tiek pagal naują nuotolinių vizitų programą, tiek per socialinius tinklus, yra pagrindinė priemonė siekiant padidinti Teisingumo Teismo veiklos prieinamumą ir skaidrumą, ypač pilietinės visuomenės atžvilgiu. 70-metis buvo proga pabrėžti vieną iš pagrindinių Teisingumo Teismo vertybių: tarnauti piliečiams ir teisinės valstybės principu grindžiamai Sąjungai.

Laipsniškai panaikinus dėl pandemijos atsiradusius ribojimus, 2022 m. pamažu daugėjo lankytojų.

Po dvejų metų, per kuriuos susibūrimai buvo negalimi, gegužės 9 d., Europos dieną, Teisingumo Teisme surengta pirmoji **atvirų durų diena**. Per šį renginį Teisingumo Teismo buveinėje pagal išankstinę registraciją organizuotos ekskursijos su gidu keliomis kalbomis, per jas pristatyta institucijos veikla: supažindinta su Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo užduotimis, bylos eiga, parodytos pasitarimų ir didžioji posėdžių salės. Tuo pat metu Eše prie Alzeto, 2022 m. Europos kultūros sostinėje, gražią pavasario dieną Teisingumo Teismas įrėngė savo stendą. Iš institucijos darbuotojų ir narių sudaryta komanda susitiko su piliečiais, siekdama artimiau supažindinti juos su Sąjungos teisminės institucijos vaidmeniu. Spalio 8 d. Teisingumo Teismas nusprendė vėl atverti savo duris ir surengti dar didesnę renginį nei pavasarį. Išskirtinis dėmesys skirtas institucijos tarnyboms ir daugeliui profesijų. Šia unikalia galimybe susipažinti su Teisingumo Teismu iš vidaus iš viso pasinaudojo daugiau kaip 2 700 žmonių.

Per metus CVRIA interneto svetainėje Teisingumo Teismas paskelbė 216 **pranešimų spaudai**, skirtų žurnalistams ir teisininkams informuoti apie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimus iškart, kai tik jie paskelbiami. Skaičiuojant visas interneto svetainėje pateiktas kalbines versijas, suinteresuotiesiems asmenims valstybėse narėse buvo išsiųsti 2 856 pranešimai spaudai.

Spaudos atstovai suinteresuotiesiems asmenims, daugiausia žurnalistams, bet taip pat teisininkams, išplatino 551 naujienlaiškį ir 568 „greituosius

pranešimus“ apie bylas, dėl kurių nebuvo skelbta pranešimų spaudai. 2022 m. taip pat buvo gauta ir atsakyta į daugiau kaip 10 000 elektroninių laiškų ir beveik 5 000 telefono skambučių, susijusių su piliečių prašymais suteikti informaciją (kiekvieno prašytojo kalba).

Institucija intensyviau naudoja socialiniais tinklais, kad informuotų plačiąją visuomenę per dvi savo paskyras **Twitter** tinkle (viena prancūzų kalba, o kita anglų kalba), jos iš viso turi 146 000 sekėjų. 2022 m. buvo paskelbtos 1 868 žinutės, t. y. dvigubai daugiau nei praėjusiais metais. Surengta speciali kampanija **Twitter** tinkle 70-mečio renginiams paminėti: specialiai šiai progai skirtose 70 žinučių, kuriose pasakojama apie 70 institucijos metų, sekėjai galėjo susipažinti su Teisingumo Teismo istorija. Teisingumo Teismas taip pat turi paskyrą **LinkedIn** profesiniame tinkle, ten jis paskelbė 313 pranešimų savo 178 000 sekėjų. Per vienus metus Teisingumo Teismo sekėjų skaičius šiame tinkle padidėjo daugiau nei trečdaliu, o šis pokytis rodo, kad institucija šioje platformoje yra matoma.

Taigi Teisingumo Teismas siekia skaidrumo, kad sustiprintų visuomenės pasitikėjimą šia institucija. Šiame procese labai svarbus veiksnys yra jo vaidmens ir teisminės veiklos suvokimas. Šį siekį būti arčiau piliečių rodo ir 2021 m. pradėtas įgyvendinti **nuotolinių vizitų** projektas. Iš pradžių šis projektas vyko prancūzų, italų, latvių ir vengrų kalbomis, paskui, kadangi labai pasiteisino, pradėtas vykdyti ir kitomis kalbomis. Nuotoliniai vizitai taip pat vyko čekų, graikų, lenkų ir rumunų kalbomis. 2023 m. tikslas – tęsti šią plėtrą ir išplėsti programą įtraukiant kitas oficialiąsias kalbas.

Po dvejų metų, kuriuos labai paveikė pandemija, vėl padaugėjo įprastesnių **fizinių apsilankymų**. Iš viso pastatus aplankė 9 683 lankytojai. Kiti pasirinko **virtualų formatą** – šiemet tokių lankytojų buvo apie 15 %. Šis formatas turi potencialo ateityje plėstis, nes taip Teisingumo Teismas tampa pasiekiamas ir toliau nuo Liuksemburgo esantiems Sąjungos piliečiams. Ši atvirumo politika ne tik mažina anglies dioksido pėdsaką, panaikina atstumus ir sąnaudas, bet ir sukuria pridėtinę vertę siekiant skaidrumo ir supratimo apie instituciją.

146 000
sekėjų

178 000
sekėjų

Nuotolinių vizitų tikslas – supažindinti 15–18 metų moksleivius su Sąjungos teismų vaidmeniu. Teisingumo Teismo jurisprudencijos poveikį jų kasdieniam gyvenimui ir teisminę veiklą pristato teisininkas. Moksleiviai virtualiai apsilanko pastatuose, jiems parodomi du šiai programai sukurti trumpametražiai filmai. Jie gali susitikti su teisėju arba generaliniu advokatu ir užduoti jiems klausimus. Programos tikslas – didinti jaunuolių ir jų mokytojų informuotumą apie demokratines vertybes ir aktualias teisines problemas.

*Dimitrios Gratsias,
Teisingumo Teismo teisėjas*

„Galimybė dalyvauti nuotoliniame vizite Teisingumo Teisme graikų kalba mane sužavėjo nuo pat projekto pradžios. Vis dėlto turiu pripažinti, kad turėjau abejonių. Kaip kalbėti apie Teisingumo Teismą su moksleiviais, pernelyg nesileidžiant į technines smulkmenas, bet ir nesudarant klaidingo įspūdžio viską supaprastinus? Be to, šiuose vizituose nelieta spontaniškumo, paprastai būdingo bendraujant per fizinius apsilankymus. Paaškęjo, kad mano abejonės buvo nepagrįstos. Nemažai dalyvių klausimus pateikė iš anksto ir jie buvo vienas už kitą įdomesni. Savo pristatyme pirmiausia atsakiau į bendro pobūdžio klausimus, tuomet perėjau prie specifiskesnių ir net asmeninių klausimų. Per susitikimą užduoti klausimai ne tik padėjo gyvai diskutuoti, ir tai nekelia nuostabos, kai lankosi tokie žmonės, bet ir turiningai pabendrauti, ir manau, kad tai padėjo susidaryti tikrą vaizdą apie Teisingumo Teismo veiklą ir iššūkius, su kuriais jis susiduria. Ar pakartočiau šią patirtį? Tikrai taip, be jokios abejonės!“

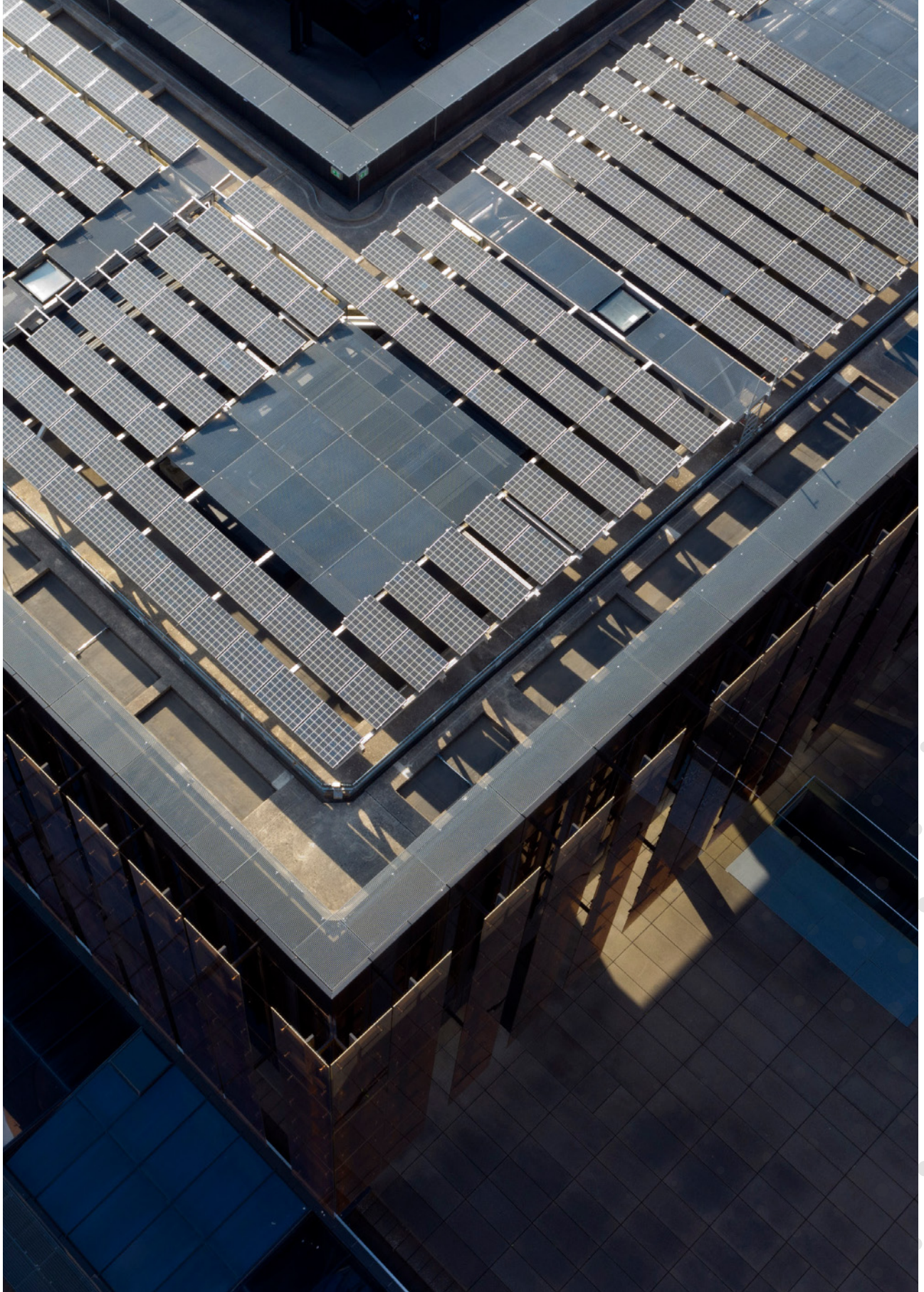
Varvara Efkarpidou,

Pirėjo (Graikija) Žanos d'Ark mokyklos, kurioje dėstoma graikų ir prancūzų kalbomis, baigiamosios klasės moksleivė

„Su klasės draugais turėjome galimybę nuotoliniu būdu apsilankyti Europos Sąjungos Teisingumo Teisme ir pabendrauti su jo nariais. Galimybė dalyvauti ekskursijoje su gidu po Teisingumo Teismą būnant tokio amžiaus, kai galvojame apie ateitį ir labai svarbu suvokti, ko norime ir į kokią profesiją linkstame, yra unikali proga. Ne visada vyrauja optimizmas: socialinės ir finansų krizės, taip pat augantis mūsų tėvų susirūpinimas skatina kelti klausimus. Susitikimas su Teisingumo Teismo nariais buvo naudinga galimybė, o kai kuriems – svajonės pradžia. Atsakymai į mūsų klausimus ir visa ekskursija sudomino visus moksleivius ir pažadino smalsumą. Šį vizitą prisiminsime ilgai. Dėkojame organizatoriams ir savo mokyklai už šią gražią iniciatyvą“.

Institucija, kuriai rūpi aplinka

4

Teisingumo Teismas jau kelerius metus įgyvendina plataus užmojo aplinkosaugos politiką, kurios tikslas – atitikti aukščiausius tvarios plėtros ir aplinkos apsaugos standartus.

Kaip ir kasmet, institucija atsižvelgia į naujausių turimų rodiklių, t. y. į **2021 m.** rodiklių, pokyčius.

Įgyvendindama statybų projektus ir užtikrindama kasdienį jai suteiktų priemonių valdymą, institucija nuolat rūpinasi aplinkos apsauga; tai liudija nuo 2016 m. turimas **EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) registracijos sertifikatas**. Sąjungos reglamente numatytas EMAS registracijos sertifikatas suteikiamas organizacijoms, atitinkančioms griežtus reikalavimus dėl jų aplinkos politikos ir pastangų saugoti aplinką bei užtikrinti tvarų vystymąsi. Jis yra svarbus Teisingumo Teismo įsipareigojimų ekologijos srityje ir pasiekto aukšto aplinkosauginio veiksmingumo pripažinimas.

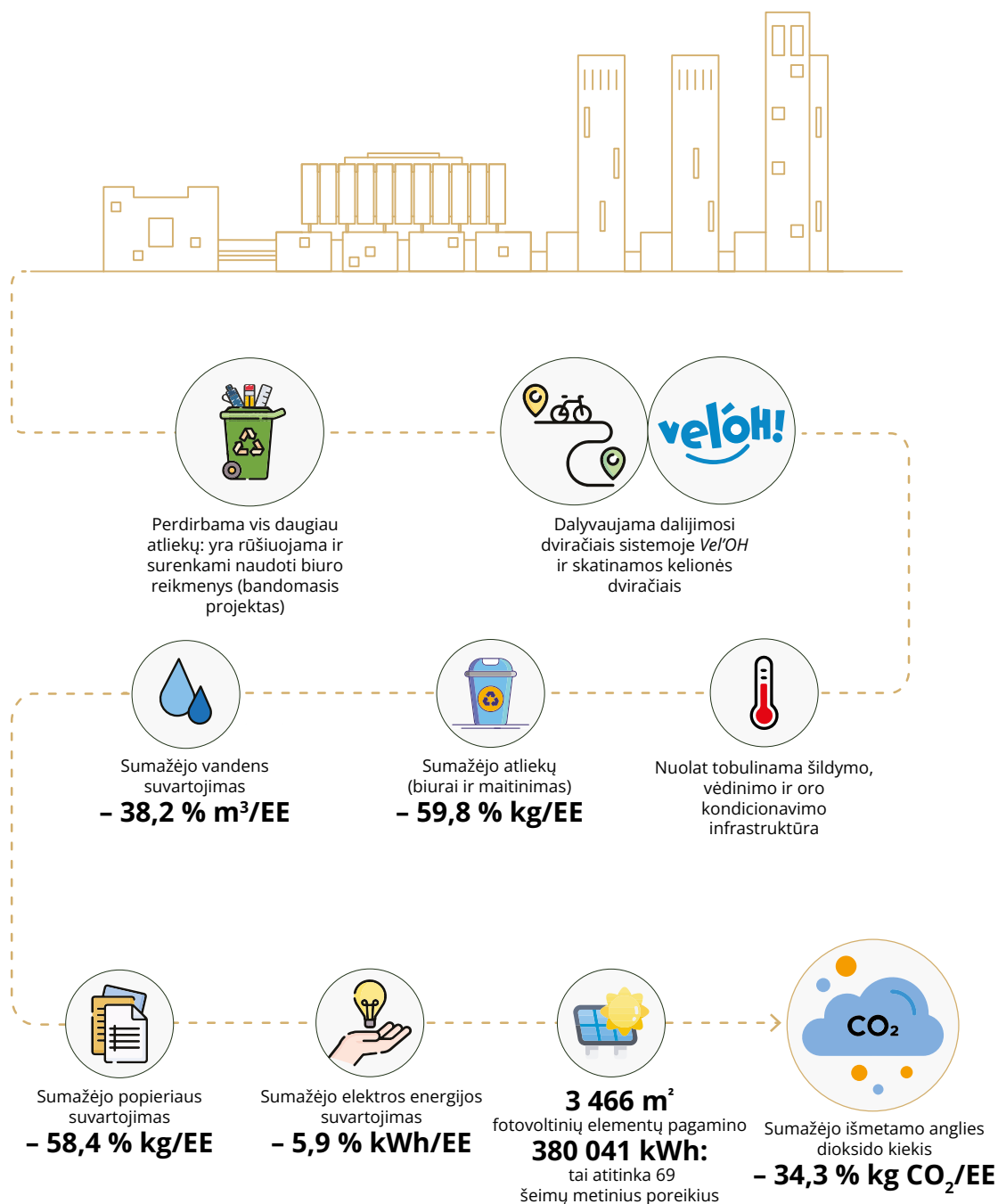
Metinėje aplinkosaugos ataskaitoje Teisingumo Teismas išsamiai aprašo savo veiksmingos aplinkosaugos rezultatus, pristato vykdomus ir būsimus ekologinius institucijos projektus. Pavyzdžiui, pasitelkdamas **internetinio mokymo modulį** Teisingumo Teismas kviečia visus naujus darbuotojus pasidomėti kasdienio darbo aplinkosauginiais aspektais ir kartu siūlo išsiugdyti teisingus kompiuterinės ir biuro įrangos naudojimo, elektros energijos ir vandens taupymo, atliekų tvarkymo ir kelionių įpročius.

Vienas iš naujausių konkrečių veiksmų – Teisingumo Teismas darbuotojams įrengė geriamojo vandens fontanėlius, kad būtų gerokai sumažintas plastikinių butelių vartojimas. Darbuotojams grįžus į biurus po pandemijos, Teisingumo Teismas taip pat išdalyo daugkartines gertuves, siekdamas paskatinti naudotis šiais fontanėliais. Taip iš geriamojo vandens tiekimo grandinės eliminuojamas plastikinių butelių naudojimas.

Kiek tai susiję su popieriaus vartojimu, Teisingumo Teismas pirmą kartą nustatė skaičiais išreikštus tikslus 2022–2023 metams: 2022 m. popieriaus kiekį sumažinti 10 %, palyginti su 2019 m., o 2023 m. – dar 5 %. Be to, 2022 m. rugsėjo mėn. EMAS komitetas nusprendė per pusę sumažinti asmeninių spausdintuvų skaičių. Pirmieji šios iniciatyvos etapai pradėti 2022 m. gruodžio mėn.

Taikomoji programa e-Curia, skirta šalims atstovaujančių asmenų ir Sąjungos teismų keitimuisi teisiniais dokumentais, taip pat turi teigiamą poveikį aplinkai. Pavyzdžiui, jeigu visi Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui per e-Curia 2022 m. pateiktų procesinių dokumentų puslapiai (daugiau kaip 1 mln. puslapių) būtų pateikti popierine forma kartu su jų kopijų rinkiniais, tai būtų sudarę daugybę tonų popieriaus, kurį, maža to, būtų reikėję fiziškai atgabenti į Liuksemburgą.

Etato ekvivalentas (EE) – tai yra matavimo vienetas, kuriuo išreiškiamas darbo laikas, neatsižvelgiant į kiekvieno darbuotojo per savaitę išdirbtų darbo valandų skirtumus, atsirandančius dėl skirtingo darbo režimo.

Vandens, atliekų, popieriaus ir elektros energijos aplinkosauginiai rodikliai atitinka 2021 m. rodiklius. Pokyčiai nurodyti lyginant su referenciniais 2015 m.

Didelius įvairių rodiklių svyravimus galima paaiškinti tuo, kad 2021 m. buvo išskirtiniai dėl sveikatos krizės.

Žvilgsnis į ateitį

5

Žvilgsnis į ateitį

„Suvienijusi įvairovę“ – toks yra Europos Sąjungos, turinčios bendras vertybes ir įvairias tradicijas, šūkis. 2023 m. Teisingumo Teismas daug dėmesio skirs daugiakalbystei, kuri yra esminė Europos projekto vertybė ir Sąjungos teismų veiklos sudedamoji dalis.

Daugiakalbystė įkūnija pagrindinį Sąjungos piliečių lygybės principą ir yra vienas iš ramsčių kuriant Sąjungą. Prieiga prie Sąjungos teisės užtikrinama visomis oficialiosiomis kalbomis: bet kuris Sąjungos pilietis gali su ja susipažinti savo kalba, taip pat savo kalba remtis pagal Sutartis jam suteikiamomis teisėmis. Daugiakalbystė suteikia vienodas galimybes kreiptis į teismą ir susipažinti su jurisprudencija. Kad tai įgyvendintų, Teisingumo Teismas pasitelkia teisininkus lingvistus ir vertėjus žodžius, kurie kasdien dirba 24 oficialiosiomis kalbomis (galimos 552 kalbų kombinacijos).

2023 m. bus užbaigta nemažai su tuo susijusių projektų, vienas iš jų bus Daugiakalbystės sodo atidarymas. Bendradarbiaudamas su Liuksemburgo valdžios institucijomis, Teisingumo Teismas kuria naują žaliąją erdvę, skirtą Sąjungos kalbinei įvairovei pagerbti. Šis visuomenei atviras sodas bus šalia Teisingumo Teismo pastatų ir padės artimiau supažindinti piliečius su daugiakalbyste – vertybe, kuria Teisingumo Teismas vadovaujasi nuo pat įsteigimo.

Be to, atsiras daugiakalbystei skirta interneto svetainė, bus išleistas trijų tomų leidinys apie teisinę daugiakalbystę. Šiame leidinyje 24 oficialiosiomis kalbomis aprašoma daugiakalbė Sąjungos teismų veikla

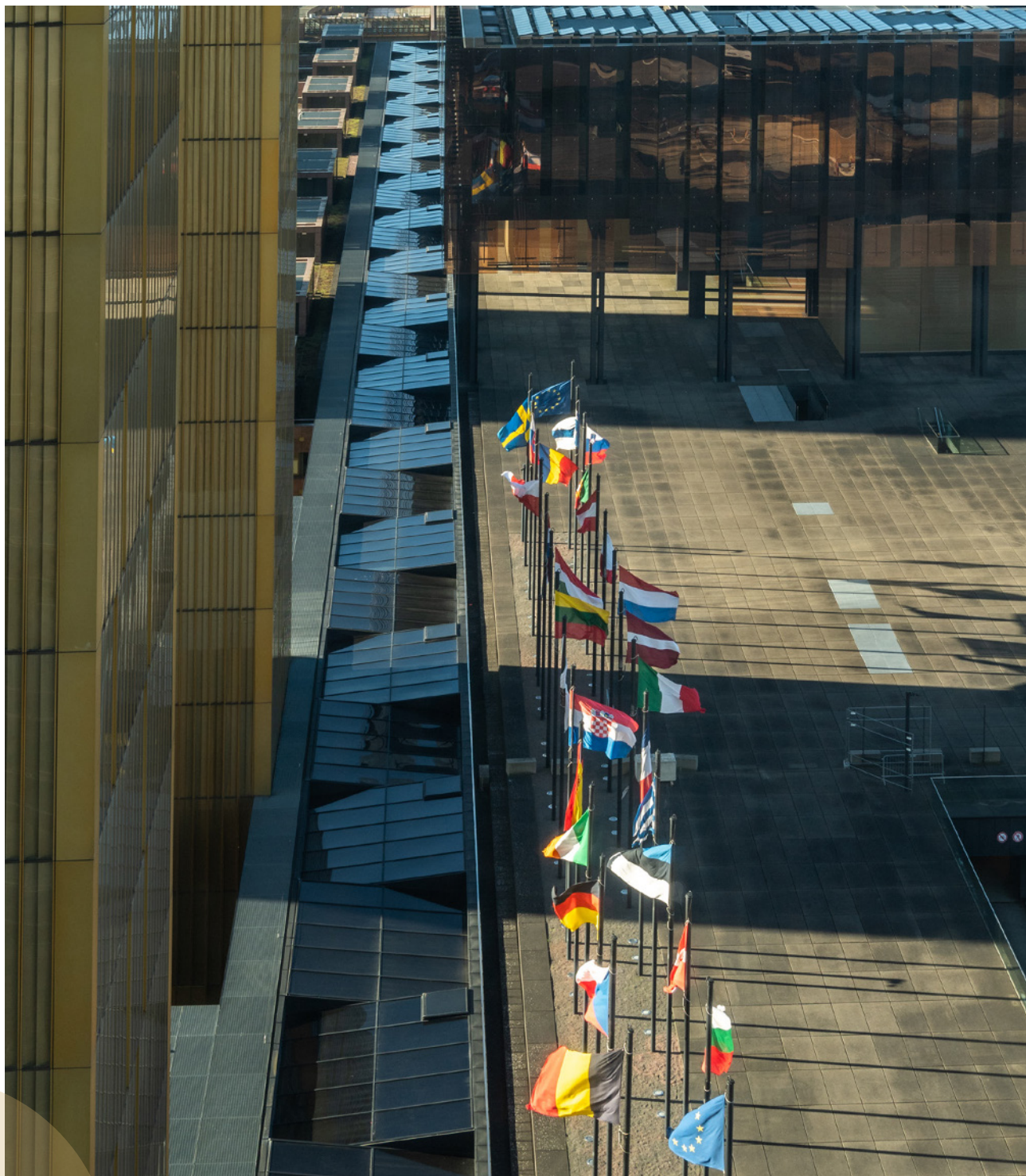
ir pateikiami valstybių narių žymių žmonių straipsniai apie teisinę ir administracinę daugiakalbystę. Tekstus bus galima rasti minėtoje interneto svetainėje visomis oficialiosiomis kalbomis.

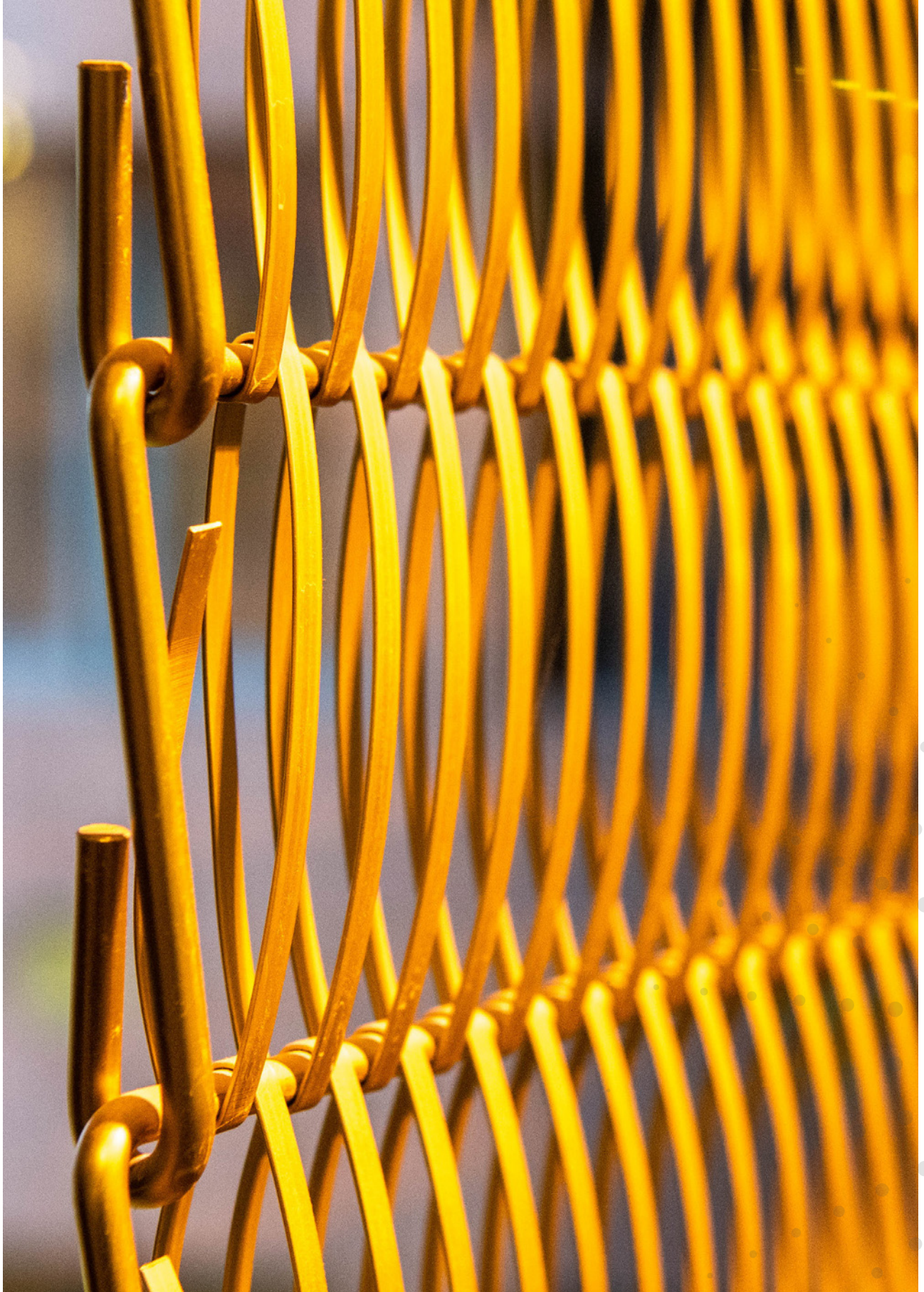
Taip pat, siekiant priartėti prie plačiosios visuomenės ir teisės specialistų, netrukus greta jau egzistuojančių komunikacijos kanalų, pirmiausia interneto svetainės ir socialinių tinklų, atsiras naujas komunikacijos kanalas: internetinis televizijos kanalas *Curia Web TV*. Jis bus transliuojamas per CVRIA interneto svetainę ir užtikrins didesnę skaidrumą Sąjungos piliečių, įskaitant jaunimą, atžvilgiu – jiems bus skirtas audiovizualinis turinys ir jie bus informuojami apie Teisingumo Teismo institucinę ir teisminę veiklą.

Įgyvendindamas bendrą įtraukties planą Teisingumo Teismas 2023 m. ir toliau stengsis gerinti ir skatinti neįgaliųjų integraciją ir sudaryti galimybes jiems padedantiems asmenims lengviau gauti pagalbą.

Galiausiai bus dedama daug pastangų pasinaudoti vis tobulinamų technologijų teikiamomis galimybėmis, kad 2023 m. ir toliau vyktų skaitmeninė pertvarka ir inovacijos. Inovacijų laboratorijoje tyrimai ir eksperimentai bus atliekami glaudžiai bendradarbiaujant su tarnybomis, atsižvelgiant į konkrečius poreikius, tiesiogiai susijusius su

priemonių, skirtų teisminei veiklai vykdyti, įgyvendinimu. Konkrečiai kalbant, toliau bus dirbama susitelkus į automatinę teksto analizę, nuorodų aptikimą, automatizuotą transkripciją, prieinamumą ir robotizuotą procesų automatizavimą.

Likite su mumis!

Prisijunkite prie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimų paieškos portalo per *Curia* interneto svetainę: curia.europa.eu

Sekite jurisprudencijos ir institucijos naujienas:

skaitykite **pranešimus spaudai**:

curia.europa.eu/jcms/PressReleases

užsisakykite Teisingumo Teismo **RSS** sklaidos kanalą:

curia.europa.eu/jcms/RSS

sekite institucijos paskyrą **Twitter**:

[CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) ou [EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)

sekite institucijos paskyrą **Mastodon**:

<https://social.network.europa.eu/@Curia/>

sekite **LinkedIn** tinklo paskyrą:

<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>

atsisiųskite **taikomąją programėlę CVRIA** išmaniesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams

skaitykite **Jurisprudencijos rinkinį** šiuo adresu:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Daugiau informacijos apie institucijos veiklą rasite čia:

skaitykite interneto puslapį, skirtą **Metiniam pranešimui**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

žr. vaizdo įrašą **YouTube** kanale:

<https://www.youtube.com/@CourtOfJusticeEU>

Susipažinkite su institucijos dokumentais

istoriniai archyvai:

curia.europa.eu/jcms/archive

administraciniai dokumentai:

curia.europa.eu/jcms/documents

Apsilankykite Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinėje:

Susidomėjusiems institucija siūlo specialias kiekvienos grupės interesus atitinkančias **vizitų programas** (dalyvavimas posėdyje, ekskursija su gidu po pastatus arba apžiūrint meno kūrinius, studijų vizitas, nuotolinis vizitas):

curia.europa.eu/jcms/visits

Kadangi egzistuoja **virtualios ekskursijos po pastatus galimybė**, apžiūrėti pastatų kompleksą taip pat galite neišvykdami iš namų:

curia.europa.eu/visit360/

Norėdami gauti informacijos apie instituciją

Parašykite mums užpildydami užklauso formą:

curia.europa.eu/jcms/contact

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

Teisingumo Teismas
L-2925 Liuksemburgas
Tel.: +352 4303-1

Bendrasis Teismas
L-2925 Liuksemburgas
Tel.: +352 4303-1

Teisingumo Teismo interneto svetainė:
curia.europa.eu

Rankraštis parengtas 2023 m. vasario mėn.

Duomenys surinkti iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Nei institucija, nei joks institucijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už šiame leidinyje pateikiamos informacijos panaudojimą.

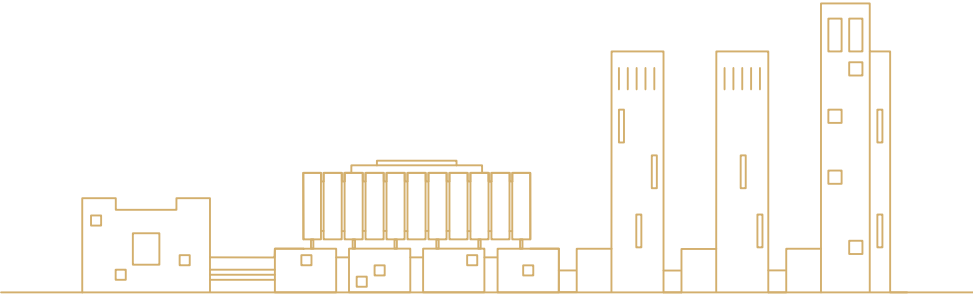
Liuksemburgas: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
Komunikacijos direktoratas
Leidinių ir elektroninių informavimo priemonių skyrius

Nuotraukos: © Europos Sąjunga, 2019–2023, Gediminas Karbauskis, Shutterstock.com.

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

PRINT	QD-AQ-23-001-LT-C	ISBN 978-92-829-4193-5	ISSN 2467-1355	doi:10.2862/470846
PDF	QD-AQ-23-001-LT-N	ISBN 978-92-829-4156-0	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/480755
HTML	QD-AQ-23-001-LT-Q	ISBN 978-92-829-4164-5	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/572627

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

Komunikacijos direktoratas

Leidinių ir elektroninių informavimo priemonių skyrius